

UNIVERSITETET I
NORDLAND

HANDELSHØGSKOLEN I BODØ • HHB

MASTEROPPGAVE

Petroleumsjournalistikk på Helgeland

Om Skarv-eventyret og lokalpressen
i oljebyen Sandnessjøen.

[2011]

Mariann Vatne
BE324E – Masteroppgave i næringslivsjournalistikk
MBA Næringslivsjournalistikk

Våren 2011

INNHOLDSFORTEGNELSE

Sammendrag	3
Abstract	4
Forord	5
1. Innledning	6
1.1 Problemstilling og bakgrunn	6
1.2 Forsknings spørsmål	9
1.3 Historisk bakteppe: Petroleumsnæringa på Helgeland	11
1.4 Litt om avisene: Helgelands Blad og Helgeland Arbeiderblad	15
1.5 Min egen rolle	15
1.6 Oppgavens struktur	16
2. Pressens samfunnsrolle	17
2.1 Samfunnsoppdraget	18
2.1.1 Plikt eller rett?	19
2.1.2 Samfunnsoppdraget og næringslivsjournalistikk	20
2.1.2.1 Den eliteorienterte næringslivsjournalistikken	23
2.1.2.2 De gode nyhetene	24
2.1.3 Samfunnsoppdraget og oljejournalistikk	25
2.2 Lokalpressen som lim og lupe, som lokal patriot og kritisk vaktbikkje	27
2.3 Tolkingsrammer og medierammer	28
2.3.1 Petroleumsindustriens tolkningsrammer	30
2.3.2 Medierammer i oljejournalistikk	31
3. Metode: To tilnærminger	34
3.1 Undersøkelsesutvalget	34
3.1.1 Utvalgte lokalaviser	35
3.1.2 Omfang og tidsperiode	35
3.1.3 Hvilke saker er inkludert?	36
3.2 Metode 1: Innholdsanalyse	38

3.2.1	Kvantitativ tilnærming	38
3.2.2	Variabler og kategorier	39
3.2.3	Reliabilitet og validitet	42
3.3	Metode 2: Rammeanalyse	43
3.3.1	Kvalitativ tilnærming	44
3.3.2	Hva jeg har sett etter – hvordan jeg har gått fram	44
3.3.3	Reliabilitet og validitet	45
3.4	Metodetriangulering	46
3.5	Selvrefleksjon	47
4.	Funn og analyser	48
4.1	Innholdsanalysen	48
4.1.1	Kildene – hvem kommer til orde?	48
4.1.2	Vinkling	56
4.1.3	Den kritiske vaktbikkja?	58
4.1.4	Hva blir tema i den lokale petroleumsdekninga?	59
4.2	Medierammer i petroleumsjournalistikken på Helgeland	61
4.2.1	Ringvirkningsramma	62
4.2.2	Drømmejobben offshore.....	64
4.2.3	Ansvarlighetsramma	65
4.3	Oljeindustriens tolkningsrammer	68
5.	Oppsummering og konklusjoner	70
	Litteraturliste	77

Vedlegg 1: Kodebok

Vedlegg 2: Eksempel på en positivt vinklet sak

Vedlegg 3: Eksempel på en nøytralt vinklet sak

Vedlegg 4: Eksempel på en negativt vinklet sak

Vedlegg 5: Innholdsanalysen

SAMMENDRAG

Denne oppgaven handler om hvordan lokalaviser på Helgeland i Nordland dekker petroleumsaktiviteten og petroleumsindustrien. Den tar for seg alle artikler om olje og gass som er skrevet av journalister i avisene Helgelands Blad og Helgeland Arbeiderblad i løpet av året 2010. Hovedfokuset i oppgaven er å se i hvilken grad lokalpressen ivaretar sine egne idealer knyttet til samfunnsoppdraget når de skriver om petroleumsaktivitet, som er ei stor og mektig næring i Norge, og som for tida vokser på Helgeland. Ifølge pressens egne idealer er samfunnsrollen knyttet til å spre viktig informasjon til innbyggerne, være en arena for debatt, og være en "vaktbikkje", som innebærer å være kritisk til de som har makt i samfunnet. Petroleumsindustrien er blant dem som har slik makt. Samtidig blir lokalpressen gjerne ansett som "snillere" enn den nasjonale pressen til institusjoner i eget lokalmiljø, fordi lokalpressen definerer seg selv – i tråd med forventninger fra lokalsamfunnet – som lokal patriot. Det kan være en hårfin grense mellom patriotisme og blind patriotisme, og dette er av utfordringene som lokaljournalisten står overfor i sitt daglige virke.

I denne oppgaven bruker jeg innholdsanalyse for å se på noen trekk ved den lokale petroleumsjournalistikken, og i hvilken grad den er på kollisjonskurs – eller i tråd med – pressens egne idealer om samfunnsoppdraget. Jeg ser også på bruken av rammer i petroleumsjournalistikken.

Analysen viser at kritikk og kritiske spørsmål til og om petroleumsvirksomheten er svært sjelden i de to avisene. Hovedfokuset i avisene er på lokale ringvirkninger, og majoriteten av sakene er vinklet positivt for petroleumsindustrien. De fleste sakene har bare én eller to synlige kilder, noe som antyder at den lokale petroleumsjournalistikken ikke er veldig undersøkende eller granskende.

ABSTRACT

This paper is about how local newspapers in the region of Helgeland in southern Nordland in Norway cover the petroleum activity and the businesses connected to oil and gas. This study contains all articles about oil and gas activity written by journalists in the newspapers Helgelands Blad and Helgeland Arbeiderblad during the year 2010. The main focus in this paper is to see if, and to what degree, the local press attend to their own ideals about their role in society when they write about petroleum activity, which is a big and powerful business area in Norway, and is growing in the region of Helgeland. According to the press' own ideals their role in society is to spread important information to citizens, to be an arena for debate, and to be a 'guard dog', which means to be critical to those who have power. The petroleum industry is amongst those who have power. At the same time, the local journalism is said to be 'kinder' than the national press to institutions in their own society, because the local press also defines itself as – and is expected to be – local patriots. There might be a thin line between patriotism and blind patriotism, and this is one of the challenges that local journalists face in their daily work.

In this study I use a content analysis to look at some of the aspects of the local petroleum journalism, and to which extent it is in accordance – or collides – with the press' own ideals of their mission or role in society. I also look at some of the framing in the petroleum journalism.

The study shows that criticism and critical questions about and towards petroleum activity and the businesses connected to this, is very rare in the local press. The main focus in the newspapers is to write about the local ripple effects, and the majority of articles have a positive angle. The majority of articles have only one or two visible sources, which implies that the local petroleum journalism is not very explorative and investigative.

FORORD

Jeg vil sende en takk for hjelp og støtte fra veileder Fritz Breivik med kolleger på journalistutdanninga ved Universitetet i Nordland. Takk også til Leif Steinholt og ledelsen på min arbeidsplass, Helgelands Blad, som har lagt til rette for at jeg kan studere næringslivsjournalistikk ved siden av fulltidsjobb de siste 2,5 årene. Det har også skjedd med økonomisk støtte fra STUP. En takk sendes også til kolleger på Helgeland Arbeiderblads avdelingskontor i Sandnessjøen, som tålmodig har måttet gå lange perioder uten fjorårets arkiv av papiraviser.

Sandnessjøen, 1. juni 2011, Mariann Vatne

1. INNLEDNING

Landsmøtet i Norsk Journalistlag vedtok i 2009 å utarbeide debattopplegget Alltid kvalitet, som handler om å sette den journalistiske kvaliteten på dagsorden blant medlemmene. Hvordan mediene oppfyller samfunnsoppdraget, er en viktig del av denne diskusjonen. Det handler om å utføre oppdrag på vegne av samfunnet; om å gi viktig informasjon, være kritisk vaktbikkje og en arena for viktige debatter. Ifølge pressens etiske regelverk er det også ”pressens plikt å sette et kritisk søkelys på hvordan mediene selv fyller sin samfunnsrolle”¹.

Denne oppgaven kan både ses i lys av det sistnevnte punktet, og som et bidrag i kvalitetsdebatten. Den tar for seg to lokalavisers dekning av ei stor og mektig næring – petroleumsvirksomheten – på Helgeland i Nordland, knyttet opp mot idealene vi forbinder med pressens samfunnsoppdrag. Den spør hvordan lokalpressen ivaretar samfunnsoppdraget sitt i dekinga av petroleumsvirksomheten, og bruker året 2010 som undersøkelsesperiode.

I dette kapitlet skal jeg gi et lite innblikk i bakgrunnen for oppgaven, dagens situasjon og en historisk gjennomgang av petroleumsnæringa på Helgeland. Jeg skal også presentere problemstilling og forskningsspørsmål, informasjon om de to lokalavisene, Helgelands Blad og Helgeland Arbeiderblad, og min egen rolle.

1.1 Problemstilling og bakgrunn

Birgit Røe Mathisen (2010) skriver om lokalpressens doble oppdrag: Pressen som lokalsamfunnets lim og lupe, rollen som lokal patriot og kritisk vaktbikkje. I et lokalsamfunn ligger det gjerne noen forventninger som kan kollidere med pressens egne idealer om å drive kritisk journalistikk. De handler om å framheve det positive, bygge opp om og være et talerør for lokalsamfunnet (Mathisen 2010:75). Særlig er den doble rollen aktuell i dekinga av

---

¹ Vær Varsom-plakaten, punkt 1.4.

næringslivet. Mathisens masteroppgave fra 2007 viser at det er en forskjell i hvordan lokalpressen dekker næringsliv og politikk, der næringslivsstoffet ”er langt mer preget av konsensus og harmoni” (ibid. 2010:182) enn det politiske stoffet, og at næringslivsjournalistikken i lokalpressen i stor grad har en patriotisk dagsorden (ibid. 2010:184). Helgelands Blad var blant de undersøkte avisene i Mathisens oppgave.

Lokalpressen definerer også lokalpatriotismen som en del av sin rolle², og jeg skal gå nærmere inn på denne dobbelte rolle som kritisk vaktbikkje og lokalpatriot senere i oppgaven.

Denne oppgaven tar for seg den journalistiske dekninga av en spesifikk del av næringslivet: Petroleumsvirksomheten. Denne virksomheten på Helgeland har økt de senere årene, først og fremst med den pågående utbygginga av Skarv-feltet. I tredje kvartal 2011 skal det BP-opererte olje- og gassfeltet Skarv³ etter planen være i produksjon, cirka 220 kilometer vest for Sandnessjøen. I Sandnessjøen ligger feltets forsyningsbase, og en såkalt framskutt driftsenhet⁴ for BP Norge.

Sandnessjøen er ett av fire regionsentre på Helgeland, og er den byen på Helgeland som så langt er mest berørt av Skarv-utbygginga i form av ringvirkninger og optimisme. Det er også her oljeselskapet BP har vært mest synlig de siste årene⁵. Det har gitt det internasjonale storselskapet et godt omdømme i kommunen, som 1. januar 2011 hadde 7.296 innbyggere, nøyaktig 100 flere enn ett år tidligere, ifølge tall fra Statistisk Sentralbyrå. Mange vil nok knytte den etterlengtede folkeøkningen til økt petroleumsvirksomhet og optimismen som aktiviteten har brakt med seg.

2010 var et år der aktiviteten knyttet til Skarv begynte å bli mer synlig for innbyggere og næringsliv i Sandnessjøen. Flere kontrakter ble avgjort, og det petroleumrelaterte næringslivet vokste, med nye etableringer og allerede eksisterende bedrifter som i større grad vender blikket mot petroleumsnæringa i håp om å få ”en bit av oljeeventyret”. Kommunen

---

² Birgit Røe Mathisen, masteroppgave: ”Lokalsamfunnets lim om lupe? Lokaljournalistikken analysert i et sentrum-periferi perspektiv”, Universitetet i Oslo, 2007.

³ Skarv-Idun-lisensene ble i 2007 slått sammen under navnet Skarv. (www.bp.no).

⁴ BP skal ha cirka 15 ansatte i driftsenheten, som jobber med logistikk, innkjøp, HMS og enkle vedlikeholdsoppgaver.

⁵ SIB rapport 4/2009, Nordområdesenteret: ”Ringvirkninger av Skarvutbyggingen. Del 1, 2006-2009”.

ønsker å profilere seg som ”Oljebyen Sandnessjøen”⁶. BP Norge har samtidig hatt særlig fokus på Sandnessjøen i sin kommunikasjonsstrategi⁷, og langt på vei lyktes med å bli godt likt lokalt⁸.

Denne oppgaven tar for seg lokalpressens arbeid i en slik situasjon. Sandnessjøen dekkes av to konkurrerende lokalaviser: Helgelands Blad og Helgeland Arbeiderblad. Jeg har sett på hvordan avisene skrev om petroleumsnæringa i 2010, og knytter det opp til pressens selvpålagte samfunnsoppdrag. Hvordan er forholdet mellom idealer og realiteter i den lokale oljejournalistikken? I hvor stor grad klarer lokalavisa å være kritisk til ei stor næring når lokalsamfunnet – som den selv er en del av – preges av optimisme og positivitet i forhold til den samme næringa? Disse spørsmålene har vært utgangspunktet for oppgaven.

Min problemstilling er:

Hvordan ivaretar lokalpressen sitt samfunnsoppdrag i dekinga av petroleumsnæringa på Helgeland?

Jeg har valgt året 2010 som undersøkelsesperiode, fordi den er nært knyttet til nåtida, og samtidig en tid med mye aktivitet i olje- og gassektoren på Helgeland. I denne oppgaven ser jeg kun på papiravisene, og ikke nettutgavene. Helgelands Blad ga ut et redaksjonelt olje- og gass tema – et bilag til papiravisa – i forbindelse med en oljekonferanse i Sandnessjøen i juni 2010. Sakene her er skrevet av en journalist i avisa, og er også inkludert i undersøkelsen. Helgeland Arbeiderblad ga ikke ut noe redaksjonelt oljerelatert temabilag i 2010.

Jeg har sett gjennom alle papirutgavene for begge avisene gjennom hele året – 152 for Helgelands Blad og 303 for Helgeland Arbeiderblad. Sakene i undersøkelsen er alle saker med byline som er knyttet til olje og gass; alt fra kulturarrangement arrangert av BP, til politiske utspill om infrastruktur knyttet til oljevirkksomheten, til kontrakter og boreaktivitet.

---

⁶ Alstahaug kommune har laget en profileringsvideo om ”Oljebyen Sandnessjøen”:
<http://www.youtube.com/watch?v=42XT-N6iveI>

⁷ Rapport nr. 4/2009 fra Senter for Innovasjon og Bedriftsøkonomi, Nordområdesenteret: ”Ringvirkninger av Skarvutbyggingen. Del 1: 2006-2009”.

⁸ Salamonsen, Krister; Master of Science in Energy Management: ”Skarv – Regional Burden or Savior? A Case Study of BP’s Early Stage Stakeholder Relations” (2009).

Saken må være knyttet til olje- og gassvirksomhet gjennom det som oppfattes som hovedtema, som regel presentert gjennom tittel og ingress. Hvis saken er layoutmessig koblet sammen med undersøker eller notiser, som hører til saken, er de regnet som én sak.

Jeg har valgt ikke å inkludere notiser og saker uten byline. Jeg har likevel gjort en undersøkelse av alle oljenotisene i Helgelands Blad for 2009, og konklusjonen derfra – som sier at nesten alle notiser henviser til pressemeldinger eller andre medier som eneste kilde – er en av årsakene til at jeg ikke har tatt notisene med i hovedundersøkelsen. Jeg ønsker å konsentrere meg om hvordan journalistene selv skriver om oljevirksomheten, og hvordan lokalavisas egen dekning skjer.

1.2 Forskningsspørsmål

Jeg har jobbet ut fra fire forskningsspørsmål som jeg mener fanger opp essensen i problemstillinga: I hvilken grad lokalavisene Helgelands Blad og Helgeland Arbeiderblad ivaretar sitt samfunnsoppdrag når de skriver om olje og gass.

1) Hvem kommer til orde i saker om olje og gass?

Dette spørsmålet tar for seg kildebruken, og i denne oppgaven ser jeg både på antall kilder og hvem de viktigste kildene er. Hvem som kommer til orde, viser hvem som blir løftet fram med sin versjon eller sin virkelighetsbeskrivelse i en sak, og som gis makt til å definere denne virkeligheten for leserne.

Énkildejournalistikk er dessuten et negativt ladet ord i presseetikken. En sak har alltid flere sider, og graden av énkildejournalistikk kan si noe om den journalistiske kvaliteten, selv om virkeligheten ikke alltid er så enkel (Allern 2001a). For eksempel er det ikke sikkert at to kilder som i grunnen sier det samme, gjør saken bedre enn om én kilde sier det. Noen typer saker går også inn i en mer løpende debatt, og kan følges opp med andre typer kilder i neste

omgang. Men Allern påpeker at en sak med mer enn én kilde i det minste tilfredsstillende "(...) en grunnleggende *forutsetning* for journalistikk av en viss kvalitet", og at: "Antallet kilder kan derfor fungere som en indikasjon på det journalistiske ambisjonsnivået." (Allern 2001a:83), og på hvor vidt avisene presenterer flere perspektiver og syn på en sak.

Kildebruken kan knyttes til pressens samfunnsoppdrag særlig gjennom punkt 1.2 i Vær Varsom-plakaten: "Pressen ivaretar viktige oppgaver som informasjon, debatt og samfunnskritikk. Pressen har et spesielt ansvar for at ulike syn kommer til uttrykk."

2) Hvordan framstilles petroleumsnæringa i spaltene? Hvilke (virkelighets)bilder formidles?

Dette spørsmålet henger også sammen med kildevalg, men handler i tillegg om vinkling og hvilke tolkningsrammer (medierammer) som formidles til leserne. Jeg bruker begrepet medierammer om medieinnhold i denne oppgaven, men begrepet tolkningsrammer kan også brukes av andre i samme betydning.

Slike rammer beskriver Allern i mediesammenheng som "nødvendige elementer for å ordne og sortere flommen av inntrykk og nyhetsbiter" (Allern 2001b:58), og skriver videre at:

"Problemet med dem er ikke at de finnes, men heller at de spesifikke tolkningsrammene som brukes vanligvis er så innbakt i organisatoriske rutiner, tradisjonelle vinkler og byråkratisert kildekontakt at de framstår som naturlige, 'objektive' og udiskutable." (ibid.).

Vinkling er beslektet med rammebegrepet, og er knyttet til hvilket "bilde av virkeligheten" journalisten vil vise fram. Vinklinga handler særlig om valg av hovedkilde, men handler også om språk og hvilke sider av saken som av journalisten tillegges mest vekt og løftes fram som hovedpoeng. Journalistikk handler i stor grad om vinkling og valg som gjøres, men i samfunnsoppdragssammenheng kan man stille spørsmål ved om pressen ivaretar sitt oppdrag dersom de formidler en *ensidig* vinkling av en del av samfunnet. Det vil i så fall gå på bekostning av alternative syn og perspektiver.

3) Hva skriver avisene om?

Dette forskningsspørsmålet handler om tema. Jeg har valgt dette spørsmålet fordi jeg ønsker å se om pressen dekker spesielle sider av petroleumsvirksomheten mer enn andre, og hvilke områder som i så fall omtales og blir vurdert som viktige. I forbindelse med samfunnsoppdraget er det kanskje vel så viktig å synliggjøre hvilke tema som det *ikke* skrives om. Det er pressens oppgave å informere om det som skjer i samfunnet⁹, og dersom bare noen utvalgte deler av det som skjer blir omtalt, kan en stille spørsmål ved om pressen ivaretar sine oppgaver i tråd med de presseetiske idealene.

4) I hvilken grad fungerer avisene som kritisk vaktbikkje?

Roller som gransker og overvåker – eller ”vaktbikkje” på vegne av folket – står sterkt i pressens samfunnsoppdrag. Samfunnskritikk er en del av pressens oppgave. Pressen skal ha et særlig kritisk blikk overfor de som har makt i samfunnet. Petroleumsbransjen har en særlig finansiell styrke som gir dem makt i Norge, og det må anses som en del av pressens samfunnsoppdrag å ha ei kritisk holdning overfor denne næringa og aktører i den.

1.3. Historisk bakteppe: Petroleumsnæringa på ytre Helgeland

Skarv – med BP som operatør – er den andre petroleumsutbygginga i Norskehavet utenfor Helgeland, etter det Statoil-opererte Norne-feltet som åpnet i 1997. Når Skarv snart kommer i drift, er det med samme produksjonsløsning som på Norne-feltet, med bemannet produksjons- og lagerskip ute på feltet, og rørledning for gassen sørover og inn i rørsystemet Åsgard

---

⁹ Vær Varsom-plakaten, punkt 1.2

Transport. Sandnessjøen har hatt forsyningsbase og noe vedlikeholdsarbeid for Norne siden starten, men de lokale ringvirkningene knyttet til feltet anses likevel som beskjedne¹⁰.

Dette er noe av bakgrunnen for at det i utgangspunktet har vært ei viss avventende holdning, eller forsiktig optimisme, til ringvirkningene av Skarv-utbygginga lokalt. Heller ikke forventningene fra letevirsomheten nord for 62. breddegrad på 1980-tallet innfridde.

”Basert på erfaringer fra 1980-tallet hvor forventningene skjøt i været men aktivitetene uteble, er mange i Helgelandsregionen til dels avventende men optimistiske med tanke på fremtidig aktivitet basert på petroleumsutbygginger.” (Henriksen m.fl. 2009:V)

Den lokale petroleumshistorien i Sandnessjøen går tilbake til første halvdel av 1970-tallet. I 1975 åpnet staten et Siva-anlegg her, en mekanisk industribedrift som skulle rette seg mot petroleumsaktiviteten på norsk sokkel¹¹, med blant andre Aker-gruppen som eiere. I løpet av ett år, fra tredje kvartal i 1974 til samme periode i 1975, økte innbyggertallet i Alstahaug kommune med 361¹². Dette var et distriktspolitisk grep, vedtatt av Stortinget, i et område som var preget av fraflytting og få arbeidsplasser. Det var store forventninger til drifta, som etter planen skulle sysselsette rundt 600 mennesker, med mulighet for ytterligere 200.

Siva-anlegget viste seg å være dimensjonert ut fra større forhold enn det som ble virkeligheten, og markedssituasjonen ble ikke som forventet. De rundt 300 ansatte var inntatt av fire ulike selskaper i løpet av de første fem årene, og produserte også andre ting enn det som var planlagt, som var boreplattformer og utstyr til oljeindustrien. Forventningene fikk seg en kraftig knekk lokalt, og i 1979 var det staten, fylket og kommunen som sørget for ei berging av drifta, og opprettet selskapet Nord-Offshore, etter en dundrende konkurs i forgjengeren Noroff AS. I ettertid har det vært forskjellig mekanisk industri i regi av ulike bedrifter i de samme lokalene. Noen av oppdragene har også vært knyttet til petroleumsvirksomhet.

Oljevirsomheten inntok Helgeland i større grad rundt 1980, da Stortinget åpnet for petroleumsvirksomhet nord for 62. breddegrad. Den gang var Haltenbanken det nærmeste

---

¹⁰ Henriksen m.fl. 2009: Rapport nr. 4/2009 fra Senter for Innovasjon og Bedriftsøkonomi, Nordområdesenteret: ”Ringvirkninger av Skarvutbyggingen. Del 1: 2006-2009”, side 18.

¹¹ Nordland Offshore var navnet på selskapet som først ble etablert da anlegget sto ferdig i 1975.

¹² Fra Helgelands Blads arkiv i 1975.

området som ble åpnet, men debatten gikk rundt åpning av også Trænabanken utenfor Helgelandskysten. Den ble åpnet noen år senere, og lete- og borevirksomheten her førte til at Stortinget åpnet forsyningsbase i Sandnessjøen i 1983, helikopterbase i Brønnøysund og et oljeverndepot i Træna. Noen mente det var som en kompensasjon for aktiviteten på Siva-anlegget som aldri ble så stor som først anslått. Borevirksomheten utenfor Helgeland ga ikke store resultater fra starten i 1983 og ut tiåret, og de lokale ringvirkningene av petroleumsaktivitet besto først og fremst av forsyningsvirksomhet.

Men så ble Norne funnet, og bestemt utbygd på 1990-tallet. Det førte til en stor lokaliseringdebatt om hvor baser og driftsorganisasjon skulle plasseres. I forkant av stortingsbehandlingen 14. juni 1996 var det mye lobbyvirksomhet for å sikre landbasert virksomhet på Helgeland og i Nord-Norge. Kristiansund var det fremste alternativet til Sandnessjøen og Brønnøysund på basesida, mens plassering av driftsorganisasjon først og fremst sto mellom Stjørdal og Harstad. For nordnorske aktører framsto dette som ”landsdelens store sjanse”. Selv om Kristiansund en periode lå an til å få basefunksjonene, ble det tilslutt vedtatt ei nordnorsk løsning i Stortinget – med forsyningsbase i Sandnessjøen, en såkalt framskutt helikopterbase i Brønnøysund og driftsorganisasjon i Harstad. Under behandlingen i Stortinget talte stortingsrepresentant Gunnar Breimo (Ap) fra Sandnessjøen om forventninger som opp gjennom årene var skapt av myndigheter og oljeselskaper i nord, og de tilbakeslagene en også hadde fått på grunn av mangel på drivverdige funn i området. ”(...) de fleste nordlendingene husker godt oljeselskapenes ’misjonsreiser’ i landsdelen, hvor budskapet var gull og grønne skoger”, er han sitert på i Helgelands Blad 18. juni 1996. Med utbygginga av Norne mente mange at oljealderen endelig hadde kommet til Nord-Norge, og så med optimisme på framtida. På denne tida økte også leteaktiviteten utenfor Helgeland. I Sandnessjøen ble det snakket om et Sandnessjøen før og etter Norne.

Som nevnt, ga ikke Norne de store ringvirkningene på land i form av aktivitet og arbeidsplasser. Det lokale og regionale næringslivet har først og fremst drevet forsyning og service- og vedlikeholdsarbeid knyttet til petroleumsvirksomheten. Politisk har det vært viktig å markere at legitimiteten til økt petroleumsaktivitet i nord forutsetter flere lokale ringvirkninger enn det som har vært til nå. Nordlands-politiker Ivar Kristiansen (H) sa akkurat

det samme i 2010 som han gjorde i 1996: ”Vi aksepterer ikke at oljeressursene hentes ut mens vi ser på. Vi krever å få delta, og at aktiviteten utenfor vår kyst gir arbeidsplasser i nord”¹³.

Også i forbindelse med Skarv-utbygginga fulgte lokaliseringskamp for baser og driftsorganisasjon. I nord var Bodø inne som alternativ, i tillegg til Harstad og Sandnessjøen. Kristiansund, Stavanger og Stjørdal var de andre. Da beslutninga ble tatt om å legge forsyningsbase og en driftsstøtteenhet i Sandnessjøen (med driftsorganisasjon i Stavanger), samt helikopterbase i Brønnøysund, i 2006, tok Sandnessjø-miljøet det som en seier. Ikke alle i nord var enige i det, og noen mente man hadde ”solgt seg” for lett, og at hele driftsorganisasjonen burde ha vært i landsdelen, eller i Stjørdal, som ligger nærmere enn Stavanger.

Ifølge en rapport fra Nordområdesenteret om ringvirkninger i første del av Skarv-prosjektet (Henriksen m.fl. 2009) er det først og fremst Sandnessjøen som så langt har merket ringvirkninger av utbygginga, selv om de ikke utgjør en stor andel av prosjektet totalt sett. Blant annet har kommunen bygd opp et nytt baseområde, som huser flere nye etableringer knyttet til petroleumsindustrien. Det er for tida også positive forventninger knyttet til andre felt i Norskehavet utenfor Nordland.

Historien om og erfaringene fra petroleumsnæringa på Helgeland er en del av bildet når lokalpressen skriver om olje og gass. Historien er en del av kulturen i lokalsamfunnet, og forforståelser og holdninger som journalister og innbyggere har, må forstås i lys av den. Historien vil også ligge som et bakteppe i de medierammene som formidles i lokalpressen.

---

¹³ Helgelands Blad, i en artikkel fra en oljekonferanse i Sandnessjøen, 03.10.1996.

1.4 Litt om avisene

Helgelands Blad har kontor i Sandnessjøen (og ingen avdelingskontor), og dekker syv kommuner på ytre Helgeland: Alstahaug, Dønna, Herøy, Leirfjord, Nesna, Lurøy og Træna (samt delvis Rødøy). Avisa har per 2011 en redaksjon på åtte journalister (pluss én skrivende redaktør)¹⁴, og kommer ut tre dager i uka. Avisa har eksistert siden 1904, og eies cirka 90 prosent av to brødre, som tilhører samme eierfamilie gjennom flere generasjoner. Det er altså ei lokalt eid avis, uten konserntilknytning. Avisa hadde et godkjent opplag på 5.206 i 2010.

Helgeland Arbeiderblad har hovedkontor i Mosjøen, og avdelingskontor i Brønnøysund og Sandnessjøen. Den dekker midtre, ytre og sørlige Helgeland, det vil si kommunene Vefsn, Grane, Hattfjelldal, Brønnøy, Sømna, Vega, Vevelstad, Alstahaug, Herøy, Dønna og Leirfjord. Avisa har per 2011 en redaksjon på 18 journalister (ikke nyhetsredaktør inkludert), og kommer ut seks dager i uka. Tre journalister er tilknyttet hvert av de to avdelingskontorene. Avisa har eksistert siden 1929¹⁵, og eies av A-pressen. Den hadde et godkjent opplag på 8.573 i 2010.

1.5 Min egen rolle

Jeg jobber selv som journalist i Helgelands Blad, og har gjort det fast siden 2005. Jeg jobber som såkalt allroundjournalist, i likhet med resten av redaksjonen. Journalistene har likevel en viss inndeling i områder de dekker spesielt, og i undersøkelsesåret 2010 har jeg kun skrevet et fåtall av sakene om olje og gass som er inkludert i denne oppgaven. En slik nærhet til objektet en studerer, innebærer noen spesielle utfordringer knyttet til forskningsidealer om objektivitet

---

¹⁴ Avisa økte fra syv til åtte fast ansatte journalister da de fikk ny redaktør 1. august 2010.

¹⁵ Riktignok under annet navn, og i en noe annen form.

og uavhengighet. Jeg kommer også inn på dette i metodekapittelet. Det finnes likevel delte meninger om det å undersøke egen virksomhet, og det viktigste mener jeg er å være bevisst på egen rolle og farene som nærheten representerer. Begrunnelsen for at jeg har valgt å inkludere egen arbeidsplass i denne undersøkelsen, henger sammen med begrunnelsen for at jeg har valgt å studere næringslivsjournalistikk ved siden av jobben de siste 2,5 årene: Nemlig det å få økt kompetanse på et vanskelig område, som kan bidra til forbedringer i den journalistiske kvaliteten. Målet er at oppgaven skal gi mer kunnskap og refleksjon rundt et journalistisk område som er relevant for meg og mine kolleger på Helgeland, og som kommer til å være det i årene framover og. Det er kun ved bevisstgjøring og økt kunnskap at vi kan bli bedre i å utføre samfunnsoppdraget på vegne av våre lesere og lokalsamfunn.

1.6 Oppgavens struktur

I kapittel 1 presenterer jeg problemstilling, forskningsspørsmål og bakgrunn for oppgaven. Jeg presenterer også de to lokalavisene som er undersøkt, og tar et lite historisk tilbakeblikk på petroleumsvirksomheten på Helgeland.

I kapittel 2 presenterer jeg de teoretiske perspektivene som ligger til grunn for å svare på problemstillinga. Her går jeg nærmere inn på pressens samfunnsrolle og samfunnsoppdrag, og hva jeg legger i begrepene. Jeg redegjør også for tolkningsrammer og medierammer, og relaterer dem til oljejournalistikk. I tillegg viser jeg til annen forskning om relevante tema i denne oppgaven: næringslivsjournalistikk, oljejournalistikk og lokaljournalistikk.

I kapittel 3 redegjør jeg for undersøkelsesutvalget, metodiske framgangsmåter og valg.

I kapittel 4 og 5 presenterer jeg funn, analyser og konklusjoner.

2. PRESSENS SAMFUNNSROLLE

I pressens etiske regelverk – Vær Varsom-plakaten – handler første paragraf om pressens samfunnsrolle. Rollen knyttes der til demokratiet, gjennom ytrings- og informasjonsfrihet, trykkefrihet og uavhengighet¹⁶. Pressen skal verne om disse frihetene og offentlighetsprinsippet, og ikke gi etter for press fra noen som vil hindre åpen debatt eller fri informasjonsformidling¹⁷.

I punkt 1.2 heter det: ”Pressen ivaretar viktige oppgaver som informasjon, debatt og samfunnskritikk. Pressen har et spesielt ansvar for at ulike syn kommer til uttrykk.”

Videre i punkt 1.4: ”Det er pressens rett å informere om det som skjer i samfunnet og avdekke kritikkverdige forhold. Det er pressens plikt å sette et kritisk søkelys på hvordan mediene selv fyller sin samfunnsrolle.”

I punkt 1.5 heter det: ”Det er pressens oppgave å beskytte enkeltmennesker og grupper mot overgrep eller forsømmelser fra offentlige myndigheter og institusjoner, private foretak eller andre.”

Også i Redaktørplakaten¹⁸ heter det at: ”En redaktør skal alltid ha frie mediers ideelle mål for øye.”. Og at: ”Redaktøren skal ivareta ytringsfriheten og etter beste evne arbeide for det som etter hans/hennes mening tjener samfunnet.”

Disse idealene er grunnlaget for pressens selvforståelse som noe mer ”høyverdig” enn å produsere en hvilken som helst vare på markedet, altså har pressen en nyttefunksjon i samfunnet gjennom å ivareta viktige oppgaver som anses som en forutsetning for demokratiet. Idealene bidrar også til å legitimere pressens makt og økonomiske privilegier sammenlignet med andre deler av næringslivet, som for eksempel momsfratak og pressestøtte. Martin Eide (2009) er blant dem som mener dagens journalistikk er under press, blant annet gjennom ny

---

¹⁶ Vær Varsom-plakaten, punkt 1.1.

¹⁷ Vær Varsom-plakaten, punkt 1.3.

¹⁸ Erklæring om redaktørens plikter og rettigheter, inngått mellom Mediebedriftenes Landsforening og Norsk Redaktørforening.

teknologi og økte økonomiske avkastningskrav i store mediekonsern. Ifølge Eide er ikke journalistikkens rolle i demokratiet noe evig eller hellig. Publikum har tilgang på informasjon fra flere kanaler enn gjennom den etablerte journalistikken, og problemstillinger rundt børs og katedral er høyst aktuelle i dagens medieverden. Det gjør at journalistikken trenger oppdaterte begrunnelser for sin samfunnsrolle, mener Eide (2009:26), som påpeker:

”Den etablerte journalistikken har ikke enerett på en samfunnsrolle forpliktet på demokrati og offentlighet” (Eide, red. 2009:26).

Skal pressen over tid ha legitimitet ut fra sine idealer om samfunnsoppdraget, og dermed også i framtida kunne begrunne sine friheter, retter og privilegier, må den også bevise at den klarer å leve opp til forventningene.

2.1 Samfunnsoppdraget

Begrepet journalistikkens samfunnsoppdrag har endret innhold over tid, men knyttes i dag først og fremst til idealene om å være undersøkende, ha ei overvåkende og kritisk holdning til makthavere, og gjøre oppmerksom på kritikkverdige forhold i samfunnet (Roppen og Allern, red. 2010). Det knyttes også til oppgaver som å fremme åpen debatt, gi leserne informasjon og kunnskap som gjør dem i stand til å delta i debatten om viktige samfunnsspørsmål, og være en stemme for de i samfunnet som ikke har makt¹⁹ (Furhoff 1986).

Helge Østbye (Eide, red. 2009:105) definerer tre oppgaver som selve kjernen i samfunnsoppdraget:

- 1) Spre informasjon og kunnskap om viktige ting som skjer i samfunnet.
- 2) Rollen som kritisk vaktbikkje og overvåker av makthavere i samfunnet.
- 3) Være en arena for debatt om viktige spørsmål som angår samfunnet.

---

¹⁹ Lars Furhoff bruker begrepet ”röstsvaga” (1986:12) om disse gruppene, som har vanskelig for å gjøre seg gjeldende i samfunnsdebatten, men som journalistene kan løfte opp og være en advokat for.

Rollen som samfunnskritiker, gransker og forsvarer av ytringsfriheten framheves ofte av mediebransjen selv. Mindre ”høyverdige” funksjoner, som å underholde, reklamere for annonsører og tjene penger blir sjelden dratt fram, selv om bunntinjen er svært viktig for mediebedriftene (Roppen og Allern, red. 2010:18).

Svein Brurås forklarer det slik:

”Gjennom det meste av sin historie har journalistikken påberopt seg et samfunnsoppdrag, og bygget sin selvforståelse og identitet på dette. Innholdet i dette oppdraget har variert til ulike tider, men referansen til samfunnsoppdraget har legitimert virksomheten og vært styrende for utvikling av etiske kodekser og retningslinjer.” (Roppen og Allern, red. 2010:51)

Begreper som ofte knyttes til samfunnsoppdraget, er ideen om pressen som ”den fjerde statsmakt”, som en motmakt til de tre statsmaktene; den lovgivende, den utøvende og den dømmende, og som ”vaktbikkje” på vegne av folket. Ordet ”statsmakt” er kanskje ikke helt presist, siden uavhengigheten til staten er viktig for pressen (jmf. Vær Varsom), og noen mener begrepet ”den fjerde samfunnsmakt” er vel så treffende (Brurås 2002:33).

Det finnes flere beslektede begreper for disse etiske forventningene til pressen.

Samfunnsansvaret, samfunnsrollen, samfunnsoppdraget eller samfunnskontrakten, er blant dem. Ulike deler av samfunnet har sine definerte samfunnskontrakter og samfunnsansvar. Når jeg velger å bruke ordet ”samfunnsoppdrag” i denne oppgaven, er det fordi jeg knytter det mer konkret til pressen enn de andre begrepene, som kan oppfattes mer generelle.

”Journalistikkens samfunnsoppdrag” er da også tittelen på Johann Roppen og Sigurd Allerns bok om temaet fra 2010.

2.1.1 Plikt eller rett?

Pressens samfunnsoppdrag er i dag først og fremst uttrykt gjennom ord som oppgaver, ansvar og rett i Vær Varsom-plakatens kapittel 1 som pressens samfunnsrolle. Ei lovfesting av

samfunnsoppdraget vil undergrave oppdraget, påpeker Paul Bjerke i boka "Journalistikkens samfunnsoppdrag" (Roppen og Allern, red. 2010:71), og skriver at:

"Dermed må samfunnsoppdraget ses på som en *etisk fordring* til journalistikken."
(ibid:71)

Ifølge Paul Bjerke (ibid.) anser ikke Pressens Faglige Utvalg²⁰ at samfunnsoppdraget innebærer forpliktelser, men *rettigheter*, slik det for eksempel er formulert i Vær Varsom-plakaten om "rett til å informere".

Derimot har mediene en *plikt* til å sette kritisk søkelys på hvordan de utøver sin egen samfunnsrolle, som for øvrig er eneste sted i Vær Varsom-plakatens paragraf én om pressens samfunnsrolle der ordet plikt brukes.

2.1.2 Samfunnsoppdraget og næringslivsjournalistikk

I en masteroppgave om svensk økonomijournalistikk²¹ skriver Rognerud (2007) at:

"(...) mediernas demokratiska funktion är av stor vikt när det gäller granskningen av den ekonomiska sfären och de finansiella institutionerna. Kanske ännu större än vikten av att granska de politiska organen med tanke på den maktförskjutning som skett från den politiska sfären til den ekonomiska" (Rognerud 2007:74-75).

Undersøkelsen som tar for seg pressedekning av det svenske selskapet Ericsson viser at pressen sjelden er kritiske og at de gir få motbilder av det selskapet selv presenterer. Generelt har økonomijournalistikken de siste tiårene dreid seg stadig mer i retning av aksjeeierperspektivet, på bekostning av arbeidstakerperspektivet (Rognerud 2007:49).

Dette bekreftes også av andre undersøkelser, blant annet skrev Hvitfelt og Malmström²² i 1990 at økonomijournalistikken har økt kraftig, på bekostning av den tradisjonelle

---

²⁰ Pressens Faglige Utvalg er pressens selvdømmeorgan, som behandler klager og uttaler seg i forhold til Redaktørplakaten, Vær Varsom-plakaten og Tekstreklameplakaten.

²¹ Knut Kainz Rognerud, 2007: "Økonomijournalisten – Företagets bästa vän. En inventering i grävandets utmarker", Stockholms Universitet.

arbeidsmarkedsdekninga (Hvitfelt m.fl. 1990:8). Særlig på 1980-tallet skjedde store forandringer, og funksjonen som talerør for arbeidsgiversida økte i omfang. Hvitfelt og Malmström knytter endringene til utviklinga i resten av journalistikken og samfunnet. All journalistikk påvirkes av samfunnsutvikling, skriver de (Hvitfelt m.fl. 1990:7), og legger til at journalistene styres av vilkår som ligger utenfor deres kontroll, og som gir journalistikken begrenset spillerom, samtidig som innholdet både gjenspeiler trender i samfunnet og ideologien hos de som kontrollerer produksjonsprosessen (Hvitfelt, m.fl. 1990:16). Denne ideologien gjenspeiles også i hvordan stoffet vinkles og presenteres, og hvilke kilder som dominerer med sine virkelighetsbeskrivelser.

I Norge har blant andre Slaatta (2003) pekt på det samme, at det økonomiske feltet har fått økt makt i samfunnet, og at det virker inn på andre områder, som i journalistikken og media. Det politiske feltet har samtidig fått mindre makt. Det Slaatta kaller ”stilltiende samforståelser” i det journalistiske feltet omkring hvem som er anerkjent som kilder i økonomijournalistikken, bidrar til en symbolsk legitimering av den etablerte makta (Slaatta 2003:221). Han skriver at den økte økonomiske journalistikken kan knyttes til en utvidelse av demokratiet, fordi den gir mer informasjon om feltet. Men legger til at:

”Samtidig er det fare for at mediene blir så innvevd i det økonomiske feltets logikker at de opptre som aktører, og at formidlingen av det sivile kretsløp til det store publikum blir skadelidende. Da slutter mediene i stor grad å mobilisere sine lesere, og opptre heller i tråd med de rådende maktrelasjoner hvor legitimitet og anerkjennelse tas for gitt.” (Slaatta 2003:228)

Rollen som maktkritiker står i dag sterkt i pressens idealer om samfunnsoppdraget. Dersom det økonomiske feltet har økt sin makt på bekostning av det politiske feltet, skulle det ideelt sett tilsi at pressen i større grad stilte seg kritisk til det økonomiske feltet og dets aktører.

Andelen økonomi- og næringslivsjournalistikk har økt kraftig de siste tiårene, og mediene har mer fokus på økonomisk makt nå enn før. Det drives kritisk og gravende journalistikk på

---

²² Håkan Hvitfelt og Torsten Malmström, 1990: ”Økonomi og arbeidsmarknad. Journalistik i förändring. Rapport 4/90, Svensk Informations Mediecenter, Stockholm.

næringsliv i Norge, det finnes det flere eksempel på i kåringa av den årlige SKUP-prisen²³, som anses som en av de gjeveste innen undersøkende journalistikk. Men ofte er det store, ressurssterke medium som er representert her. Små og store redaksjoner jobber likevel etter de samme idealer om samfunnsoppdraget. Presseetikken har imidlertid endret seg mye på dette området. Ifølge Paul Bjerke var ”omsorgen for ’de store bedriftene’ påfallende sterk” i den første Vær Varsom-plakaten fra 1936 (Roppen og Allern, red. 2010:72). Pressen skulle ikke bidra til å skade store bedrifter, og det ble sett på som en ”presseetisk oppgave å hegne om og bygge opp under statlige og private institusjoner som bringer landet framover” (ibid:73). Fra 1975 har denne forståelsen av samfunnsoppdraget forandret seg til dagens rett til å avdekke kritikkverdige forhold, og oppgaven som samfunnskritiker.

Når det gjelder næringslivsjournalistikken i lokalavisene har Mathisens undersøkelse²⁴ av fire norske lokalaviser blant annet vist at saker der næringslivets representanter er viktigste kilder, i liten grad er konfliktrettet. Bare i 14 prosent av konfliktstoffet er næringslivet viktigste kilde (Mathisen 2007:57), mens politikere og det offentlige er kilder i 50 prosent av konfliktstoffet. Det til tross for at næringslivskildene dominerer i nesten en tredjedel av det totale stoffet.

”Med andre ord opptrer de dobbelt så ofte totalt i avisspaltene, som de gjør i artikler med konfliktramme.” (Mathisen 2007:57).

Dette tyder på at det er en forskjell i hvordan avisene dekker næringslivet kontra saker som angår politikere og det offentlige. Mathisens undersøkelse tar ikke for seg næringslivsdekninga i lokalavisene alene, men inntrykket hennes på dette området er i tråd med det de svenske undersøkelsene viser. Hun skriver at artiklene ”dreier seg mye om snill omtale av bedrifter som går godt, skaper overskudd og arbeidsplasser og dermed bidrar positivt i oppbyggingen av lokalsamfunnet.” (ibid:57)

Tarjei Eck Hansens (2010) undersøkelse av økonomistoffet i Avisa Nordland viser også at næringslivsstoffet er lite preget av kritikk og konflikt. ”Den løpende nyhetsformidlingen fra næringslivet er positiv og lite konfliktfylt”, skriver han (Hansen 2010:64-65).

---

²³ SKUP står for Stiftelsen for en kritisk og undersøkende presse.

²⁴ Birgit Røe Mathisen 2007, ”Lokalsamfunnets lim og lupe? Lokaljournalistikken analysert i et sentrum-periferi perspektiv”. Masteroppgave i journalistikk, Universitetet i Oslo.

2.1.2.1 Den eliteorienterte næringslivsjournalistikken

Undersøkelser har vist at økonomi- og næringslivsjournalistikk domineres av mannlige elitekilder som representerer arbeidsgiversida i næringslivet. Ifølge ei kartlegging av økonomijournalistikk²⁵ i Sverige, er økonomijournalistikken svært sjefsinnrettet i sin kildebruk, mens ansatte (uten lederstilling) sjelden er dominerende kilde (Bjur 2006). Det henger trolig sammen med at hovedvekten av saker handler om bedrifter og bedriftsøkonomi, og har sjelden et arbeidsmarkeds- eller lønnstakerperspektiv. Bjur skriver at:

”Företagens källdominans tillsammans med finansmarknadens särställning som utredare och expert gör att det finns anledning att beskriva ekonomijournalistiken som en mycket källnära journalistik – med de problem för ett bibehållet oberoende som det innebär att vara källnära.” (Bjur 2006:6)

I Norge har Slaatta (2003:174-175) konkludert med det samme. Ifølge Slaatta er bare 4 prosent av de dominerende kildene (totalt for syv ulike norske aviser) i økonomistoffet kategorisert som ”medborger/forbruker”. 34,4 prosent av hovedkildene er ledere i bedrifter og foretak, og eiere og investorer står for ytterligere 7,3 prosent. Slaatta skriver:

”Ut fra analysene som er foretatt kan man konkludere med at den økonomiske journalistikken først og fremst handler om det ledende sjikt av aktører i bedrifter og foretak” (Slaatta 2003:175).

I en undersøkelse²⁶ av økonomistoffet i Avisa Nordland fant også Tarjei Eck Hansen (2010) at det i hovedsak er elitene i samfunnet som er kildene der. ”Grasrot”-kategorien ”medborger/forbruker” var kilde i 9 prosent av sakene.

Forholdet til kildene i næringslivet er gjerne annerledes enn i det politiske feltet. Både fordi det private næringslivet er mer lukket enn det offentlige, som gjør journalistene mer avhengig

---

²⁵ Jakob Bjur 2006: ”De gode nyheternas journalistikk. En kartläggning av ekonomijournalistik i lokal och nationell morgonpress”, SNS Medieforum.

²⁶ Hansen, Tarjei Eck (2010), ”I den gode saks tjeneste: en analyse av økonomijournalistikken i Avisa Nordland”, masteroppgave MBA Næringslivsjournalistikk, Handelshøgskolen i Bodø.

av kildene. Men også fordi kildene gjerne har en annen motivasjon enn for eksempel politikere for å gå ut i media med informasjon (Slaatta 2003:228).

2.1.2.2 De gode nyhetene

Jakob Bjur (2006) konkluderer i sin undersøkelse av svenske aviser at økonomijournalistikken ”har en slagsida mot goda nyheter” (Bjur 2006:6), og at den hovedsakelig handler om bedrifter og bedriftsøkonomi, der det økonomiske perspektivet dominerer. ”(...) økonomijournalistiken är dominerad av goda nyheter”, ifølge Bjur (2006:88), som skriver at:

”Med en slagsida mot positiva nyheter representerar økonomijournalistiken en annorlunda nyhetsvärdering än traditionell nyhetsjournalistik med fallenhet för det negativa.” (Bjur 2006:6).

Bjur stiller riktignok spørsmål ved om den store andelen positive saker gjelder generelt, eller om den er spesiell for undersøkelsesperioden i 2005, fordi det var gode økonomiske tider akkurat da. Men ifølge Bjur kan ikke funnene alene tilskrives den økonomiske situasjonen i 2005. Han mener økonomijournalistikken vurderer de gode nyhetene høyere enn på andre journalistiske områder, og at det ”(...) ger en bild av en journalistik som även i dåliga tider kommer att betona goda exempel, goda resultat och positiva nyheter.” (Bjur 2006:89).

Mathisen peker på det samme om norske lokalaviser:

”Innholdet i næringslivsartiklene handler mye om snill, ukritisk presentasjonsjournalistikk som fokuserer på at det går godt med de lokale bedriftene. Det handler om framgang, nysatsinger og muligheter.” (Mathisen, red. 2010:182).

Årsakene til dette, ifølge Mathisen (2010), kan ligge i lokalavisenes doble rolle som nyhetsaktør og markedsaktør i lokalsamfunnet, og dermed også en del av det samme næringslivet som avisa er satt til å overvåke. Men det kan også ligge i faktorer som lite

kunnskap om feltet, åpenhet, tradisjoner og prioriteringer, nærhet til kilder og avisas rolle som lokalpatriot.

2.1.3 Samfunnsoppdraget og oljejournalistikk

Petroleumsnæringa er en mektig aktør i Norge. Den bidrar også med store inntekter til staten, som dermed har en klar interesse av å opprettholde næringa, samtidig som et flertall av nordmenn er positivt innstilt til den (Ihlen 2007:12). Dens finansielle styrke setter den i en ressursmessig særstilling i forhold til mange andre næringer. Petroleumsnæringas profesjonaliserte forhold til media i form av store informasjons- og kommunikasjonsavdelinger, samt et aktivt strategi- og omdømmearbeid, er ett eksempel på det. Ressurssituasjonen gir media ei ekstra utfordring i å være "en motmakt", å utøve kildekritikk og være en kritisk gransker.

Det er gjort noen undersøkelser i Norge om hvordan media dekker ulike deler av olje- og gassvirksomheten, og hvilke bilder som formidles av næringa og virksomheten. Bruk av tolkningsrammer og medierammer skal jeg komme nærmere innpå senere i oppgaven, så jeg begrenser meg her til å si noe om andre påviste forhold i oljejournalistikken relatert til pressens samfunnsoppdrag og det jeg selv undersøker i denne oppgaven.

Anders Tyvand (2006) har undersøkt petroleumsdekninga i seks norske riks- og regionaviser og to fjernsynskanaler. Undersøkelsen²⁷ viser blant annet at finans- og næringslivsavisene (som er de som skriver mest om bransjen) først og fremst skriver om børs og selskapenes økonomi, ledelse og næringas betydning for landets økonomi, mens tema som etikk og HMS²⁸ nærmest er fraværende. Regionavisa Stavanger Aftenblad har et noe annet fokus.

---

²⁷ Anders Tyvand (2006): "Prøveboring i norsk petroleumsjournalistikk. En analyse av norske mediers petroleumsdekning og petroleumsselskapenes medierelasjoner." Masteroppgave i medievitenskap, Universitetet i Oslo.

²⁸ HMS står for Helse-, Miljø og Sikkerhet.

Blant annet har den større fokus på sysselsetting, aktivitetsnivå, arbeidsvilkår og sikkerhet for arbeidsplasser (Tyvand 2006:49-50). Ingen av avisene setter særlig fokus på etikk i forbindelse med næringsengasjement i utlandet.

Baumberger²⁹ (2008) har undersøkt dekning av Statoils utenlandsengasjement i seks riks- og regionaviser. De ikke-problematiserende sakene dominerer i alle de undersøkte avisene, bortsett fra Dagbladet som har 43 prosent ikke-problematiserende saker, og dermed et flertall av problematiserende saker i forhold til miljø, etikk og samfunnsansvar. Totalt har avisene 70 prosent ikke-problematiserende nyhetsartikler, og 30 prosent problematiserende nyhetsartikler (da er ikke problematiserende saker i forhold til rent økonomiske aspekter inkludert).

Også Reiten (2007) har sett på mediedekning av petroleumsnæringsengasjement, nærmere bestemt Statoil i Angola. Hennes undersøkelse³⁰ av seks aviser og ett nyhetsbyrå, viser blant annet at halvparten av sakene er énkildesaker, som er mer enn i tidligere undersøkelser av økonomi- og næringslivsjournalistikk. Det er samtidig sjefer i oljeselskap som dominerer énkildejournalistikken, ifølge Reiten. Andelen problematiserende saker varierer fra 12 prosent (Dagens Næringsliv) til 67 prosent (Klassekampen). Aftenposten og Stavanger Aftenblad, som har flest artikler om temaet i antall, har henholdsvis 23 og 35 prosent problematiserende saker. Ifølge Reiten har graden av problematiserende saker økt i perioden fra 1997 til 2002, på bekostning av de refererende.

Tyvands undersøkelse viser at petroleumsnæringa handler strategisk i forhold til hvilke journalister og medier de henvender seg til, på hvilken måte de gjør det, hvem som får tilgang til for eksempel oljeplattformer, hvilke ansatte journalistene får tilgang til der, og at de driver såkalt "voksenopplæring" av journalister. Sistnevnte kompetansebygging kan både være et ønske fra næringa om at journalistene har en viss kunnskap om feltet, men kan også bidra til at næringa påvirker journalisten med deres bilder av virkeligheten, som gjør at selskapene

---

²⁹ Berit Elisabeth Baumberger (2008): "Når StatoilHydro drar utenlands... følger norsk presse etter? En nyhetsanalyse med fokus på forholdet mellom journalist og kilde under nyhetsproduksjon og hvordan internasjonalisering i privat sektor virker inn på den journalistiske makten." Masteroppgave i journalistikk, Universitetet i Oslo.

³⁰ Kristin Reiten (2007): "'Nytt norsk oljeeventyr i Afrika'. Statoil i Angola – en rammeanalyse av medienes dekning i perioden 1997-2002". Hovedoppgave i medievitenskap, Universitetet i Oslo.

oppnår en gunstigere dekning i tråd med det de selv ønsker å formidle til omverdenen (Tyvand 2006:59-60).

2.2 Lokalpressen som lim og lupe, som lokal patriot og kritisk vaktbikkje

Selv om presseetikken og idealene om samfunnsoppdraget er de samme for riks-, region- og lokalmedia, viser forskning at det finnes noen forskjeller mellom riks- og lokalmedia.

”Lokalsamfunnets lim og lupe” er et mye brukt begrep om lokalavisas rolle i lokalsamfunnet. Dobbeltheten handler om både å være ”limet” som holder lokalsamfunnet sammen og sånn sett være en lokalpatriot, samtidig som avisa skal være en gransker og kritisk overvåker av det samme lokalsamfunnet (Mathisen 2007). Denne dobbelte rollen kan by på utfordringer som riksdekkende media ikke i like stor grad må forholde seg til.

Noen lokalaviser definerer seg selv som lokalpatriot – som en forkjemper og forsvarer av lokalsamfunnet mot trusler utenfra – og det ligger klare forventninger fra lokalsamfunnet om at avisa skal være nettopp det. Dermed kan lokalavisene også møte et gap mellom sine egne profesjonsidealer som kritisk og uavhengig gransker, og rolleforventninger hos kilder og lesere i lokalsamfunnet (Mathisen 2007). Mathisens undersøkelse viser nemlig at lokalavisjournalistene ser på samfunnsoppdraget som en viktig del av sin yrkesrolle. Lokalpatriotrollen og vaktbikkjerollen kan imidlertid stå i motsetning til hverandre, selv om patriotisme ikke nødvendigvis er blind patriotisme.

”Det kan tyde på at det å være lokalkritisk også gir rom for å være lokalpatriotisk. Å være lokal patriot og lokal kritiker trenger ikke nødvendigvis stå i motsetning til hverandre. Den som tydeligst har et klart uttalt mål om å være lokalpatriotisk, er også den som tør å være mest kritisk mot sine egne. Men den kritikken som kommer fram, er i hovedsak rettet mot de kommunale myndighetene, mens kritikk mot næringslivet er omtrent fraværende. (Mathisen 2007:72)

En del av den journalistiske utfordringa i lokalavisene ligger dermed i å unngå at lokalpatriotismen går over til å være blind og ukritisk patriotisme. Denne grenseoppgangen kan være hårfin, og kan dessuten tolkes ulikt fra person til person.

Nærheten til kildene kan også by på utfordringer i lokaljournalistikken. I et lite lokalsamfunn møter journalistene kildene i mange sammenhenger, og kan neppe unngå å ha relasjoner til en del av dem. En bevissthet rundt denne nærheten kan riktignok føre til større ryddighet rundt habilitet og kildekritikk, fordi den journalistiske troverdigheten står på spill når lesere kan mistenke at journalist og kilde står hverandre for nært. Et lite lokalsamfunn er sånn sett mer gjennomiktig enn en stor by eller region. Men "nærhetens dilemma" handler også om de ubehageligheter som journalisten risikerer ved å være kritisk overfor en kilde eller aktør som vedkommende for eksempel møter i sosiale sammenhenger. Problemet oppstår dersom journalisten velger bort det kritiske blikket eller "ser mellom fingrene" med misligheter fordi ubehagelighetene eller den personlige risikoen ved å skrive om det, oppleves som for stor.

2.3 Tolkingsrammer og medierammer

Ifølge Ihlen kan konstruksjon av tolkningsrammer "(...) forstås som strukturering av et perspektiv gjennom utvelgelse og framheving av visse aspekter." (Ihlen 2007:31)

"Et av de sterkeste journalistiske virkemidlene er valg av tolkningsramme, eller 'frame'. Gjennom valget av tolkningsramme avgrensner og definerer journalisten et tema for sitt publikum. Tolkingsrammen antyder hva som er årsak, fordeler skyld og ansvar, og kan antyde løsninger." (Jenssen m.fl. 2007:17)

Rammebegrepet handler kort om hvordan saker og sakskompleks "rammes inn", og kan være med på å påvirke hvordan publikum oppfatter den aktuelle saken. Det ligger makt i hvordan

en sak framstilles, gjennom hvilke perspektiver og sider ved saken som tillegges vekt, hvilke stemmer som løftes fram, og hva som kommuniseres mellom linjene. Ved bruk av rammer fremmer man en forståelse på bekostning av andre forståelser.

Rammebegrepet kan brukes på ulike måter, og er beslektet med det en i journalistikken kaller vinkling. Tolkningsrammer og medierammer kan både bety det samme, men kan også ha noe ulik betydning. I denne oppgaven bruker jeg tolkningsrammer mer generelt i forbindelse med aktører utenom pressen – som for eksempel petroleumsindustrien – som formidler sine bilder, virkeligheter og årsakssammenhenger på en bestemt måte, mens jeg bruker medierammer om selve medieinnholdet – altså hva som kommuniseres gjennom tekstene i avisa. For eksempel kaller jeg det en medieramme når avisa skriver at ”eventyret på Skarv-feltet har startet”³¹. Avisen kommuniserer at det skjer noe positivt, at aktiviteten på Skarv-feltet gir positive virkninger for dem avisa henvender seg til. Den kaller Skarv-aktiviteten for et ”eventyr”, med de positive assosiasjoner som følger et slikt begrep. Et eksempel på en tolkningsramme kan ligge i måten et oljeselskap kommuniserer med omverdenen på om miljø og bærekraftighet. Begrepet ”bærekraftig utvikling” gir positive assosiasjoner, men kan defineres ulikt fra aktør til aktør. Når oljebransjen kaller seg bærekraftig, er det med andre ord ikke nødvendigvis med samme betydning som andre aktører legger i begrepet. Deres tolkningsramme kan imidlertid bli kopiert og gjengitt i media, og bli en medieramme.

Ifølge Allern (2001a) henter ofte media tolkningsrammene sine gjennom kontakten med kildene, som i stor grad er elitekilder. Rammene kan både formidles bevisst og ubevisst, de kan framstå som så ”naturlige” at vedkommende ikke tenker over dem. Medierammene sammenfaller ofte med publikums eksisterende forventninger – nyheter blir gjenkjennelige – og forsterkes på den måten som naturlige og kanskje til og med udiskutable. Men det er ikke nødvendigvis slik at publikum overtar rammene som formidles gjennom media, og at de påvirker deres holdninger og meninger om den aktuelle saken eller saksområdet. Likevel kan medierammene fortrenge alternative virkelighetsbilder og tolkninger, som over tid kan påvirke publikums oppfatninger i retning av de kommuniserte rammene. Særlig kan det skje dersom publikum ikke sitter på annen og alternativ kunnskap enn den de får fra media om saksområdet.

---

³¹ Ingress i Helgeland Arbeiderblad, 06. januar 2010

Allern (2001a) kaller journalistikk en sosial konstruksjon av nyheter og virkelighetsbilder, og beskriver medierammer som:

”gjentatte mønstre av tolkning og presentasjon, synliggjøring og neglisjering som brukes for å vurdere store informasjonsmengder og presentere det i et journalistisk format for publikum.” (Allern 2001a:68).

Slike rammer er med på å sette informasjonen inn i en sammenheng. Allern kaller dem i mediesammenheng for ”nødvendige elementer for å ordne og sortere flommen av inntrykk og nyhetsbiter” (Allern 2001b:58), men skriver videre at:

”Problemet med dem er ikke at de finnes, men heller at de spesifikke tolkningsrammene som brukes vanligvis er så innbakt i organisatoriske rutiner, tradisjonelle vinkler og byråkratisert kildekontakt at de framstår som naturlige, ’objektive’ og udiskutable.” (ibid.)

2.3.1 Petroleumsindustriens tolkningsrammer

I *Petroleumsparadiset* har Øyvind Ihlen (2007) identifisert fem sentrale tolkningsrammer som petroleumsindustrien bruker for å fremme sine virkelighetsbilder i kommunikasjonen med omgivelsene. Disse virkelighetsbildene er en del av industriens omdømmearbeid, for å fremme forståelse for deres legitimitet og rammevilkår, og derigjennom få gjennomslag for sine interesser.

Ifølge Ihlen (2007) dominerer disse fem tolkningsrammene fra petroleumsindustrien:

1) **Ansvarlighetsrammen.** Dette er den overgripende rammen, som er overordnet de fire andre rammene. Kjernen her er det sosiale ansvaret og den viktige samfunnsaktøren, at ”industrien viser ansvar gjennom å ta hensyn til både økonomi, miljø og samfunn” (Ihlen 2007:175), og dermed at industrien også fortjener et godt omdømme.

2) **Ekspansjonsrammen.** Denne handler først og fremst om nødvendigheten av at industrien ekspanderer til utlandet. Den kommuniserer at fordi norsk petroleumsindustri har høy etisk standard og tar sosialt ansvar, er alle parter tjent med ei internasjonalisering (Ihlen 2007:177).

3) **Bærekraftighetsrammen.** Denne rammen knyttes gjerne til klimaproblematikk. Den kommuniserer at industrien aktivt forsøker å redusere sine utslipp, samtidig som den prøver å erstatte ressursene den bruker opp, og at den dermed bør bli anerkjent som bærekraftig (ibid.:178). Her utnytter industrien uklarheten rundt begrepet bærekraftighet til sin fordel.

4) **Veiskillerammen.** Kjernen i denne rammen formidler at aktiviteten på norsk sokkel går ned, og at det haster med å gjøre tiltak for å hindre fall i sysselsetting og reduserte inntekter, for eksempel bedre rammevilkår som å innføre lavere skatt på ny aktivitet (ibid.:180).

5) **Sameksistensrammen.** Denne rammen brukes av petroleumsindustrien i forbindelse med tilgang til nye områder, som i nordområdene. Kjernen består i at petroleumsvirksomheten gir nye arbeidsplasser, og at den ikke innebærer noen trussel mot fiske og miljø (ibid.:181).

2.3.2 Medierammer i oljejournalistikk

Det er gjort noen undersøkelser som viser at petroleumsindustriens tolkningsrammer ofte sammenfaller med rammene en finner igjen i media, og at industrien dermed klarer å formidle og få gjennomslag for sine virkelighetsbilder der.

Baumberger (2008) har undersøkt medierammer i forbindelse med norsk presses dekning³² av Statoils utenlandsengasjement. Hun knytter analysen direkte opp mot Ihlens identifiserte tolkningsrammer fra petroleumsindustrien, og sammenligner dem med innholdet i avisene. Baumberger har brukt dekninga av gassfeltet Sjøtokman på russisk del av Barentshavet som case, og finner seks medierammer som går igjen. Den mest brukte er ifølge Baumberger **ringvirkningsrammen**, som vektlegger de positive ringvirkningene feltet kan få for næringsliv og lokalsamfunn i nord (Baumberger 2008:75). Prinsippet er at ”det som er bra for

---

³² I seks utvalgte aviser: Dagens Næringsliv, Aftenposten, Dagbladet, Stavanger Aftenblad, Nordlys og VG.

StatoilHydro, er bra for Norge” (ibid.). Denne rammen har likhetstrekk med industriens egne veiskille- og sameksistensrammer. **Eventyrrammen** er også blant de mest brukte rammene i casen. Den legger vekt på Sjtokman som en mulig forlengelse av ”det norske oljeeventyret” (ibid.:78), og mange av kjennetegnene finner en igjen i industriens ekspansjonsramme, slik Ihlen har beskrevet den. Ifølge Baumberger finnes det knapt noen argumenter mot ekspansjon i de undersøkte avisene. Det Baumberger kaller **foregangslandsrammen** gir en slags moralsk begrunnelse for ekspansjonen, nemlig at Norges involvering som foregangsland på miljø, etikk og teknologi vil være positivt også for Russland (ibid.:81). Dette finner en også igjen i industriens ansvarlighets- og bærekraftighetsramme. **Politiseringsrammen** fokuserer på sammenhengen mellom olje og politikk, altså har den et mer strategisk fokus på Sjtokman (ibid.:84). Denne rammen kan ikke direkte sammenlignes med noen av Ihlens tolkningsrammer. **Risikorammen** fokuserer i hovedsak på økonomisk risiko (men kan også handle om miljø og etikk) knyttet til prosjektet, og stiller spørsmål ved lønnsomheten i det (ibid.:87). Ifølge Baumberger er det typisk å bruke denne rammen i mindre saker og notiser, eller for å balansere tidligere positive oppslag. Trekk ved denne rammen går heller ikke igjen i petroleumsindustriens egne tolkningsrammer. Til sist har Baumberger identifisert **konkurranserammen**, som fokuserer på konkurransedyktighet og konkurranse mellom selskaper og nasjoner (ibid.:88-89). Den knyttes særlig til fusjonen mellom Statoil og Hydro i positiv forstand. Heller ikke denne rammen går igjen i Ihlens tolkningsrammer fra industrien.

Baumberger (2008) vurderer hvor vidt pressen a) er kritiske til virkelighetsbildene petroleumsindustrien selv ønsker å fremme, og dermed bruker rammer som ikke sammenfaller med deres; eller om pressens dekning b) harmoniserer med industriens virkelighetsbilder, som vil gi en blanding av egne rammer og industriens rammer; eller om pressen c) viderefører og kopierer petroleumsindustriens egne tolkningsrammer (Baumberger 2008:91). Hun konkluderer med alternativ b, at pressen både tar i bruk virkelighetsbildene petroleumsindustrien ønsker å fremme, samtidig som de også tar i bruk egne medierammer. Mens tre av de identifiserte medierammene i stor grad er lik industriens rammer, er to av de andre rammene også mer eller mindre i industriens interesse. Kun risikorammen kan sies å formidle negative bilder for industrien. Baumberger konkluderer med at: ”(...) pressedekningen av Sjtokman i de seks utvalgte avisene langt på vei er i overensstemmelse med industriens eget virkelighetsbilde” (Baumberger 2008:92), og at ”(...) alle industriens fem tolkningsrammer er aktuelle i pressedekningen av Sjtokman-saken.” (ibid.).

Også Reiten (2007) har analysert rammer i forbindelse med mediedekning³³ av Statoils utenlandsengasjement, nærmere bestemt i Angola. Hun identifiserer disse rammene: vekst, risiko, eventyr, konfrontasjon og samfunnsansvar. Ifølge Reiten er eventyrrammen den mest framtreddende, der Statoil framstilles som "eventyreren", "(...) en norsk Espen Askeladd på vei ut i verden for å gjøre lykke" (Reiten 2007:114). Men den mer problematiserende konfrontasjonsrammen brukes også mye innenfor denne casen.

---

³³ Tekstene stammer fra avisene Aftenposten, Dagens Næringsliv, Dagbladet, Dagsavisen, Klassekampen, Stavanger Aftenblad og NTB fra 1997 til 2002.

3. METODE: TO TILNÆRMINGER

Jeg har brukt to metodiske tilnærminger for å forsøke å belyse problemstillinga i oppgaven best mulig. Den ene er en kvantitativ innholdsanalyse, som gir svar på spørsmål om kildebruk, vinkling og tema for den lokale dekninga av petroleumsbransjen. I tillegg gir den noen svar rundt kritiske spørsmål og kritikk av petroleumsvirksomheten. Alle er variabler jeg knytter til samfunnsoppdraget. I tillegg ønsker jeg å se nærmere på hvilke virkelighetsbilder som formidles av petroleumsvirksomheten i de to lokalavisene, også det knyttet opp mot samfunnsoppdraget. For å gjøre det, ser jeg nærmere på bruk av medierammer. En slik undersøkelse krever en kvalitativ tilnærming, med større grad av tolkning og skjønn.

Metodisk er dette altså en todelt oppgave. I dette kapitlet skal jeg gå nærmere inn på begrunnelsen for det, og en nærmere beskrivelse av de metodiske tilnærmingene for å besvare problemstillinga i oppgaven.

3.1 Undersøkelsesutvalget

For å begrense undersøkelsens utvalg, må en gjøre noen valg som samtidig belyser problemstillinga på en best mulig måte. Undersøkelsesutvalget må altså være mest mulig relevant i forhold til problemstillinga. Det må være stort nok til å kunne avdekke noen generelle mønstre i avisene, men samtidig lite nok til å kunne hanskas med innenfor oppgavens omfang og tidsfrist.

3.1.1 Utvalgte lokalaviser

Siden problemstillinga i oppgaven er relatert til lokalpressens petroleumsdekning på Helgeland i Nordland, har jeg valgt ut de to lokalavisene Helgelands Blad og Helgeland Arbeiderblad som grunnlag for undersøkelsen. Avisene er konkurrenter med ulik eiersammensetning, og dermed vil en ikke finne saker som går igjen – såkalte utvekslingssaker – som en ellers finner i aviser som eies av samme konsern eller som samarbeider om utveksling av redaksjonelt stoff. Begge avisene er dessuten til stede i Sandnessjøen (ingen andre medier har fast ansatte i Sandnessjøen), som er den byen på Helgeland med mest petroleumsvirksomhet i den undersøkte perioden. Brønnøysund har også noe petroleumsvirksomhet, blant annet gjennom en helikopterbase, men Brønnøysunds Avis og Helgelands Blad har en redaksjonell utvekslingsavtale, og Helgeland Arbeiderblad dekker også Brønnøysund. Petroleumsrelaterte saker fra Brønnøysunds Avis vil normalt også stå på trykk i Helgelands Blad, og er dermed inkludert i undersøkelsen. Det samme gjelder for Helgeland Arbeiderblad og Rana Blad, som begge er A-presseaviser. Petroleumsrelaterte saker vil ofte gå igjen i begge avisene, altså vil jeg finne Rana Blad-saker i Helgeland Arbeiderblad, og de vil inngå i mitt datamateriale gjennom den avisa (Rana Blad dekker for øvrig ikke Sandnessjøen). De to avisene jeg har valgt å undersøke, mener jeg derfor vil fange opp en stor grad av mediedekninga av petroleumsvirksomheten på Helgeland. Undersøkelsen kunne ha gitt et enda mer utfyllende bilde av petroleumsdekninga hvis jeg også hadde inkludert NRK Nordland. Likevel faller kanalen utenfor definisjonen "lokalpressen", og sånn sett også utenfor problemstillinga.

3.1.2 Omfang og tidsperiode

Undersøkelsesutvalget – kodingsenhetene – består av 131 saker fra Helgelands Blad, og 149 saker fra Helgeland Arbeiderblad. Dette er alle sakene med byline relatert til petroleumsvirksomhet, som de to avisene hadde på trykk i papiravisene sine i løpet av 2010.

Sakene har jeg funnet ved fysisk å bla igjennom alle papiravisutgavene³⁴ gjennom hele året, og merket av de som faller innenfor mitt undersøkelsesområde.

Nettavisene er ikke inkludert i undersøkelsen, først og fremst fordi de to avisene i svært liten grad har egenproduserte petroleumssaker kun for nett. Normalen er heller andre veien – at korte utgaver fra papiravisa legges ut på nettavisa, eller at nettsida for eksempel presenterer bildeserier, noe som vil falle utenfor mitt undersøkelsesutvalg.

Perioden er valgt fordi den ligger tett opp til nåtida, fordi jeg ønsker at det skal være så nært en nåtidsstudie som mulig, og fordi det var et år med mye petroleumrelatert aktivitet i regionen. 2010 var et år med mange anbudskonkurranser som ble lyst ut og avgjort i forbindelse med Skarv-feltet, mye byggevirkosomhet på ny forsyningsbase i Sandnessjøen, flere nye etableringer og ansettelses, og dermed også et år der petroleumsvirkosomheten begynte å bli mer synlig for innbyggerne i byen. Hvordan lokalavisene opptrer i en slik kontekst, er en del av bakteppet for denne oppgaven. Det vil kunne være en fare for at 2010 ikke representerer lokalpressens fulle dekning av petroleumsvirkosomheten. En kan ikke garantere at en undersøkelse over flere år, eller over en annen tidsperiode, ikke vil gi andre funn. Likevel tror jeg at tidsperioden er lang nok, og undersøkelsesmaterialet stort nok, til å vise trekk som vil gjelde også i andre perioder.

3.1.3 Hvilke saker er inkludert?

Kodingsenhetene er saker som er knyttet til petroleumsvirkosomhet gjennom det jeg oppfatter som hovedtema, som regel presentert gjennom tittel og ingress. Det inkluderer alt fra kulturarrangementer for å feire ny oljebase, til politiske utspill om infrastruktur knyttet til olje- og gassvirkosomhet, til nyheter om kontrakter og boreaktivitet. En sak som handler om en leverandør til petroleumindustrien, er kun tatt med i undersøkelsen dersom denne er relatert til petroleumsvirkosomhet i saken. For eksempel vil en sak om bedriften Ruukki være kodet som en oljesak hvis den handler om deres levering av sugeankre til Skarvskipet, men ikke

---

³⁴ Helgelands Blad hadde 152 avisutgaver i 2010, Helgeland Arbeiderblad ga ut 303 aviser.

hvis den handler om levering av ei stålbru til en kommune eller andre oppdrag som ikke har med petroleumsvirksomhet å gjøre.

Hvis saken er layoutmessig koblet sammen med undersøker eller notiser som hører til saken, er dette regnet som én og samme sak.

Alle sakene har byline. Jeg har ikke inkludert notiser og saker uten byline i undersøkelsen. Begrunnelsen for det er at jeg ønsker å se hvordan journalistene selv dekker petroleumsvirksomheten, og hvordan lokalavisenes egen dekning er.

Fordi jeg tidlig i oppgaveprosessen inkluderte notisene, har jeg gjort en undersøkelse av alle petroleumsrelaterte notiser som Helgelands Blad hadde på trykk i 2009. Nesten alle notisene stammet fra pressemeldinger eller andre medier – såkalte sitatsaker. Min erfaring er også at notiser ofte oppstår på desken mer eller mindre i full fart – kanskje fordi det er et lite hull på ei side. Det betyr ikke at de ikke er en viktig del av avisa. Men i denne oppgaven mener jeg de kan gi et skjevt bilde ut fra at jeg ønsker å undersøke lokalavisenes egen dekning og hvordan de bruker sine redaksjonelle ressurser.

Av samme begrunnelse som over, har jeg heller ikke inkludert debattinnlegg, ledere og kommentarer. Det kunne være interessant å se hvordan for eksempel lederne stiller seg i forhold til petroleumsvirksomheten, men som nevnt har jeg hatt fokus på den journalistiske dekninga – som hovedsakelig står på nyhetsplass i form av nyhetsartikler – i denne oppgaven.

✓ En analyse av lederne vil dermed være litt på siden av problemstillinga, slik jeg vurderer det.

3.2 Metode 1: Innholdsanalyse

Innholdsanalyse er kort fortalt en ”analyse av innholdet i medietekster” (Østbye m.fl. 2002:63), og den kvantitative innholdsanalysen er ”særlig egnet til å studere forhold som kan måles og telles, som kan kvantifiseres.” (ibid.).

Jeg bruker innholdsanalysen som metode for å finne trekk og mønster i avisenes petroleumsdekning, for deretter å vurdere hvordan disse harmonerer med pressens selvpålagte samfunnsoppdrag.

Østbye beskriver fem formål med innholdsanalysen som metode, blant dem ”Beskrive mønstre og utviklingstendenser” og ”Finne ut hvordan mediene framstiller ulike grupper i samfunnet” (Østbye m.fl. 2002:216). Mitt formål er å beskrive trekk i petroleumsdekninga, og hvordan lokalpressen framstiller og skriver om petroleumsvirksomheten.

3.2.1 Kvantitativ tilnærming

Kvantitative tilnærminger handler om å undersøke materialet gjennom tellbare egenskaper, altså går forskningsteknikken ut på å telle noe. Innholdsanalysen i denne oppgaven innebærer ei slik kvantitativ tilnærming.

I praksis vil det også finnes kvalitative aspekter i forbindelse med den kvantitative innholdsanalysen, som krever noe bruk av skjønn fra min side, for eksempel når det kommer til koding av tema eller vinkling. Det å definere og velge ut variabler og kategorier innebærer også kvalitative vurderinger. Det er et mål at dersom den kvantitative innholdsanalysen, ved hjelp av kodeboka og det samme undersøkelsesutvalget, blir utført av en annen person, skal denne komme fram til de samme resultatene som jeg har gjort. Jeg har derfor forsøkt å minimere antall variabler som innebærer tolkning. Likevel bør det påpekes at:

”(...) all vitenskapelig utforskning og kunnskapsproduksjon foregår innenfor (historisk foranderlige) samfunnsmessige og kulturelle rammer.” (Østbye m.fl. 2002:12)

Og at det kan påvirke også mine øyne i hva jeg ser eller ser etter.

3.2.2 Variabler og kategorier

Alle variablene er valgt ut for å skulle besvare forskningsspørsmål og problemstilling på best mulig måte. Variablene handler om kildebruk, tema, vinkling og rollen som kritisk vaktbikkje, altså tellbare egenskaper som kan knyttes til pressens samfunnsoppdrag. For nærmere forklaring på kategorier innen hver variabel, henviser jeg til kodebok som vedlegg 1.

Kildebruk: Hvem kommer til orde?

Jeg definerer kilden som den eller det som gir informasjon i saken, og inkluderer både muntlige og skriftlige kilder. Det vil si både personer og for eksempel en spørreundersøkelse/gallup, registre eller andre medier som kilder.

I denne undersøkelsen forholder jeg meg kun til synlige kilder i teksten. Det kan selvfølgelig også finnes andre, ikke oppgitte kilder som journalisten har brukt, men disse er ikke synlige for leseren. Det er for øvrig god presseskikk å identifisere kildene for informasjonen, ”med mindre det kommer i konflikt med kildevernet eller hensynet til tredjeperson” (Vær Varsom-plakatens punkt 3.1).

Antall kilder. Denne variabelen kan gi et bilde på det journalistiske nivået.

Énkildejournalistikk er et negativt ladet ord i presseetikken. En sak har alltid flere sider, og graden av énkilde- og flerkildejournalistikk kan si noe om den journalistiske kvaliteten. Ifølge Allern tilfredsstillende en sak med mer enn én kilde i det minste ”(...) en grunnleggende *forutsetning* for journalistikk av en viss kvalitet”, og at: ”Antallet kilder kan derfor fungere som en indikasjon på det journalistiske ambisjonsnivået.” (Allern 2001a:83).

Kildetype (hovedkilde og nest viktigste kilde). Jeg skiller i utgangspunktet mellom 15 kategorier av kildegrupper³⁵, som fanger opp det aller meste av kildene i utvalget. Disse slår jeg deretter sammen til færre kategorier med sentrale likhetstrekk. Hensikten er først og fremst å skille mellom elitekilder og såkalte grasrotkilder på en oversiktlig måte. Den mer detaljerte oversikten viser blant annet ulike typer elitekilder, som også kan være interessant.

Hovedkilde er kilden som framstår som viktigst i saken, gjennom å få størst eller mest synlig plass, eller komme først til orde. I tilfeller der jeg har vært usikker, er hovedkilden den første som er henvist til i teksten. Nest viktigste kilde er i så fall nummer to eller den nest mest framtrædende i teksten. Hensikten med variabelen er å se om avisene oppfyller punktet i Vær Varsom-plakaten om at ulike syn skal komme til uttrykk, som er knyttet til pressens samfunnsrolle. I tillegg vil undersøkelsen vise hvem sine stemmer som i størst grad blir tillagt vekt i de to avisene, og dermed også hvem sine virkelighetsbeskrivelser som gis størst plass.

Énkildesakene. Jeg ser på hvilken kildetype/gruppe som får stå alene som eneste kilde i énkildesakene. Det kan si noe om troverdigheten som tillegges kilden, som eneste synlige informasjonskilde i saken.

Hvilke bilder formidles?

Journalistikk er valg, og hvordan en sak blir framstilt er ikke tilfeldig. Det gjelder både i hvilke kilder som brukes, men også i hvordan saken blir vinklet av journalisten. Vinkling er knyttet til hvilket ”utsnitt av virkeligheten” journalisten vil vise fram, og er sånn sett knyttet til valg av særlig hovedkilde, men handler også om språk.

Vinkling. Jeg deler sakene inn i positiv, nøytral og negativ vinkling³⁶. En positivt vinklet sak setter petroleumsindustrien eller -virksomheten i et positivt lys; saken framstår som positiv for petroleumsvirksomheten eller aktører knyttet til den, eller at positive sider ved virksomheten trekkes fram (for eksempel konsekvenser som tilflytting til kommunen). En nøytralt vinklet sak kan verken sies å være positiv eller negativ i forhold til petroleumsvirksomheten, mens en

---

³⁵ Se kodebok som vedlegg 1.

³⁶ Se vedlegg 2, 3 og 4 med eksempel på ulike vinklinger.

negativt vinklet sak setter virksomheten i et negativt lys eller fokuserer på negative sider ved den (for eksempel kritikk på grunn av manglende sikkerhetsrutiner, eller innbyggere som rammes negativt av virksomheten).

Vinklingsvariabelen kan si noe om hvor vennligsinnet lokalmedia er til petroleumsvirksomheten. Undersøkelsen kan bekrefte eller avkrefte det tidligere undersøkelser om økonomi- og næringslivsjournalstikk i Skandinavia har vist, at mediene i stor grad er "foretagens beste vän" (Rognerud 2007) og at journalistikken på dette området er "De goda nyheternas journalistik" (Bjur 2006). I Norge har blant andre Mathisen (2010) vist at det er de positive bildene som dominerer i lokalmedia, at det er mye "heia vårres kara", og at lokalavisene "(...) i svært liten grad framstår som kritiske korrektiv til sine lokalsamfunn" (Mathisen 2010:39).

Tema for saken. Jeg skiller mellom 16 ulike temakategorier³⁷ for å plassere flest mulig saker i en konkret kategori. Disse har jeg definert fram etter hvert som jeg har gått gjennom undersøkelsesmaterialet. Tema er det som framstår som hovedtema i saken, og som løftes mest fram, som regel gjennom tittel og ingress. Temaet sier noe om hva lokalavisene er mest opptatt av, og hvilke sider av petroleumsvirksomheten som kommer til syne, ikke nødvendigvis kildemessig, men også tematisk. Det sier også noe om hva de ikke er opptatt av, og kan blant annet knyttes til samfunnsrollen i forbindelse med retten til "(...) å informere om det som skjer i samfunnet" (Vær Varsom, punkt 1.4).

I mange tilfeller vil tema berøre flere kategorier, for eksempel et funn som gir et lokalt oppdrag. I de tilfellene gjør jeg ei vurdering av hva som framstår som mest løftet fram som nyhetspoeng.

Kritisk vaktbikkje?

I et samfunnsansvarsperspektiv er det problematisk dersom media ensidig formidler bestemte bilder av petroleumsbransje og -virksomhet, som ikke minst på grunn av den finansielle styrken representerer en stor maktfaktor i samfunnet. Dersom de positive framstillingene dominerer, kan en blant annet stille spørsmål ved om pressen oppfyller sin samfunnskritiske rolle knyttet til å "avdekke kritikkverdige forhold" (Vær Varsom, pkt. 1.4). Media utøver også

---

³⁷ Se kodebok som vedlegg 1.

makt gjennom sin framstilling av saken, som kan være med på å forme lesernes virkelighetsoppfatning. Samfunnsansvaret er også knyttet til det ”å sette et kritisk søkelys på hvordan mediene selv fyller sin samfunnsrolle” (Vær Varsom, pkt. 1.5).

Kritikk. Jeg spør: Blir det rettet kritikk mot petroleumsnæringa eller petroleumsvirksomhet i saken? Her er svaret enten ja eller nei. Variabelen sier ikke noe om hvor mye kritikk eller hva kritikken består i. Men det må klart framgå i teksten at noen retter kritikk mot sider av eller aktører knyttet til petroleumsvirksomheten. Dette trenger ikke være kritikk fra motstandere av petroleumsaktivitet, den kan for eksempel være kritikk fra en politiker som vil ha enda mer petroleumsaktivitet på Helgeland, og som kritiserer petroleumsbransjen for å være for lite tilstede der. Dette er altså kritikk *til* eller *om* petroleumsvirksomhet. Kritikk til myndigheter fra aktører i petroleumsbransjen, inngår ikke i denne variabelen.

Kritiske spørsmål. Her spør jeg: Stilles det kritiske spørsmål til petroleumsnæringa eller som omhandler petroleumsvirksomhet i saken? Her er også svaret enten ja eller nei, og sier heller ikke noe om omfang eller tema.

Kritiske spørsmål knytter jeg til tilfeller der det vises i teksten at kildene har blitt utfordret eller møtt med motforestillinger av journalisten, altså der virksomheten problematiseres.

3.2.3 Reliabilitet og validitet

Validitet kan defineres ut fra spørsmålet ”måler vi det vi tror vi måler?” (Johannessen m.fl. 2010:228). Det handler om gyldighet, og ”hvorvidt det som undersøkes, har relevans i forhold til problemstillingen.” (Gentikow 2005:59).

Reliabilitet handler om undersøkelsens pålitelighet, eller troverdighet, og ”(...) *gjelder kvaliteten i innsamlingen, bearbeidingen og analysen av data.*” (Østbye 2002:40).

Definisjonene av validitet og reliabilitet kan slås sammen til ”analysens validitet.”

”Det er det svakeste av disse leddene som avgjør hvor sterk analysen som helhet blir.”
(Østbye, ibid.)

Jeg har gjort kodingsarbeidet i flere omganger for å forsøke å luke ut eventuelle feil. I noen tilfeller har jeg endret på variabler og kategorier for å gjøre dem tydeligere og minske bruk av skjønn. Som nevnt før skal en kvantitativ innholdsanalyse ideelt sett være så lite preget av forskerens skjønn og tolkning, at en annen person skal kunne komme fram til samme resultat ved å gjøre kodingsarbeidet på nytt. Jeg har foretatt en reliabilitetstest på de delene av innholdsanalysen som innebærer mest bruk av tolkning: Tema og vinkling. Her har jeg latt en journalistkollega gå over cirka 15 prosent av undersøkelsesutvalget³⁸. Av 40 gjennomgåtte saker, gjorde jeg to endringer i vinkling, og fire endringer på tema. Jeg gjorde også noen endringer på definisjon av variabler som viste seg å være utydelige og som kunne misforstås.

3.3 Metode 2: Rammeanalyse

En undersøkelse av medierammer i de to avisene krever en kvalitativ tilnærming til undersøkelsesutvalget. Selv om den kvantitative innholdsanalysen til en viss grad også kan si noe om – eller i alle fall antyde – medierammer, gjennom variabler som hovedkilder, kritikk og vinkling, lar ikke medierammene seg avdekke gjennom telling av forhåndsdefinerte egenskaper i tekstene. Her må forskeren bruke sin egen kunnskap om området og kulturen for å se hva som trekkes fram på bekostning av hva, og hvilke virkelighetsbilder og årsakssammenhenger som kommuniseres både i og mellom linjene.

---

³⁸ Dette gjelder tre tilfeldig valgte måneder for Helgelands Blad (40 saker): januar, juni og desember (som utgjør cirka 15 prosent av det totale utvalget).

3.3.1 Kvalitativ tilnærming

Kvalitative tilnærminger går dypere inn i tekstene enn kvantitative, men kan likevel se etter sammenhenger eller trekk i datamaterialet. Kvalitativ metode er mer fortolkende og dyptpløyende enn den kvantitative, og mindre preget av formalitet og standardiserte regler. Den ”bygger på en friere tolkning av innholdet, for eksempel en vurdering av trekk, tendenser og budskap som ligger ’mellom linjene’” (Allern 2001a:76).

Fordi kvalitative tilnærminger er mer utforskende, ustrukturerte og åpner for en større grad av tolkning enn en kvantitativ metode, er det også viktig å bruke selvrefleksjon aktivt som en kontrollmekanisme underveis.

3.3.2 Hva jeg har sett etter – hvordan jeg har gått fram

Min framgangsmåte i denne delen av oppgaven baserer seg på gjennomlesing av alle tekstene i utvalget, der jeg har notert ned ord som jeg oppfatter som ladede, eller såkalte signalord. Det betyr at det er ord som det knyttes noen klare forestillinger til, eller konnotasjoner. For eksempel vil ord som ”oljeeventyret” eller ”drømmejobben” være slike signalord. Jeg har kun forholdt meg til slike ord når de er brukt *av journalisten*, og ikke når de framstår i et sitat fra en kilde. Jeg har også notert ned spørsmål og formuleringer som ellers kan tolkes i ei tydelig retning, som viser til noen årsakssammenhenger eller logikker som trekkes fram. Eksempel vil være formuleringer som: ”I dag sto hele Helgeland og Nordland samlet da baseområdet på Horvnes ble åpnet.” Eller: ”Statsråden understreket viktigheten av å skape ringvirkninger på land. Han poengterte at den største trussel mot norsk olje- og gassvirksomhet er den galopperende kostnadsutviklingen.”

Jeg har skissert opp noen medierammer som jeg mener trer tydelig fram i materialet, og som går igjen i flere saker. I disse rammene prøver jeg å forklare noen ord, framstillinger og årsakssammenhenger som trer fram. Det betyr ikke at det ikke kan finnes andre rammer som

jeg har oversett, og at de rammene jeg har funnet representerer ”den hele og fulle sannhet”. Men det er rammer som jeg oppfatter som tydelige i undersøkelsesutvalget.

I tillegg vurderer jeg i hvilken grad medierammene i lokalavisene harmonerer med petroleumsindustriens egne tolkningsrammer, slik Ihlen (2007) definerer dem.

3.3.3 Reliabilitet og validitet

Innenfor kvalitativ metode er kravet til validitet og reliabilitet mer problematisk enn innenfor kvantitativ metode, og forskere som bruker kvalitativ metode har kritisert disse vitenskapelige kravene, sammen med generaliserbarhet, som ”hellige verdier” (Gentikow 2005:56-57).

Kanskje særlig innenfor denne typen tilnærming er det viktig å påpeke forskerens egen rolle, og at ens egne forforståelser er formet av kultur og bakgrunn, som ikke så lett lar seg løsrives fra. Jeg kan ha oversett underliggende betydninger som framstår som så ”naturlige” for meg som journalist i en av lokalavisene og innbygger i Sandnessjøen, men som ville blitt oppfattet annerledes av noen utenfor lokalsamfunnet eller med en annen kulturell bakgrunn. Jeg kan ikke garantere at en annen person ville gjort de samme vurderingene som meg. Men jeg har forsøkt så godt jeg kan å gå inn i arbeidet med et åpent sinn, og har forholdt meg bevisst til farene for at egne holdninger kan virke inn på tolkningsarbeidet. Jeg har også rådført meg med en journalistkollega underveis, som har lest igjennom mine definerte rammer, og kjenner seg igjen i dem. Likevel må denne delen av oppgaven ses i lys av de begrensninger og forbehold som ligger i at dette er *min* tolkning når *jeg* leser gjennom tekstmaterialet, selv om jeg har forsøkt å knytte den opp til konkrete signalord og formuleringer i tekstene som trolig vil kunne oppfattes som ladete også av andre.

3.4 Metodisk triangulering

Å kombinere analytiske tilnærminger, gjennom både kvantitativ og kvalitativ metode, kalles også metodisk triangulering (Østbye m.fl. 2002). Når kombinasjonen gjøres for å kompensere for svakheter ved den enkelte tilnærminga, kan det bidra til å styrke undersøkelsens validitet (Østbye m.fl. 2002:121).

Den kvantitative innholdsanalysen gir noen svar på trekk i avisenes dekning, gjennom variabler som kan telles i materialet. Den kvalitative tilnærminga belyser noen andre sider av avisenes dekning, som jeg også relaterer til problemstillinga. Til sammen mener jeg kombinasjonen av de to tilnærmingene belyser problemstillinga fra flere vinkler enn om jeg kun bruker én metode. Men det finnes argumenter både for og mot en slik kombinasjon. Gentikow (2005:35) påpeker at kvantitativ og kvalitativ metode kan utfylle hverandre, fordi de fleste fenomener har flere sider ved seg enn det som for eksempel bare lar seg telle. Hun problematiserer likevel kombinasjonen, blant annet ut fra risikoen om at ”en slik studie blir overfladisk, slik at verken den kvantitative eller den kvalitative metodens potensialer nyttes til fulle” (Gentikow 2005:36), eller faren for at metodene kan bli blandet sammen.

Til tross for farene for sammenblanding og overfladiskhet, mener jeg kombinasjonen er hensiktsmessig for å belyse problemstillinga i denne oppgaven på en god måte. Problemstillinga handler om hvordan lokalpressen ivaretar sitt samfunnsoppdrag i petroleumsdekninga. Dette spørsmålet kan ha flere innfallsvinkler. Gjennom den kvantitative innholdsanalysen får jeg noen svar på kildebruk, tema, kritisk holdning og vinkling, men ikke mer. Gjennom ei kvalitativ tilnærming knyttet til medierammer finner jeg noen virkelighetsbilder som går igjen i avisene, og som både kan knyttes til samfunnsoppdraget og sette funnene fra innholdsanalysen inn i en større sammenheng. Sånn sett kan de to tilnærmingene virke utfyllende i forhold til problemstillinga. For eksempel kan en lav andel kritikk og kritiske spørsmål til petroleumsvirksomheten, forstås i sammenheng med bruk av medierammer som framhever de positive følgene av den.

3.5 Selvrefleksjon

Som nevnt under innledninga i oppgaven, er jeg journalist i den ene av de undersøkte avisene i oppgaven, Helgelands Blad. Det kan gi noen utfordringer knyttet til nærhet, habilitet og innarbeidede forforståelser. I en slik situasjon er det særlig viktig å forklare hvordan jeg har gått fram for å belyse problemstillinga, og samtidig særlig innenfor den kvantitative innholdsanalysen forsøke å definere variabler og kategorier på en måte som minsker rommet for tolkning og skjønn så mye som mulig. For eksempel finnes det en viss fare for at mine hypoteser på forhånd kan forme det jeg ser etter i retning av å få en bekreftelse på hypotesene, fordi jeg allerede har gjort meg opp en mening om saken. Til dét kan jeg si at jeg har forsøkt så langt som mulig ”å fri meg” fra slike forhåndsoppfatninger i arbeidet med oppgaven. Jeg kan også vite at journalisten mest sannsynlig har brukt flere kilder i en sak enn han eller hun har henvist til i teksten. Jeg har forsøkt ”å stille meg på utsida” av materialet og forholde meg mest mulig objektiv når jeg har gått fram. Finner jeg kun én synlig kilde i teksten, kodes saken med én kilde, uavhengig av om jeg måtte vite eller mistenke at det kan være brukt flere.

4. FUNN OG ANALYSER

I dette kapitlet skal jeg presentere funn og analyser som jeg har gjort av undersøkelsen. Jeg tar først for meg den kvantitative innholdsanalysen, for deretter å gå inn på medierammene jeg finner i utvalget. Underveis gjør jeg noen oppsummeringer på hvert enkelt område.

4.1 Innholdsanalysen

Den kvantitative innholdsanalysen tar for seg forhold som kildebruk, vinkling, tema, kritiske spørsmål og kritikk. Jeg presenterer funnene hver for seg i dette underkapitlet.

4.1.1 Kildene – hvem kommer til orde?

To variabler handler om kildebruk i saker om petroleumsvirksomhet i de to lokalavisene: Antall kilder og type kilde. Jeg presenterer begge i tabell og diagram.

Énkilde- og flerkildejournalistikk

Antall synlige kilder i teksten	Helgelands Blad (N=131)	Helgeland Arbeiderblad (N=149)	Totalt for begge avisene (N=280)
0	3,1 prosent (4)	1,3 prosent (2)	2,1 prosent (6)
1	35,9 prosent (47)	27,5 prosent (41)	31,4 prosent (88)
2	37,4 prosent (49)	30,2 prosent (45)	33,6 prosent (94)
3	9,2 prosent (12)	14,1 prosent (21)	11,8 prosent (33)
4	9,9 prosent (13)	8,1 prosent (12)	8,9 prosent (25)
5	3,1 prosent (4)	6,7 prosent (10)	5 prosent (14)
Mer enn 5	1,5 prosent (2)	12,1 prosent (18)	7,1 prosent (20)

For begge avisene er det 1- og 2-kildesakene som tydelig dominerer i sakene som handler om petroleumsvirksomhet. Helgelands Blad har en større andel både 1- og 2-kildesaker enn Helgeland Arbeiderblad, men for begge er 2-kildesakene den største enkeltkategorien. Helgeland Arbeiderblad har flere saker med enda flere kilder, og kan sies å ha en større kildebruk enn Helgelands Blad, i alle fall hvis en teller synlige kilder i teksten. Her kan det for øvrig legges til at Helgeland Arbeiderblad oftere enn Helgelands Blad henviser til kilder i sine faktabokser, som blir inkludert i denne undersøkelsen.

Totalt utgjør 1-kildesakene 31,4 prosent av petroleumsidekningen for de to avisene, mens 2-kildesakene ligger litt over, på 33,6 prosent. Tar en med at det også finnes saker uten noen oppgitte kilder, og legger dem til 1-kildesakene, blir de to kategoriene like store. I underkant av 33 prosent av den totale redaksjonelle dekningen om olje- og gassvirksomheten i de to avisene har 3 eller flere kilder.

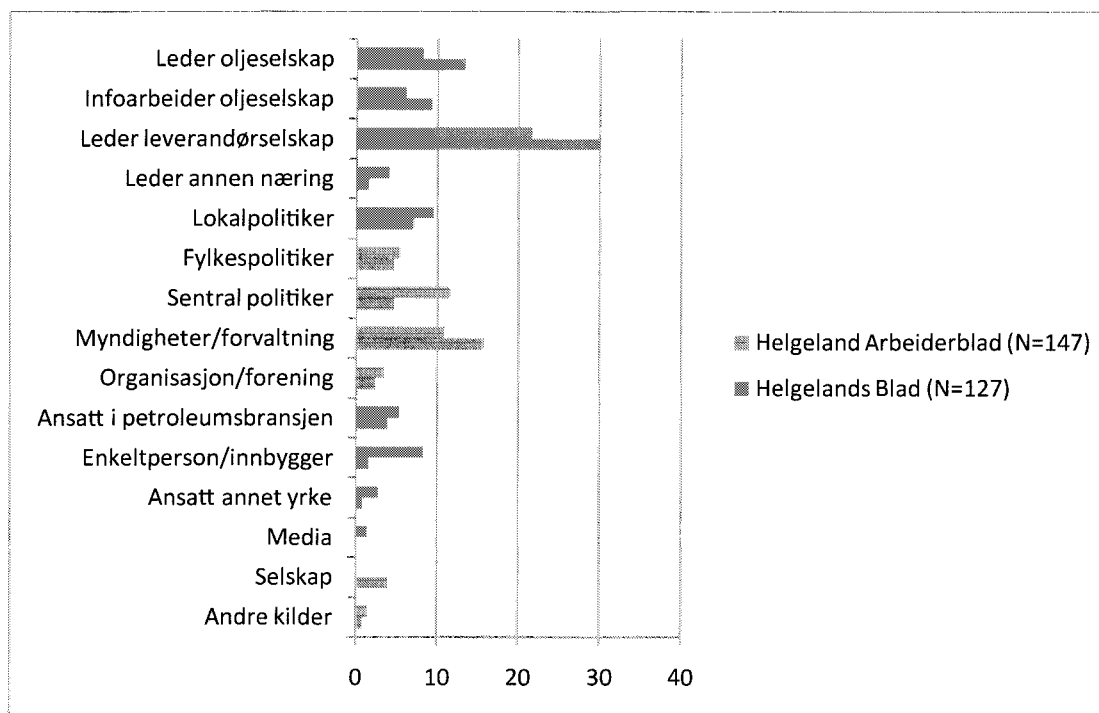
Som nevnt tidligere i oppgaven, kan antallet kilder være en indikasjon på det journalistiske nivået. Det er et presseetisk ideal å ha flere kilder for informasjon, og i tillegg identifisere dem. Likevel er det kun én kilde i over 30 prosent av den totale dekningen på området. I begge avisene (men i Helgelands Blad i større grad enn i Helgeland Arbeiderblad) er disse énkildesakene oftere presentert som sidetopper enn som undersaker i avisene, altså er de ofte

gitt prioritet i omfang, til tross for at de har et lite kildegrunnlag. Idealet om flere kilder gjelder uavhengig av størrelse på saken, men hvor vidt saken er en sidetopp eller undersak kan likevel si noe om hvordan avisene vurderer viktigheten av den.

Tidligere undersøkelser av næringslivsjournalistikk og lokalaviser har vist at andelen énkildesaker er relativt stor. Allern (2001a) fant i 1998-99 at 44 prosent av det redaksjonelle arealet i Helgelands Blad var énkildesaker, og 10 prosent 0-kildesaker. 46 prosent var flerkildejournalistikk. Min undersøkelse tar ikke for seg prosent av areal, men prosent av antall saker, og er sånn sett ikke helt sammenlignbar. I tillegg handler min undersøkelse kun om et spesifikt saksområde. Mathisen (2007) fant i 2006 at 49 prosent av nyhetsstoffet i Helgelands Blad var flerkildejournalistikk, mens 49 prosent var énkildejournalistikk, og 2 prosent av sakene hadde null kilder. Denne undersøkelsen er mer sammenlignbar, selv om næringslivsjournalistikken ikke er presentert for seg. Det er likevel vanskelig å finne ei sammenligning som kan si konkret om andelen énkilde- og flerkildejournalistikk i petroleumsdekninga er større eller mindre enn i andre typer saker, eller om andelen er økt eller redusert fra tidligere perioder. Men ut fra idealet om å tilstrebe bredde og mangfold i kildevalget, vil en andel på cirka 30 prosent énkildejournalistikk uansett virke stor. Flerkildsjournalistikken dominerer likevel med sine totalt 66,4 prosent for de to avisene (cirka 60 prosent av sakene i Helgelands Blad og cirka 70 prosent i Helgeland Arbeiderblad).

Hvem er de viktigste kildene?

Hovedkilde i saker om olje- og gassvirksomhet (oppgitt i prosent³⁹):

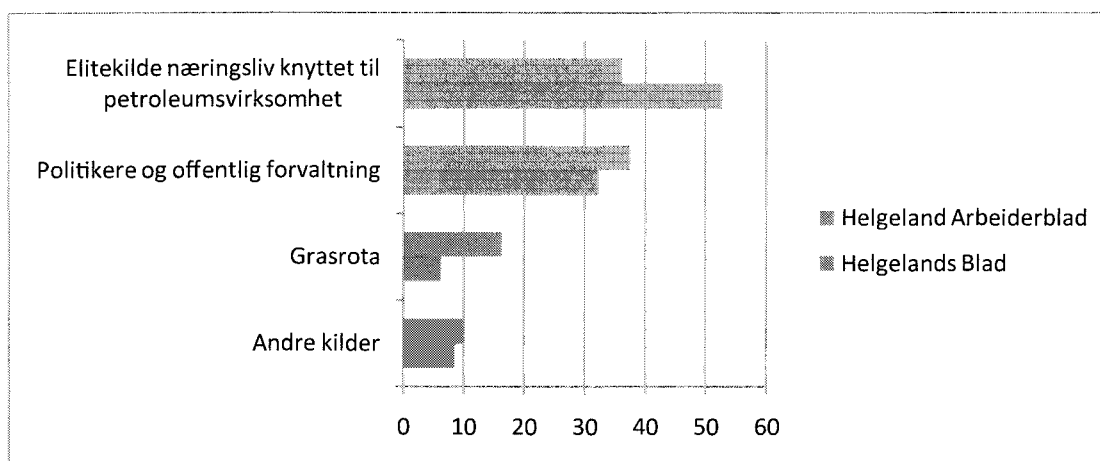

Ledere i leverandørindustrien dominerer som hovedkilde i begge avisene. Dette vil først og fremst si ledere i lokale bedrifter eller annet næringsliv som er knyttet til petroleumsindustrien i form av å være leverandør eller ha en kontrakt i bransjen. Dette gjelder alle typer leverandører, både vedlikeholdsbedrifter, forpleining, bygg og anlegg, baseselskaper og leverandører av seismiske undersøkelser.

For å redusere antallet kategorier og gjøre oversikten mer tydelig, slår jeg sammen flere kategorier som har sentrale fellestrekk. Jeg slår sammen ledere og informasjonsarbeidere (som i hovedsak er kommunikasjons- og informasjonssjefer) i oljeselskap, samt ledere i leverandørbedrifter, til kategorien elitekilder innenfor petroleumsvirksomheten. I tillegg slår jeg sammen politikerne og offentlig forvaltning til én kategori. Enkeltpersoner, ansatte i petroleumsbransje og andre yrker slås sammen til kategorien "grasrota". Resterende kilder plasserer jeg i kategorien "andre kilder".

³⁹ Regnet i prosent av det totale antallet hovedkilder i den aktuelle avisa. Hver sak kan bare ha én hovedkilde.

Da vil bildet se slik ut (fortsatt oppgitt i prosent):

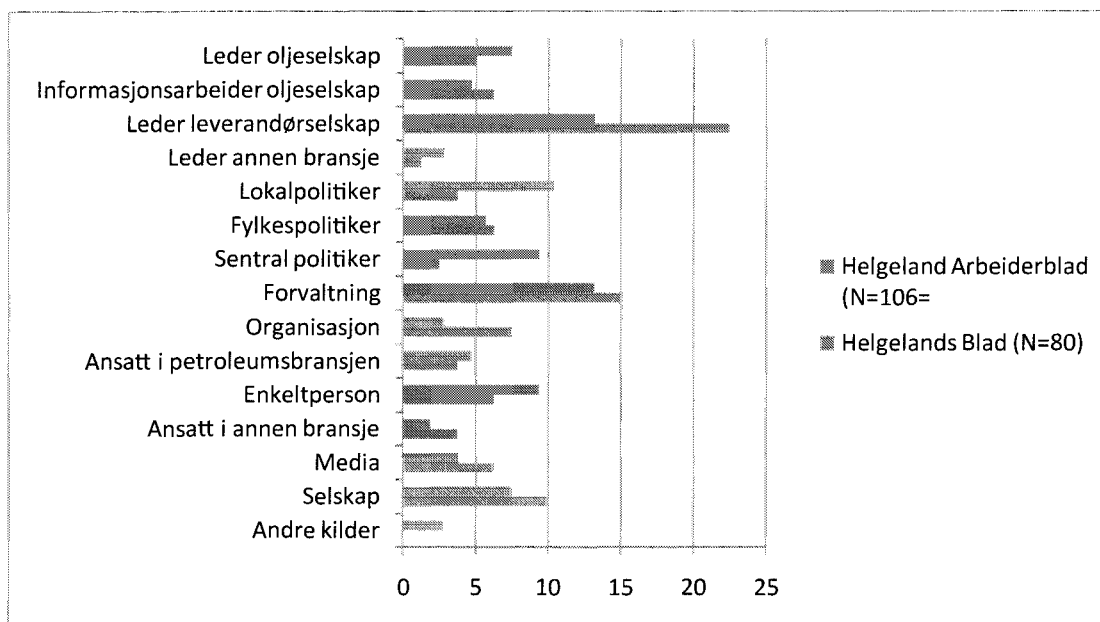
Innholdsanalysen viser at elitekildene i næringslivet er klart dominerende hovedkilde i Helgelands Blad, over 50 prosent av alle hovedkildene er fra næringslivet og direkte knyttet til olje- og gassvirksomhet. Helgeland Arbeiderblad har en større andel politikerkilder enn Helgelands Blad, og elitekildene i petroleumsvirksomheten er omtrent like mange som politikere og forvaltning i denne avisa. Andelen grasrotkilder – ansatte og innbyggere – er klart størst i Helgeland Arbeiderblad, med cirka 16 prosent, mens HB har cirka 6 prosent grasrotkilder. Andelen grasrotkilder er dermed lavere innenfor dette saksområdet enn det Mathisen (2007) fant i nyhetsstoffet til Helgelands Blad totalt i 2006, der den var på 16 prosent. Helgeland Arbeiderblad var ikke med i Mathisens undersøkelse.

Hvem som velges som viktigste kilder i en sak, gis også makt til å definere virkeligheten og videreformidle sine virkelighetsbilder til leserne. For journalisten er det viktig å ha en kilde for informasjonen som framstår som troverdig. Kilders troverdighet kan også styrkes av at vedkommende nettopp er valgt som hovedkilde, altså kan det ha en slags forsterkende effekt. Det er et presseetisk ideal å tilstrebe bredde og mangfold i kildebruken. Denne undersøkelsen viser at elitekildene dominerer stort når de to lokalavisene skriver om petroleumsvirksomhet. Det har også sammenheng med *hva* avisene skriver om, hvilke perspektiver de inntar, og dermed hvilke historier og virkeligheter de formidler til sine lesere. Hvis det er historien om bedriften som har fått et nytt oppdrag som fortelles, så er det også naturlig å intervjuere lederen for bedriften hvis en ønsker informasjon om oppdraget. Men hvis det er innbyggeres

perspektiver som inntas, så vil det være naturlig å intervjuere innbyggere dersom en ønsker deres mening om virksomheten. Hvis det er arbeidsplassene og arbeidsvilkårene en vil fortelle om, så vil de ansatte være naturlige kilder for informasjon.

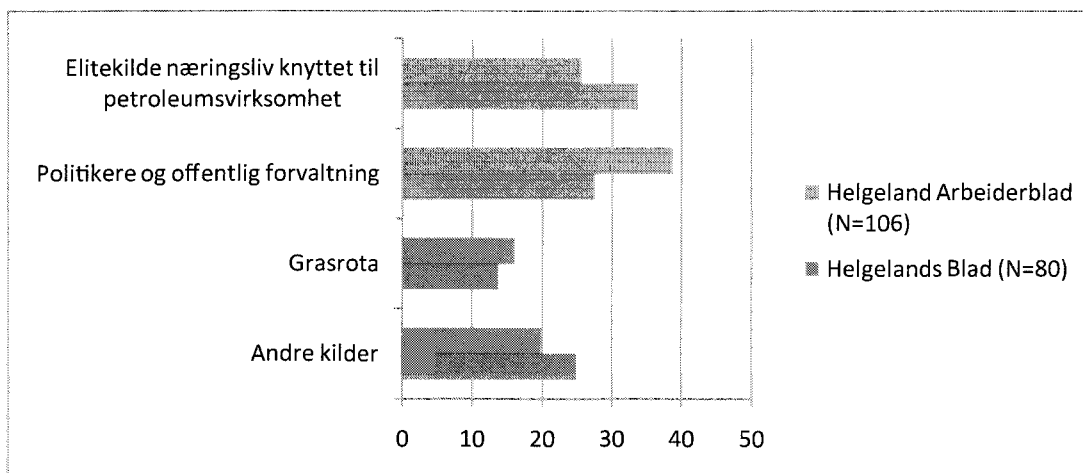
Jeg har også undersøkt hvem som er nest viktigste kilde i petroleumssakene med mer enn én kilde. Hensikten er å se om bildet av kildebruken lar seg nyansere dersom en også inkluderer kilde nummer to. Eller hvor vidt det er de samme stemmene som kommer til orde også som nest viktigste kilde.

Nest viktigste kilde (oppgitt i prosent⁴⁰):

⁴⁰ Regnet i prosent av totalt antall nest viktigste kilder i den aktuelle avisa.

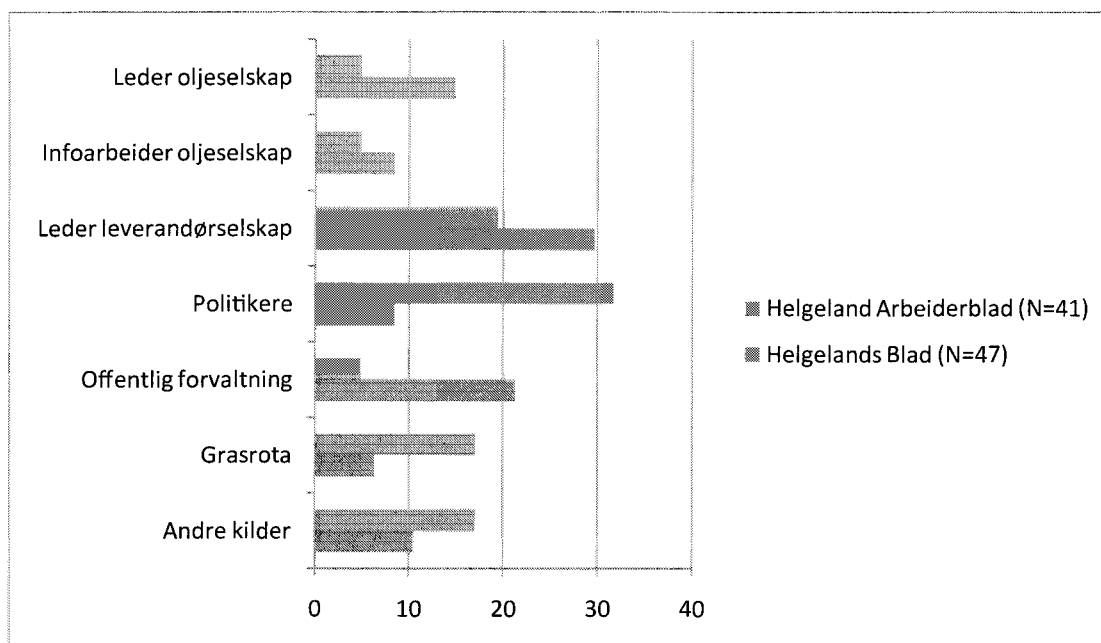
Hvis en slår sammen kategorier med sentrale fellestrekk, ser bildet slik ut:

Hvis en sammenligner hovedkilder og nest viktigste kilder i sakene, er det fortsatt elitekildene som tydelig dominerer, også som nest viktigste kilde. Grasrotandelen har imidlertid vokst noe hos Helgelands Blad, til 13,75 prosent, mens Helgeland Arbeiderblad ligger på samme nivå som med hovedkilden, cirka 16 prosent grasrotkilder. Andelen andre kilder som faller utenfor de øvrige kategoriene har økt for begge avisene, noe som tyder på at kildemangfoldet er noe større blant de nest viktigste kildene enn blant hovedkildene. Det er likevel elitesnes stemmer og virkelighetsbilder som dominerer også her.

Som tidligere vist er over 30 prosent av petroleumsjournalistikken basert på én kilde. Denne kilden gis ekstra mye makt og troverdighet, siden den får stå alene som eneste synlige kilde til informasjonen. Jeg har derfor sett på hvem som er alene kilde i énkildesakene, og presenterer de mest brukte kildetyperne her. Da slår jeg sammen de tre politikergruppene, men holder offentlig forvaltning for seg. Grasrottypene slås sammen, mens elitekildene innen næringa holdes separert. Det er for å vise forskjeller mellom avisene, og gi et mer detaljert bilde.

Alene som kilde (oppgitt i prosent):

Det er noen klare forskjeller mellom avisene i hvem som får stå alene som kilde. De mest markante forskjellene, er at politikere i langt større grad enn hos konkurrenten forekommer i énkildesaker hos Helgeland Arbeiderblad. Samtidig får offentlig forvaltning i større grad stå alene som kilde hos Helgelands Blad. I Helgelands Blad får også elitekildene innenfor petroleumsnæringa stå alene som kilde i større grad enn hos Helgeland Arbeiderblad. Sistnevnte avis har også en større andel grasrotkilder i énkildesakene sine.

Oppsummering:

Hvis en relaterer kildebruken til avisenes samfunnsoppdrag, er det særlig ett forhold som står sentralt under kapittelet om pressens samfunnsrolle i Vær Varsom-plakaten: Ulike syn skal komme til uttrykk. Dersom det også er pressens samfunnsoppdrag å informere om det som skjer i samfunnet og avdekke kritikkverdige forhold, trengs det et mangfold av kilder for å få informasjon om hva som skjer og hvilke forhold som er kritikkverdige. Dersom én kildetype dominerer i avisene, kan det indikere at journalistikken tegner et ensidig bilde av petroleumsvirksomheten, eller prioriterer noen få, bestemte perspektiver på bekostning av andre. Oversikten over pressens kilder i petroleumsjournalistikken er vel så interessant hvis en

legger til spørsmålet: Hvilke stemmer mangler? Denne undersøkelsen viser at elitene i størst grad kommer til orde, men at grasrota også finnes blant hovedkildene. Størst er denne andelen i Helgeland Arbeiderblad, hvilket vil si at det for lokalsamfunnets del trolig er en fordel at det finnes to lokalaviser, siden det øker sjansen for at flere kan komme til orde. Den eliteorienterte petroleumsjournalistikken bør nok for øvrig også ses i sammenheng med hva som er tema og vinkling i sakene, slik jeg kommer nærmere inn på senere i oppgaven. Undersøkelsen viser også at politikere og offentlig forvaltning i ganske stor grad er representert som viktigste kilder, særlig hos Helgeland Arbeiderblad, så petroleumsvirksomhetens ledere får ikke alene definere virkeligheten. Men denne oversikten sier ikke om hvor vidt politikerne står for motstridende syn enn bransjen selv.

4.1.2 Vinkling

Hvordan journalistene vinkler stoffet, handler om hva som trekkes fram og fokuseres på, gjerne gjennom tittel og ingress. Hvilke bilder og sider ved saken som gis viktighet, og hvordan den framstilles, handler om valg som tas av journalisten, og hva som anses som de beste nyhetspoengene.

Jeg har undersøkt hvordan sakene om petroleumsvirksomhet vinkles i forhold til petroleumsnæringa og virksomheten selv. Altså: Framstilles petroleumsnæringa eller virksomheten i et positivt lys, nøytralt, eller i et negativt lys? Hvilke sider ved virksomheten er det som i størst grad trekkes fram?

Slik vinkles petroleumsstoffet i de to avisene:

Avis	Positivt	Nøytralt	Negativt
Helgelands Blad (N=131)	55,7 prosent (73)	39,7 prosent (52)	4,6 prosent (6)
Helgeland Arbeiderblad (N=149)	47 prosent (70)	44,3 prosent (66)	8,7 prosent (13)

Det er helt klart de positive sidene ved petroleumsvirksomheten som trekkes fram i begge avisene i forhold til andelen negative vinklinger. Helgelands Blad har en noe større andel positive vinklinger enn konkurrenten. Det er viktig å påpeke at saker med nøytrale vinklinger likevel kan omtale positive saker for petroleumsvirksomheten, men de er ikke vinklet som ”ekstra positive” av journalisten. Når det gjelder de negativt vinklende sakene i Helgeland Arbeiderblad, er det et mindretall som relaterer seg direkte til lokale forhold, mens 9 av 13 saker handler om Lofoten og Vesterålen eller mer nasjonalt relevante tema. Rundt halvparten av de negative sakene er presentert som undersaker i avisa. Det kan tyde på at dette er byråsaker, som også presenteres med byline på linje med egenproduserte artikler i avisa, og derfor er inkludert i mitt undersøkelsesutvalg. Tar en høyde for det, er nok likheten mellom de to avisene større når det gjelder det egenproduserte stoffet⁴¹.

Oppsummering:

Undersøkelsen viser at det er de positive bildene av petroleumsvirksomheten som dominerer når avisene skriver om næringa. Kombinert med den eliteorienterte kildebruken kan det tyde på at avisene kopierer og viderefremidler næringas egne virkelighetsbeskrivelser i større grad enn at de inntar andre og mer kritiske perspektiver. Det kan være at de positive bildene av virksomheten også dominerer blant innbyggerne, og at det sånn sett er ”vanskelig” å finne kritikere eller negative sider ved virksomheten. BP har som tidligere nevnt klart å få et godt omdømme i Sandnessjøen. Det kan i alle fall koste mer i ressursbruk å fokusere på de negative sidene av virksomheten. Mange lesere og aktører i lokalsamfunnet forventer dessuten at lokalavisa skal være en lokalpatriot, skrive om de positive tingene som skjer, og fokusere på dem foran de negative. Sånn sett kan de negative sakene også gi avisene flere misfornøyde lesere, kilder og annonsører. Dersom slike hensyn spiller inn og blir avgjørende, tar lokalavisene ikke samfunnsoppdraget på alvor.

---

⁴¹ Helgelands Blad bruker ikke byråstoff fra NTB, ANB eller andre.

4.1.3 Den kritiske vaktbikkja?

Samfunnsoppdraget knyttes til det å være en overvåker og kritisk gransker av makthavere i samfunnet, og petroleumsbransjen har stor økonomisk makt i Norge. Det er også en virksomhet som har flere enn positive sider knyttet til seg. Sånn sett kan andelen positive vinklinger i forhold til den lille andelen negative tyde på at lokalavisene ikke oppfyller sitt samfunnsoppdrag som maktkritiker når de skriver om næringa. Men en positivt vinklet sak er ikke nødvendigvis ukritisk. Derfor har jeg også undersøkt slike forhold gjennom to spørsmål, med ja eller nei som svaralternativer:

- 1) Blir det rettet kritikk mot petroleumsvirksomheten eller aktører knyttet til den?
- 2) Inneholder saken kritiske spørsmål?

Kritikk til petroleumsnæring/-virksomhet:

Avis	Ingen kritikk	Kritikk
Helgelands Blad (N=131)	95,4 prosent (125)	4,6 prosent (6)
Helgeland Arbeiderblad (N=149)	94 prosent (140)	6 prosent (9)

Kritiske spørsmål:

Avis	Ingen kritiske spørsmål	Kritiske spørsmål
Helgelands Blad (N=131)	96,9 prosent (127)	3,1 prosent (4)
Helgeland Arbeiderblad (N=149)	98 prosent (146)	2 prosent (3)

Variablene definerer jeg slik: De kritiske spørsmålene er registrert når det framgår av teksten at journalisten har utfordret kilden eller kommet med spørsmål som kan anses som kritiske til petroleumsvirksomhet eller forhold og aktører knyttet til den. Et eksempel er når journalisten spør en kilde fra et oljeselskap: "Er det forsvarlig å lete i nye områder?"

Det kan rettes kritikk i teksten uten at det stilles kritiske spørsmål fra journalistens side. Da handler det gjerne bare om budskapet til kilden.

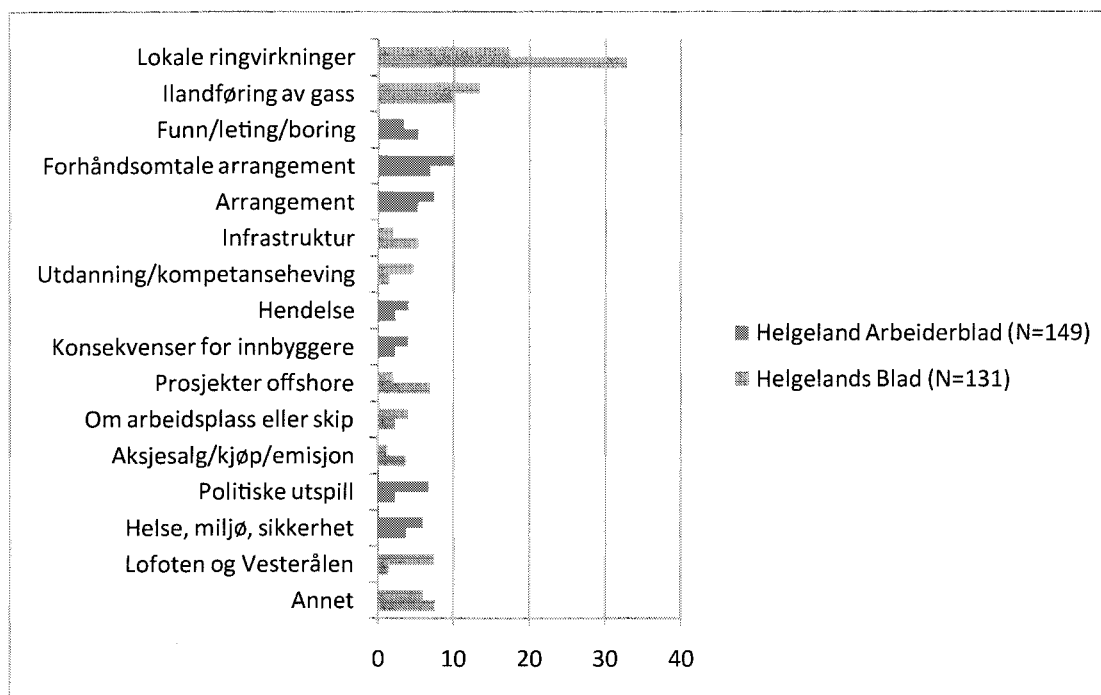
Oppsummering:

Det gis veldig lite kritikk til eller om petroleumsvirksomhet i begge de to lokalavisene, og det stilles enda færre kritiske spørsmål til virksomheten eller aktører i den. Det er vanskelig å se at lokalavisene oppfyller sitt samfunnsoppdrag som maktkritiker og kritisk gransker på dette området. En kan kanskje argumentere med at undersøkelsesperioden – året 2010 – var et spesielt fredelig og harmonisk år innenfor petroleumsindustrien på Helgeland, nærmest uten kritikkverdige forhold. Undersøkelsen viser ikke om avisene var like ukritiske i andre perioder, og om en sånn sett kan kalle funnene representative for avisenes totale dekning over tid. Likevel vil nok et helt års dekning med kun et fåtall problematiserende og kritiske saker antakelig være en pekepinn på hvordan det ligger an også i andre perioder. Uansett viser det hvordan det sto til i året 2010.

4.1.4 Hva blir tema i den lokale petroleumsdekninga?

Hvilke sider av petroleumsvirksomheten som trekkes fram i lokalavisene, kan en til en viss grad anslå ut fra det vi allerede vet om kildebruk, vinkling og kritiske spørsmål. Slike prioriteringer handler blant annet om nyhetsverdier; hva avisene ser på som nyhetsverdig, viktig og interessant for leserne. Jeg har i utgangspunktet delt inn i 16 ulike temakategorier ut fra hva som framstår som *hovedtema* i saken, selv om den også kan være innoom flere tema. Deretter slår jeg sammen kategorier som har sentrale fellestrekk.

Dette skriver lokalavisene om i petroleumsjournalistikken⁴² (i prosent):

De lokale ringvirkningene, i form av konkrete lokale etableringer, kontrakter, arbeidsplasser og aktivitet, er den største kategorien for begge avisene. Særlig skriver Helgelands Blad mye om dette, det vil si 32,8 prosent av alle saker om olje og gass. Helgeland Arbeiderblad er mer opptatt av ilandføring av gass enn konkurrenten, noe som kan komme av at de dekker et geografisk område (særlig Vefsn) som i større grad enn Helgelands Blads område er knyttet til industri. Helgeland Arbeiderblad har ellers fordelt sakene sine mer over flere tema enn Helgelands Blad. Den høye andelen saker om Lofoten og Vesterålen skyldes trolig byråstoff. Den høye andelen forhåndsomtale og arrangementer, er særlig knyttet til noen konkrete hendelser: Den offisielle åpninga og markering av ny forsyningsbase i Sandnessjøen, olje- og gasskonferanse, og besøk av statsråd og politikere knyttet til petroleumsvirksomheten.

Oppsummering:

Som nevnt er konkrete lokale ringvirkningene av petroleumsvirksomheten, i form av aktivitet, etableringer og oppdrag, det største temaet i begge avisene, men særlig størst i Helgelands

⁴² For nærmere forklaringer om hver temakategori, se kodebok som vedlegg.

Blad. Når en også tar med i bildet at cirka 75 prosent⁴³ av disse sakene er positivt vinklet (og ingen negativt), kan en nok si at lokalpressen i stor grad ønsker å formidle ”de gode historiene” i lokalsamfunnets næringsliv, i form av bedrifter og aktører som nyter godt av petroleumsvirksomheten. Det kan være verdt å merke seg at kategorien som handler om konsekvenser for innbyggere, enkeltpersoner og lokalsamfunn som følge av petroleumsvirksomhet, er svært lite representert, med 2,3 prosent av sakene i Helgelands Blad og 4 prosent i Helgeland Arbeiderblad. Det harmonerer ikke spesielt med samfunnsoppdraget som handler om å være et talerør for folket, og at lojaliteten skal ligge hos leserne, og ikke de som sitter med makta. Nå skal det sies at det som er bra for lokale bedrifter, også kan være bra for innbyggere. Likevel kan avisene fort framstå som talerør og formidler av virkelighetsbildene til elitene og de som har makt i samfunnet.

4.2 Medierammer i petroleumsjournalistikken på Helgeland

Denne oppgaven inneholder ikke noen veldig inngående, systematisk undersøkelse av medierammer i alle sakene om olje- og gassvirksomhet. Jeg har likevel forsøkt å finne noen slike rammer som de to lokalavisene formidler. Jeg har notert ned ladete ord og formuleringer i tekstene, når de er brukt av journalisten og ikke i et sitat, og vil presentere noen slike. Jeg har også forsøkt å finne noen forståelser og logikker som kommuniseres ”mellom linjene” eller mer direkte på bekostning av alternative forståelser av virkeligheten.

Generelt kan jeg legge til at petroleumsjournalistikken i de to avisene er preget av episodiske rammer. Det vil si at sakene først og fremst begrenser seg til enkeltsaker og hendelser, ikke tematiske forhold. I tillegg inneholder de i svært liten grad noen konfliktramme. De er også svært sjelden problematiserende i forhold til petroleumsvirksomheten.

---

⁴³ Helgelands Blad: Cirka 72 prosent. Helgeland Arbeiderblad: Cirka 77 prosent.

4.2.1 Ringvirkningsrammen

I kapittel 2 ble Baumbergers medierammer i dekninga av gassfeltet Sjtokman beskrevet. I hennes undersøkelse var det hun kaller ringvirkningsrammen den mest brukte. Denne rammen legger vekt på de positive ringvirkningene for næringsliv og lokalsamfunn.

En slik ramme kan også sies å være sterkt representert i lokalavisene på Helgeland. Det er ofte mulighetene, optimismen og de positive eksemplene i lokalsamfunnet som trekkes fram. Eksempel på ladede ord, eller signalord, som brukes i denne rammen, er "oljebyen Sandnessjøen", "oljeeventyret" og "Skarv-eventyret". Den formidler positive bilder om oljevirkningskraften, som et mulig eventyr for lokalsamfunnet og regionen. Den fokuserer også mye på framgang i prosjekter, og på bevisene om lokale ringvirkninger i form av nye arbeidsplasser, etableringer og økt aktivitet innenfor næringslivet: "Eventyret på Skarv har startet"⁴⁴, noe er kommet i gang, noe går framover, noe nærmer seg åpning, noen ser muligheter og etablerer seg i oljebyen. Et eksempel er når journalisten spør kilden: "Skjønner vi egentlig hvor stort eventyret på Skarv er?"⁴⁵

For dem som har sett profilannonsene til BP Norge, med skarvene som snakker til hverandre om muligheter og aktivitet på Helgelandskysten, faller det litt inn i samme kategori. "Ka e det du ser etter?" spør den ene skarven den andre. Muligheta", svarer den andre, og speider utover sjøen. "Å ka e det?" spør den andre. "Det samme som de gjør i Sandnessjøen."

Det kan iblant synes som at avisene har tatt på seg oppgaven med å (be)vise for leserne nettopp hvor positivt og stort "oljeeventyret" er for dem. Rollen som lokalpatriot spiller nok inn her. Som lokalpatriot vil en vise fram og fokusere på det positive, som kanskje bidrar til enda flere ringvirkninger i form av økt næringsaktivitet, arbeidsplasser og økonomisk vekst.

Med i denne rammen er også de politiske kravene om lokale ringvirkninger. Avisene skriver nesten ikke om mer overordede, etiske eller prinsipielle spørsmål rundt virksomheten. I den grad virksomheten problematiseres, er dette gjerne knyttet til om den gir nok ringvirkninger

---

⁴⁴ Brukt i ingress, Helgeland Arbeiderblad, 6. januar 2010, tittel: "Gjør Skarv klar til produksjon".

⁴⁵ Helgeland Arbeiderblad, 5. februar 2010.

til regionen, om regionen får "sin del av kaka". Et eksempel på denne logikken er når journalisten spør olje- og energiministeren: "Det at Skarv landet i Sandnessjøen er et resultat av politisk vilje. Hva vil regjeringen gjøre for å sikre at oljeselskapene fortsatt satser i nord?"⁴⁶ Underforstått: Det er god distriktspolitikk når oljeselskaper satser i nord. Her kan en nok si at pressen ønsker å opptre i rollen som forkjemper for sitt lokalsamfunn.

I forbindelse med ilandføring av gass, er det også ringvirkningene som først og fremst dras fram. En mye kommunisert logikk kan beskrives slik: Regionen bør få ilandført gass, fordi det vil gi ringvirkninger som regionen rettmessig har krav på, siden ressursene ligger "rett utenfor vår stuedør". Dette kravet om lokale ringvirkninger og ilandføring av gass som to sider av samme sak kommuniseres ofte fra politikere, som gjerne legger til at dersom ikke regionen får ringvirkninger, kan oljen og gassen bare ligge urørt. Det ligger en underforstått sannhet i dette budskapet om at ilandføring av gass vil være positivt for regionen, og at petroleumsvirksomheten er positiv for regionen når den gir økonomiske ringvirkninger og vekst for aktører i regionen. På denne måten kan en si at avisene inntar næringsaktørens perspektiver, og den eliteorienterte kildebruken tyder også på det. De positive bildene som trekkes fram, er bedrifters og bedriftslederes positive bilder, som gjøres representative som lokalsamfunnets positive bilder. Underforstått: Det som er bra for næringslivet, er bra for innbyggerne og lokalsamfunnet. Et eksempel er fra brødteksten i en artikkel i Helgeland Arbeiderblad: "Det er gode dager nå som Skarv-eventyret har begynt å bli virkelighet." Altså: Det er gode dager. Ikke: Gode dager for *hvem*?

Samtidig må det sies at de budskapene næringslivet formidler, kan være de samme som politikerne formidler, og de samme som en finner igjen hvis en spør innbyggere om saken. Flere arbeidsplasser og økt næringsaktivitet kan være positivt for innbyggere så vel som næringsledere. Ut fra logikken om at det går godt med lokalsamfunnet når det går godt med næringslivet i lokalsamfunnet, kan det virke logisk at lokalpressen er opptatt av å formidle det positive fra næringslivet ut fra Mathisens (2007) funn om lokalpressen som lokalpatriot og forkjemper for lokalsamfunnet. Til syvende og sist er et livskraftig lokalsamfunn avhengig av at folk ønsker å bo der, og arbeidsplasser er en viktig faktor i så måte. Derfor vil det være mange lokale aktører som er opptatt av de lokale ringvirkningene i form av nye arbeidsplasser. Samtidig kan begreper som "oljebyen Sandnessjøen" gi noen assosiasjoner om

---

⁴⁶ Helgelands Blad, 5.-6. februar 2010.

at petroleumsnæringa er større enn den faktisk er, i alle fall sammenlignet med andre store næringer som ikke i like stor grad blir omtalt i avisene.

4.2.2 Drømmejobben offshore

Denne medieramma er nokså spesiell for petroleumsnæringa i de undersøkte lokalavisene. En lokalt tilknyttet elektriker kan gjerne bli sak i lokalavisa fordi vedkommende har fått jobb offshore. Dette er gjerne "drømmejobben". Det er vanskelig å finne tilsvarende eksempler fra andre yrker eller næringer i avisene, for eksempel en sykepleier som får "drømmejobben" på et sykehus, eller en barnevernspedagog som har trukket "gullkortet" blant mange søkere og fått "drømmejobben" på et oppvekstsenter. Denne ramma bygger opp under to forhold som særlig viktige ved en arbeidsplass, og som gjør en jobb til en drømmejobb: God lønn og mye fritid som følge av offshoreturuset. I tillegg kommuniserer ramma at petroleumsindustrien er en spennende arbeidsplass, uten at det nødvendigvis er konkretisert hva som gjør den mer spennende enn andre arbeidsplasser. Av og til brukes beskrivelser som "imponerende" over store skip, maskiner og annet utstyr.

Jeg finner noen klare eksempler på denne ramma i de to avisene, flest i Helgeland Arbeiderblad, men den er langt fra like mye brukt som ringvirkningsramma. Likevel er den veldig tydelig når den først brukes, og den ligger også underforstått i en del andre saker, blant annet når tema er utdanning eller rekruttering. Et eksempel er saken "I gang med sitt eget oljeeventyr"⁴⁷, om tre elever på videregående skole som har fått lærlingplass hos StatoilHydro og BP. Tilsvarende saker finner en ikke om medelever som har fått lærlingplassen sin hos et lokalt elektrofirma eller bilverksted, selv om deres læring kan være vel så god. "Drømmejobb på Norne"⁴⁸ er enda et eksempel, med ingressen: "Endelig klaffet alt for Edvin Danielsen. Drømmejobben på Norne ble hans." Et annet er tittelen: "Gleder seg til Skarv-jobb"⁴⁹, som ble hovedoppslag på forsida. Saken handler om to personer fra Mosjøen som "trakk

---

⁴⁷ Helgeland Arbeiderblad, 18. mai 2010.

⁴⁸ Helgeland Arbeiderblad, 4. november 2010.

⁴⁹ Helgeland Arbeiderblad, 6. desember 2010.

gullbilletten i konkurranse med mange hundre”, og skal begynne å jobbe med mat og forpleining på Skarv-skipet.

Disse sakene om ”den gode arbeidsplassen” bidrar til å få opp andelen grasrotkilder i min undersøkelse, i form av vanlige ansatte i petroleumsindustrien. Sånn sett representerer de andre stemmer enn elitestemmene som ofte dominerer i dekninga. Det kan være at petroleumsnæringa har spesielt fornøyde ansatte, og at de tilbyr spesielt gode arbeidsvilkår, og da skulle det kanskje bare mangle at avisene også skriver det. Samtidig finnes det også problematiske sider ved at industrien trekker så mange unge menn og småbarnsfedre til arbeid offshore. Det samme kan sies om opphøyning av lønn og fritid som viktigste faktorer for en god arbeidsplass. Det finnes også etiske aspekter ved selve virksomheten de driver. Men når det er sagt, føler jeg meg ikke så sikker på at lokalavisene dekker så mange etiske aspekter ved andre virksomheter heller.

4.2.3 Ansvarlighetsramma

Ifølge en rapport fra Nordområdesenteret om ringvirkninger av Skarv-utbyggingen (Henriksen m.fl. 2009) har BP Norge ”(...) gjennom sin kommunikasjon med siktemål på å skape regionale ringvirkninger bidratt til å skape et høyt forventingsnivå. Personer i Sandnessjøen virker å ha en større optimisme enn personer fra de andre Helgelandssentrene. Dette kan ha en sammenheng med at hovedfokus til BP Norge har vært på å skape ringvirkninger i Alstahaug. BP Norge får skryt for måten de har jobbet mot lokalt, og til dels regionalt, næringsliv” (ibid.:V).

BP Norge har fått et godt omdømme i Sandnessjøen. Et eksempel på det, er en sak om at selskapet gir 250.000 kroner til et lokalt skolebibliotek, der administrasjonssjefen i Alstahaug sier til lokalavisa:

”Fra dag én har de vært tydelig på å være en aktør i lokalsamfunnet her på ytre Helgeland. BP er en fantastisk ambassadør for ei næring som man regner som veldig globalisert og glatt.”⁵⁰

Nå er erfaringene fra StatoilHydro og Norne-feltet ikke de aller beste i Sandnessjøen. Derfor var det kanskje ikke så vanskelig for BP å oppnå et godt omdømme ut fra at det ikke akkurat var Wirkola de hoppet etter⁵¹.

Det finnes veldig lite kritikk av BP Norge i de to avisene, men ganske mye ros, blant annet om at de legger til rette for at lokale firma kan konkurrere om kontrakter. Jeg har valgt å definere det som ansvarlighetsramma. Den henger sammen med ringvirkningsramma, og ligger underforstått i en del saker om selskapets virksomhet. Denne ramma kan sies å være temmelig lik den overordnede tolkningsramma som petroleumsindustrien selv kommuniserer, som Ihlen (2007) også kaller ansvarlighetsramma. Men medieramma synes å gjelde spesielt for BP i de to lokalavisene, og er nok knyttet til selskapets gode omdømme lokalt. Et eksempel på et tilfelle der selskapet kommer godt ut av en virkelighetsbeskrivelse, er når journalisten fokuserer på at BP legger til rette for lokale leverandører, heller enn at selskapet ikke ønsker å betale reisekostnader for leverandører. Det ene er ikke mer eller mindre sant enn det andre, men BP ville nok i alle fall kommunisert den første virkelighetsbeskrivelsen selv.

Underveis i undersøkelsesperioden 2010 skjer det noe som utfordrer bildet av ansvarlige BP. 20. april 2010 førte en gasslekkasje og eksplosjon på oljeriggen ”Deepwater Horizon”, på jobb for BP i Mexicogolfen, til at elleve mennesker døde. I tida som fulgte lakk Macondo-brønnen olje, uten at noen klarte å stoppe lekkasjen. Oljen nådde land først og fremst i statene Louisiana, Mississippi, Alabama og Florida i USA, med påfølgende store skader. Det gikk 87 dager før brønnen ble tettet igjen⁵², etter flere mislykkede forsøk, og oljeutslippet går inn blant historiens største. I tillegg til at utslippet nesten ikke omtales i de to avisene, kan det være verdt å merke seg at lokalavisene nærmest inntar en sympatiserende tone overfor BP når de først nevner Mexicogolfen. Et eksempel er fra dekninga av olje- og gasskonferansen i Sandnessjøen 11. juni 2010. I Helgelands Blad blir oljeutslippet for første gang omtalt slik:

---

⁵⁰ Helgeland Arbeiderblad, 29. januar, tittel: ”Kjempegave til nye bøker”.

⁵¹ Salomonsen (2009) har intervjuet aktører fra både lokalpresse, næringsliv og politikk på Helgeland om Skarv og BP. Masteroppgaven konkluderer blant annet med at BP har jobbet strategisk godt i sin kommunikasjon med lokale aktører, særlig i Sandnessjøen. Den påpeker også at tidligere erfaringer fra petroleumsnæringa, med åpninga av Norne i 1997, ikke har gitt særlige ringvirkninger lokalt.

⁵² www.bp.com

”Oljekatastrofen i Mexicogulfen ble naturlig nok nevnt flere ganger under konferansen i Sandnessjøen, og BP fikk både trøstende ord og formaninger med seg på veien videre. I de tøffe dagene som oljeselskapet nå går gjennom, så er det ei lita trøst at ting går på skinner når det gjelder Skarv.”⁵³

Helgelands Blad omtaler Mexicogolfen ytterligere to ganger, i begge tilfeller tilknyttet konsekvenser for Skarv. 6.-7. august med tittel ”Oljekatastrofen i Mexico gir kluss for Skarv”, og ingressen: ”På grunn av oljekatastrofen i Mexico-gulfen blir arbeidet med å plassere ut de 15 sugeankrene til Skarvskipet tre måneder forsinket”. 29.-30. september er det enda en sak: ”Fra Golfen til Skarv”, og ingressen: ”Boa Deep C kommer rett fra kriseløsning i Mexicogolfen til installasjon av ankrene til Skarv-skipet. Nå trenger operasjonen godt vær.”

Når avisene omtaler hendelsen i Mexicogolfen, er det først og fremst i tilknytning til konsekvenser for Skarv, og det rettes ingen direkte kritikk mot BP. Helgeland Arbeiderblad omtaler i likhet med Helgelands Blad Mexicogolfen tre ganger. Først i forbindelse med en høringskonferanse i Svolvær angående forvaltningsplanen for Barentshavet og Lofoten 9. juni, der vinkelen er at oljesølet vil legge klare føringer for arbeidet med forvaltningsplanen, ifølge olje- og energiministeren. 11. juni, i forbindelse med olje- og gasskonferansen i Sandnessjøen, kommer en oppfølger, som er oppslag på forsida, med tittelen ”Rammes ikke av nye regler”. Her handler saken om at oljekatastrofen i Mexico ikke får noen følger for BPs aktivitet på Helgeland, og at virksomheten fortsetter som normalt, med kommunikasjonssjefen i BP Norge som eneste kilde. 28. juli er plassjefen for BP i Sandnessjøen eneste kilde i en sak med tittelen ”Mexicoulykken en stor belastning”. Og ingress: ”– Jeg har kjent både skuffelse og stolthet de siste månedene, sier Knut Kusslid, BP-sjef i Sandnessjøen. Han bedyrer at Skarv-eventyret fortsetter helt uavhengig av krisen i Mexicogolfen.”

Ansvarlighetsramma i forbindelse med BP betyr ikke at lokalpressen alltid vil bruke denne ramma. Den dagen BP ikke lever opp til forventningene om den ansvarlige aktøren lokalt, er det slett ikke sikkert at lokalpressen fortsatt er så vennlig, og jeg finner også eksempel (selv om de er få) på at avisene refererer kritikk fra andre aktører. Blant annet gis det kritikk til BP fra Petroleumstilsynet over nesten to sider på nyhetsplass i Helgelands Blad 2.-3. juli.

---

⁵³ Helgelands Blad, tittel: ”Skarv i rute”.

Lokalpressens rolle som lokal patriot og forkjemper på vegne av sitt lokalsamfunn står nok til syvende og sist sterkere enn lojaliteten for en stor næringsaktør. Et eksempel på at avisa tar side med lokalsamfunnet mot petroleumsindustrien, er når Helgelands Blad skriver om oljevernbasen i Træna. Da tar avisa side med Træna-samfunnet mot Nofo (Norsk Oljevernforening For Operatørselskap), i kampen om å beholde basen i Træna. Derfor kan framstillinga av BP som en så samfunnsansvarlig aktør i undersøkelsesperioden først og fremst henge sammen med at avisene mener det er fortjent. Det kan også henge sammen med mangel på kritikere i lokalsamfunnet, og at avisene sånn sett speiler ”folkemeningen” om selskapet, selv om folket selv i liten grad er synlige som kilder. Samtidig kan dette ha en selvforsterkende virkning: Leserne har ikke nødvendigvis førstehånds kunnskap om BPs virksomhet, og deres meninger om selskapet kan bli formet av hva som står i lokalavisa. Formidles positive bilder der, kan ”folkemeningen” bli formet i samme retning, med mindre de har tilgang til alternative virkelighetsbilder.

4.3 Oljeindustriens tolkningsrammer

I kapittel 2 beskriver jeg Ihlen (2007) definerte tolkningsrammer fra petroleumsindustrien. Ansvarlighetsramma er den tolkningsrammen derfra som jeg i størst grad finner igjen i de to lokalavisene. Men ringvirkningsramma, den mest brukte medierammen i avisene, kan også sies å være beslektet med ansvarlighetsramma. Petroleumsnæringa tar samfunnsansvar når de bidrar til lokale ringvirkninger, er sammenhengen her. Godt omdømme får et oljeselskap i et lokalsamfunn når det beviser at virksomheten gir lokale ringvirkninger. Da blir lovnader og fine ord gjort troverdige.

Selv om de andre fire tolkningsrammene fra petroleumsindustrien (Ihlen 2007) ikke er like aktuelle i mitt materiale, kanskje først og fremst fordi lokalavisene ikke i særlig grad dekker tema som angår for eksempel etikk, miljø- og klimaproblematikk, sameksistens og utenlandsengasjement, finner jeg heller ikke i vesentlig grad rammer som går på tvers eller

står i motsetning til disse rammene. De sakene som angår Lofoten og Vesterålen er først og fremst refererende i form av sitater fra sentrale politikere som representerer den ene eller andre siden, og ikke koblet til lokale kilder eller debatter på den lokale arena. Det henger sammen med at disse sakene ofte er byråsaker i Helgeland Arbeiderblad. I disse sakene kan en likevel til en viss grad si at risikoramma – på tvers av sameksistensramma, bærekraftighetsramma, og ansvarlighetsramma – blir formidlet fra kilder.

5. OPPSUMMERING OG KONKLUSJONER

I første kapittel listet jeg opp fire forskningsspørsmål som jeg knytter til det jeg ønsker å belyse i problemstillinga. Her skal jeg forsøke å svare på dem, og koble dem til noen sentrale trekk ved pressens samfunnsoppdrag, som er det problemstillinga handler om. Jeg knytter forskningsspørsmålene først og fremst til disse oppgavene i samfunnsoppdraget:

- 1) Være en kritisk overvåker og gransker av makthavere i samfunnet.
- 2) Være en arena for viktige debatter.
- 3) Spre informasjon og kunnskap om viktige områder til innbyggerne i samfunnet.

Jeg kommenterer hvert av disse tre punktene i rekkefølgen 1), 2) og 3) under hvert av de fire forskningsspørsmålene, for deretter å gi et endelig svar på problemstillinga.

Forskningsspørsmål 1: Hvem kommer til orde i saker om olje og gass?

Innholdsanalysen av de to avisene viser at det i stor grad er elitekildene som kommer til orde i saker som angår olje og gass. I størst grad er dette ledere i leverandørbedrifter, og det henger sammen med hvilke tema og sider av virksomheten avisene i størst grad skriver om – som er et annet forskningsspørsmål. Helgeland Arbeiderblad har en større andel politikerkilder enn Helgelands Blad, og det kan også henge sammen med tema i avisene. Helgeland Arbeiderblad har en større andel tema der politikere gjerne framstår som naturlige kilder, som Lofoten og Vesterålen, arrangementer, ilandføring av gass, politiske meninger og utspill.

Når det gjelder antall kilder har Helgelands Blad cirka 61 prosent flerkildejournalistikk (to eller flere kilder), mens Helgeland Arbeiderblad har cirka 71 prosent. Det er et høyere tall enn det for eksempel Mathisen (2007) fant av Helgelands Blads totale nyhetsstoff, der flerkildejournalistikken var på 49 prosent. Hvis kildetall er en indikasjon på det journalistiske nivået, skulle det med andre ord være en indikasjon på at det kvalitetsmessig lå bedre an i petroleumsjournalistikken enn på andre dekningsområder i avisa.

1) Dersom lokalpressen skal overvåke og granske makthavere i samfunnet, er det naturlig at makthaverne er kilder i avisene. Men variablene om kildebruk gir ikke svar på om kildene utfordres og blir møtt med kritiske spørsmål av journalisten.

2) Dersom lokalpressen skal fungere som en arena for viktige debatter i samfunnet, kan kildebruken synes skjev. Da er det i så fall noen typer stemmer som har store fortrinn i disse debattene, og som blir løftet fram på bekostning av andre, alternative stemmer. Viktige debatter bør ideelt sett bestå av flere ulike stemmer, og representere lokalsamfunnets interesser bredest mulig. Undersøkelsen av kildene i lokalpressen gir ikke noe slikt bilde. Grasrota kommer til orde som viktige kilder i rundt 6 prosent av stoffet i Helgelands Blad, og rundt 16 prosent av sakene i Helgeland Arbeiderblad. Men variabelen sier ikke om de representerer alternative meninger og budskap enn det elitene formidler. Helgeland Arbeiderblad har en større andel politikerstemmer enn Helgelands Blad, som kan indikere at det er mer debattrelatert petroleumsstoff i den avisa enn i Helgelands Blad.

3) Det er en del av samfunnsoppdraget å spre vesentlig informasjon om viktige områder for innbyggerne i samfunnet. Variablene om kildebruk gir ikke direkte svar på hvordan lokalavisene utfører denne oppgaven, annet enn at elitene får stå for mye av informasjonen. Det kan tyde på at deres virkelighetsbilder i stor grad får gjennomslag i lokalmedia. Det kan gå på bekostning av andre og vel så vesentlige virkelighetsbilder i samfunnet.

Forskningsspørsmål 2: Hvordan framstilles petroleumsnæringa i avisene?

Petroleumsvirksomheten og aktører i den framstilles i hovedsak i et positivt lys i de to avisene. Andelen positivt vinklede saker er langt større enn andelen negative, som kun er et fåtall av sakene i undersøkelsesperioden.

Medierammene som formidles framstiller også petroleumsvirksomheten i et godt lys. Det er gjerne de positive eksemplene på lokale ringvirkninger som dras fram, og særlig oljeselskapet BP framstilles som en samfunnsansvarlig aktør. Ringvirkningsramma er den medieramma jeg

i størst grad finner i materialet. Den vektlegger de lokale ringvirkningene av petroleumsvirksomheten, først og fremst i forbindelse med Skarv-utbygginga, og kommuniserer at de lokale ringvirkningene i form av økt næringsaktivitet, arbeidsplasser og optimisme gir positive virkninger også for resten av lokalsamfunnet. Den formidler også at ilandføring av gass vil bety flere slike positive virkninger for regionen. Politikere betegner det som et "folkekrav" at petroleumsvirksomheten utenfor Helgelandskysten skal vises i aktivitet på land. Avisene har en veldig liten grad av problematiserende saker, og de refererende sakene dominerer. Det vil si at journalisten først og fremst refererer kildene, uten å gå dypere inn med egne undersøkelser av virkeligheten. Det er også liten grad av saksrammer som er tematiserende heller enn episodiske. Det er først og fremst de konkrete enkeltsakene som fortelles, uten at de settes inn i noen større sammenheng eller gir noen dypere forståelse. Generelt kan det være et tegn på at journalistikken er kildestyrt, at den styres av kildenes initiativ, eller at sakene oppstår fordi noe gjør den aktuell. For eksempel at en kontrakt blir avgjort. Dersom det skjer i stor grad, kan det være problematisk ut fra faren for at pressen ikke klarer å utfordre etablerte sannheter, og at det gir et ensidig bilde av virkeligheten. Dette henger også sammen med ressursbruk. Generelt kan en si at god journalistikk tar tid.

1) Vinklingsvariabelen i den kvantitative innholdsanalysen gir ikke noe entydig svar på hvor vidt avisene oppfyller rollen som kritisk vaktbikkje. En sak kan være positivt vinklet for petroleumsnæringa, selv om det ligger undersøkende og kritisk journalistikk til grunn for den. Likevel kan den lave andelen negativt vinklede saker tyde på at det er de positive sidene ved virksomheten som først og fremst dras fram, og at den kritiske vaktbikkja i liten grad er til stede på dette området.

2) Når petroleumsnæringa i så stor grad framstilles i et positivt lys, er det usikkert hvor vidt lokalpressen fungerer som en arena for debatt om viktige samfunnsspørsmål. En debatt bør inneholde flere alternative syn og virkelighetsbilder, og her synes det som at de positive virkelighetsbildene først og fremst regjerer i spaltene.

3) Lokalpressen skal spre informasjon om viktige områder i samfunnet. Dette lokaldemokratiske idealet skal gjøre borgerne i lokalsamfunnet i stand til å gjøre seg opp en

mening om og få bred kunnskap om områder i samfunnet som berører dem. Næringslivet og petroleumsvirksomheten er et slikt område. Denne rollen kan bedre belyses gjennom neste variabel i innholdsanalysen, som handler om tema. Pressens lojalitet skal for øvrig ligge hos leserne. Når petroleumsvirksomheten framstilles i et så positivt lys, kan en stille spørsmål ved hvor vidt lojaliteten først og fremst ligger hos leserne.

Forskningsspørsmål 3: Hva skriver avisene om?

Hva som blir tema i avisene, handler om hva de anser som viktige og nyhetsverdige. Først og fremst handler tema i lokalpressen om den ”lokale linken”. Lokalavisene dekker det som er relatert til deres geografiske dekningsområde. De tre temaene som i størst grad går igjen i de to avisene er de lokale ringvirkningene, arrangementer (forhåndsomtale og selve arrangementet) og ilandføring av gass.

1) En kan drive kritisk journalistikk innenfor alle sakstema, så temavariabelen gir ingen gode svar på hvor vidt avisene oppfyller rollen som kritisk vaktbikkje.

2) Debattarenafunksjonen sier at avisene skal være en arena for debatt om viktige samfunnsområder. Min undersøkelse tar for øvrig for seg den journalistiske dekninga, og ikke kommentarer, leserinnlegg og ledere, som formidler mye debatt. Men avisene skriver om en rekke ulike tema innenfor petroleumsvirksomheten, og kan sånn sett legge til rette for debatt innenfor hvert av dem. Likevel er det noen store tema som går igjen: Lokale ringvirkninger, ilandføring av gass og arrangementer. Sistnevnte er i alle fall ikke noe stort debattområde.

3) Det er pressens ansvar å gi informasjon og kunnskap om viktige områder i samfunnet. Hva som er viktige områder, er kanskje litt opp til øyet som ser. Men det kan være verdt å merke seg at temakategorien som handler om konsekvenser av petroleumsvirksomheten for innbyggere og lokalsamfunn, er ganske liten, særlig i Helgelands Blad, ut fra tanken om at dette vil være et viktig område for leserne. Det området det gis mest informasjon om, er de

lokale ringvirkningene i positiv forstand. Lokale ringvirkninger kan også relateres til konsekvenser for innbyggere og lokalsamfunn, men denne temakategorien inneholder først og fremst konkrete nyhetssaker om kontrakter, bedrifter og deres virksomhet, uten at de settes i noen større sammenheng enn som så. Utgangspunktet er først og fremst næringsledernes perspektiver. Tema som etikk, miljø, arbeidsforhold eller mer overordnede prinsipielle linjer, er svært sjelden tema i avisene.

Forskningsspørsmål 4: I hvilken grad er lokalavisene kritisk vaktbikkje?

Roller som kritisk gransker og overvåker av makthavere i samfunnet, står sterkt i pressens samfunnsoppdrag. Den kvantitative innholdsanalysen viser imidlertid at det er en svært liten andel av petroleumsdekninga på Helgeland som inneholder kritiske spørsmål eller kritikk til eller om virksomheten. Når det er sagt, er det ikke automatisk sammenheng mellom formidlet kritikk og undersøkende journalistikk. Journalisten kan referere noen som kritiserer virksomheten på lik linje som han eller hun refererer noen som sier noe positivt om den. De kritiske spørsmålene krever derimot ei mer undersøkende og granskende journalistisk holdning overfor virksomheten og aktørene i den. Også på dette området, er andelen svært lav i de to avisene.

1) I 2-3 prosent av sakene i petroleumsjournalistikken framgår det av teksten at journalisten har stilt kritiske spørsmål til kilder knyttet til petroleumsvirksomhet. Det vurderer jeg som så lite at man neppe kan si at lokalpressen utfører samfunnsoppdraget sitt som kritisk vaktbikkje. Det rettes kritikk mot petroleumsvirksomhet i 4-6 prosent av sakene i de to avisene. Det tyder på at det er svært liten andel av saker som er problematiserende overfor virksomheten.

2) Det er vanskelig å se at lokalpressen oppfyller oppgaven som debattarena innenfor petroleumsdekninga. I så fall er det svært få kritikere av petroleumsvirksomheten som kommer til orde, så fremt de finnes.

3) Den kritiske og granskende journalistiske holdningen skal bidra til å få fram kunnskap og informasjon som er vesentlig for leserne å vite om, men som makthavere ikke nødvendigvis ønsker offentlighetens lys på. Dersom det nesten ikke stilles kritiske spørsmål, kan det tyde på at lokalpressen ikke i tilstrekkelig grad utfører samfunnsoppdraget med å spre viktig informasjon til borgerne. Riktignok formidler de informasjon om petroleumsvirksomheten. I snitt har cirka annen hver utgave av Helgeland Arbeiderblad en sak relatert til olje og gass, mens Helgelands Blad i snitt har en sak i nesten hver avisutgave (0,86). Men hvis informasjonen totalt sett kun handler om et spesielt utsnitt av virkeligheten, kan en ikke si at informasjonsoppgaven utføres i tråd med idealet. Når over 90 prosent av alle sakene verken inneholder kritikk eller kritiske spørsmål til petroleumsvirksomheten, er det grunn til å tro at det er det er noen sider ved den som ikke kommer fram i avisene.

KONKLUSJON

I problemstillinga spør jeg i hvilken grad lokalavisene ivaretar samfunnsoppdraget sitt i dekinga av petroleumsnæringa på Helgeland. Det er særlig noen trekk som trer fram i undersøkelsen, som kan tyde på at avisene ikke gjør det. Det ene handler om den lave andelen kritiske spørsmål. Det handler om den store andelen elitekilder. Men også om hva som vurderes som viktig i avisene – hva som blir tema, og hvilke bilder av petroleumsnæringa som gis til leserne. Ressurser og tidspress kan være en forklarende faktor for den store andelen saker som er rimelige og kjappe å produsere. Det er likevel ingen unnskyldning for å prioritere vekk de delene av samfunnsoppdraget som krever noe mer. Det er viktig at lokalpressen ikke reduseres til først og fremst å være et skrytealbum for sitt eget lokalsamfunn, fylt med suksesshistorier og gode eksempler. Til dét er det altfor mye på den lokale arena som har betydning for folks liv, og det gjelder ikke minst innen næringslivet.

Den største kategorien av petroleumssaker i de to lokalavisene er ikke-problematiserende, de er ofte positivt vinklet, og handler om lokale ringvirkninger. Det er i stor grad de positive eksemplene som trekkes fram, de gode nyhetene. De handler om næringsaktivitet, muligheter, framgang i prosjekter, kontrakter og etableringer. Og politikere som framhever viktigheten av lokale ringvirkninger. Dette kan henge sammen med at 2010 var et spesielt år – med mange

kontrakter, etableringer, aktivitet, forventninger og optimisme som følge av Skarv-utbygginga. Det ville være interessant å undersøke dekninga på det samme området i den kommende driftsfasen av Skarv, for å se hva som trer fram da. Det kan også tenkes at lokalavisene tar på seg "vaktbikkjerollen" i tilknytning til ringvirkningene, som forkjempere på vegne av lokalsamfunnet, og at fokuset derfor er så stort på ringvirkningstemaet, fordi verdiskapningsperspektivet er så sterkt knyttet til lokalsamfunnets ve og vel.

Den store andelen positive vinklinger henger nok sammen med at lokalpressen definerer seg som lokalpatriot. Kanskje definerer lokalpressen også samfunnsoppdraget sitt på en litt annen – kall det snevrere – måte enn det som ligger i de presseetiske idealene. Kanskje ligger det ikke i lokalpressens selvforståelse å ta de overordnede, store spørsmålene. Men det kan også henge sammen med forventninger fra lokalsamfunnet om å vise fram og bygge opp under det positive. Det kan være at lokalpressen innfrir lesernes forventninger, selv om de ikke innfrir sine egne idealer om samfunnsoppdraget.

Lokalavisene er en del av lokalsamfunnet, og strømninger i lokalsamfunnet vil naturlig gjenspeiles i avisspaltene. Men når et lokalsamfunn er preget av optimisme, vekst og positive forventninger, er det kanskje særlig viktig i slike tider at lokalpressen ikke mister "fotfestet", men klarer å holde fokus på det som er deres samfunnsoppdrag på vegne av leserne i lokalsamfunnet: Å spre viktig og vesentlig informasjon, være arena for viktige debatter, og være kritisk og granskende overfor makthavere i samfunnet. Rollen som lokal patriot handler nettopp også om det. Og at lojaliteten skal ligge hos leserne.

LITTERATURLISTE

Allern, Sigurd (2001a), *Nyhetsverdier. Om markedsorientering og journalistikk i ti norske aviser*, IJ-forlaget, Kristiansand.

Allern, Sigurd (2001b), *Flokkdyr på Løvebakken? Søkelys på Stortingets presselosje og politikkenes medierammer*. Pax Forlag, Oslo.

Allern, Sigurd (1996), *Kildenes makt. Ytringsfrihetens politiske økonomi*. 2. Utgave. Pax Forlag, Oslo.

Bjur, Jakob (2006), *De goda nyheternas journalistik. En kartläggning av ekonomijournalistik i lokal och nationell morgonpress*, SNS Förlag, Stockholm.

Brurås, Svein (2002), *Etikk for journalister*. 2. utgave. Fagbokforlaget, Bergen.

Eide, Martin (1992), *Nyhetens interesse. Nyhetsjournalistikk mellom tekst og kontekst*, Universitetsforlaget, Oslo.

Eide, Martin (2000), *Den redigerende makt. Redaktørrollens norske historie*, IJ-forlaget, Kristiansand.

Eide, Martin (red.) (2009), *Journalistiske nyorienteringer*, Scandinavian Academic Press, Oslo.

Finslo, Stig, Korme Christine og Njaastad Olav (alle red.) (1997), *Kvalitet i journalistikken. Er vi gode nok?* Institutt for Journalistikk.

Fossum, Egil (1991), *Er nå det så sikkert? Journalistikk og kildekritikk*, Cappelen, Oslo.

Furhoff, Lars (1986), *Makten över journalistiken*. Natur och kultur, Stockholm.

Gentikow, Barbara (2005, rev.), *Hvordan utforsker man medieerfaringer? Kvalitativ metode*. IJ-forlaget, Kristiansand.

Grafström, Maria, Grünberg, Jaan, Pallas, Josef og Windell, Karolina (2006), *Ekonominyhetens väg. Från kvartalsrapporter till ekonominyheter*. SNS Förlag, Stockholm.

Hansen, Tarjei Eck (2010), *I den gode saks tjeneste: en analyse av økonomijournalistikken i Avisa Nordland*, masteroppgave MBA Næringslivsjournalistikk, Handelshøgskolen i Bodø.

Heilmann, Håkon Rysst (2009), *Olje i Lofoten og Vesterålen – en analyse av diskurser og kildebruk i norske aviser*, fordypningsoppgave i journalistikk, Høgskolen i Oslo.

Henriksen, Jan Terje, Salamonsen, Krister, Solvoll, Gisle og Sørnes, Jan Oddvar (2009), *Ringvirkninger av Skarvutbyggingen, del 1: 2006-2009*, SIB rapport nr. 4/2009, Nordområdesenteret, Handelshøgskolen i Bodø.

- Hinna, Anne Kari og Strømme, Espen Sørmo (2010), *Med finanskrisen på blokken – økonomijournalistikk i krisetid*, masteroppgave MBA Næringslivsjournalistikk, Handelshøgskolen i Bodø.
- Hvitfelt, Håkan og Malmström, Torsten (1990), *Ekonomi och arbetsmarknad. Journalistik i förändring*. Rapport 4/90, Svensk Informations Mediecenter, Stockholm.
- Ihlen, Øyvind (2007), *Petroleumsparadisets. Norsk oljeindustriens strategiske kommunikasjon og omdømmebygging*, Unipub, Oslo.
- Jensen, Anders Todal og Aalberg, Toril (red.) (2007). *Den medialiserte politikken*. Universitetsforlaget, Oslo.
- Johannessen, Asbjørn, Kristoffersen, Line, Tufte, Per Arne (2010), *Forskningsmetode for økonomisk-administrative fag*, 2. utgave. Abstrakt forlag, Oslo.
- Mathiesen, Thomas (2006), *Makt og medier. En innføring i mediesosiologi*. Fjerde utgave. Pax Forlag, Oslo.
- Mathisen, Røe Birgit (red.) (2010), *Lokaljournalistikk. Blind patriotisme eller kritisk korrektiv?* IJ-forlaget, Kristiansand.
- Rognerud, Knut Kainz (2007), *Økonomijournalisten – Företagets bästa vän*, masteroppgave i journalistikkvitenskap, Stockholms Universitet.
- Salamonsen, Krister (2009), *Skarv – Regional Burden or Savior? A Case Study of BP's Early Stage Stakeholder Relations*, Master of Science in Energy Management, Handelshøgskolen i Bodø.
- Slaatta, Tore (2003), *Den norske medieorden. Posisjoner og privilegier*, Gyldendal Akademisk, Oslo.
- Tsalik, Svetlana og Schiffrin, Anya (begge red.) (2005), *Covering Oil: A Reporter's Guide to Energy and Development*, Open Society Institute, New York.
- Tyvand, Anders (2006), *Prøveboring i norsk petroleumsjournalistikk. En analyse av norske mediers petroleumssdekning og petroleumsselskaperens medierelasjoner*. Masteroppgave i medievitenskap, Universitetet i Oslo.
- Østbye, Helge, Helland, Knut, Knapskog, Karl, Larsen, Leif Ove (2002), *Metodebok for mediefag*. 2. utgave. Fagbokforbundet, Bergen.

KODEBOK

Undersøkelsesutvalget:

Artikler som handler om petroleumsvirksomhet, som sto på trykk i papiravisene Helgelands Blad og Helgeland Arbeiderblad i perioden 1.1.2010-31.12.2010. Kun redaksjonelle saker med byline er inkludert (ikke kommentarer, ledere eller debattinnlegg).

V1 Avis

1. Helgeland Arbeiderblad
2. Helgelands Blad

V2 Dato

V3 Størrelse/prioritet

1. Sidetopp
2. Undersak

Sidetopp defineres her som hovedsaken på ei side, evt. oppslag over flere sider, mens uavhengige undersøker er prioritert lavere på sideflata.

V4 Tittel på saken

V5 Antall kilder

V6 Kildegruppe hovedkilde

1. Leder oljeselskap (styreledere, mellomledere og prosjektledere er inkludert)
2. Informasjonsarbeider oljeselskap (både ledere og andre ansatte i infoavdeling)
3. Leder leverandørselskap (styreledere, mellomledere og prosjektledere er inkludert).
Leverandørselskap vil si alle selskaper som er knyttet til petroleumsnæringa gjennom å være

VEDLEGG 1

leverandør og ha oppdrag til næringa. Her er alle typer leverandører inkludert, som serviceselskap, vedlikehold, forpleining, bygg og anlegg.)

4. Leder annet næring/bransje/selskap (eksempel: banksjef, eiendomsmegler, hotellsjef, som ikke uttaler seg i kraft av å være direkte leverandør.)
5. Lokal politiker (på kommunenivå)
6. Fylkespolitiker (fylkesting/fylkesråd)
7. Sentral politiker (storting, regjering, departement)
8. Kommune/forvaltning/myndigheter (inkluderer innleide konsulenter og prosjektledere i forbindelse med offentlige utredninger)
9. (Interesse)organisasjon/forening/råd/politisk utvalg
10. Ansatt/lærling i petroleumsbransjen (olje- og leverandørselskap)
11. Enkeltperson/innbygger
12. Ansatt i annet yrke/bransje
13. Media
14. Selskap (hjemmeside, børsmelding, kvartalsrapport)
15. Andre kilder

V7 Kildegruppe nest viktigste kilde

1. Leder oljeselskap
2. Informasjonsarbeider oljeselskap
3. Leder leverandørselskap
4. Leder annet næring/bransje/selskap (eksempel: banksjef, eiendomsmegler, hotellsjef, som ikke uttaler seg i kraft av å være direkte leverandør)
5. Lokal politiker
6. Fylkespolitiker
7. Sentral politiker
8. Kommune/forvaltning/myndigheter
9. (Interesse)organisasjon/forening/råd/politisk utvalg
10. Ansatt/lærling i petroleumsbransjen (olje- og leverandørselskap)

VEDLEGG 1

11. Enkeltperson/innbygger
12. Ansatt i annet yrke/bransje
13. Media
14. Selskap (hjemmeside, børsmelding, kvartalsrapport)
15. Andre kilder

V8 Hovedtema for saken

1. Lokale ringvirkninger: Framgang i prosjekt, økt aktivitet, utbygging, etablering, nye arbeidsplasser, kontrakter og oppdrag. (Dette handler om konkrete saker og planer lokalt, ikke offshore, og ikke for eksempel politiske meninger om lokale ringvirkninger).
2. Ilandføring av gass
3. Konkrete funn/boreoperasjoner/letevirksomhet
4. Forhåndsomtale av et besøk eller arrangement
5. Offisiell åpning/arrangement/besøk (av for eksempel av en statsråd)
6. Infrastruktur (kommunikasjoner og samferdselsspørsmål)
7. Utdanning/kompetanseheving
8. Hendelse (for eksempel kriminalitet, ulykke, aksjon)
9. Konsekvenser for innbyggere/lokalsamfunn som følge av petroleumsvirksomhet (for eksempel tilflytting, økte priser på boligmarked, flytting fra industriområde)
10. Utbygging/framgang i prosjekter offshore (for eksempel på Skarv (inkludert Skarv-skipet under bygging i Sør-Korea) eller Norge)
11. Om arbeidsplass/skip (for eksempel vise fram eller fortelle om arbeidsplassen, uten at saken nødvendigvis har et nyhetspoeng)
12. Aksjesalg/-kjøp/lisenskjøp/emisjon
13. Politiske utspill/meninger om oljevirksomhet (som ikke handler om ilandføring av gass eller Lofoten og Vesterålen)
14. Helse, miljø og sikkerhet/oljevernberedskap/øvelse
15. Lofoten og Vesterålen
16. Annet

VEDLEGG 1

V9 Vinkling (for petroleumsnæringa)

1. Positiv (i forhold til petroleumsnæringa)
2. Nøytral (i forhold til petroleumsnæringa)
3. Negativ (i forhold til petroleumsnæringa)

V10 Kritikk mot petroleumsnæring/petroleumsvirksomhet

1. Ja
2. Nei

V11 Kritiske spørsmål til petroleumsnæring/om petroleumsvirksomhet

1. Ja
2. Nei

V12 Oppslag

1. Ja
2. Nei

Fortsatt mulig å kjempe om kontrakter lenger nord

Muligheter i Goliat

POSITIV: – Min viktigste jobb er å få nordnorske bedrifter til å bli i posisjon til å få levert anbud på kontrakter til Goliat, sier Bjørn Bjørgve i Eni Norge.

Hilde Andreassen

hilde@hblad.no 75070382

Sist onsdag fikk Eni Norge muligheten til å presentere seg på Petropuls-møtet i Sentrum næringshage i Sandnessjøen.

Logistikk- og industrikoordinator Bjørn Bjørgve var klar over at de framkommene trolig var mest nysgjerrig på den planlagte utbyggingen av gassfeltet Marulk, som kun ligger tre mil fra Norne.

Base i Sandnessjøen?

19. april overleverte selskapet inn plan for utbygging og drift for feltet.

– Jeg forstår at disse planene har stor interesse her på Helgeland, men jeg vil ikke si så mye før vi har fått klarsignal fra departementet. Sluttbehandlingen skjer vel nå i løpet av juni, og først da kan vi sette i gang ting, understreker Bjørgve.

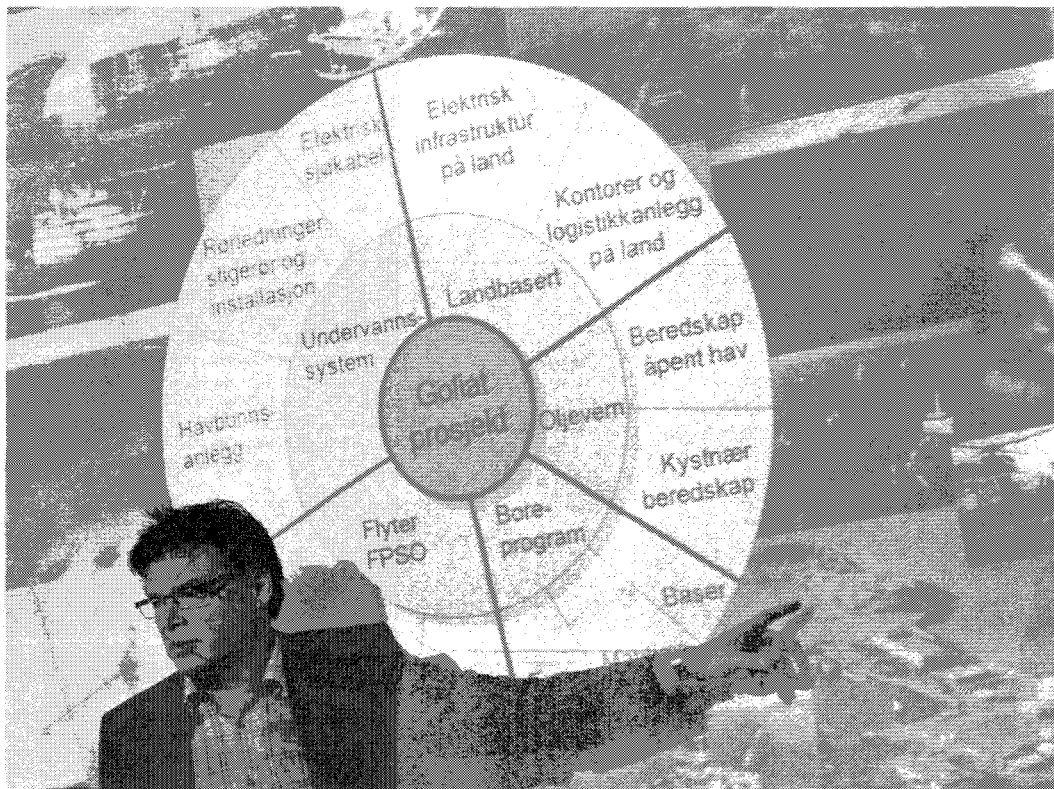
I forslaget til plan for utbygging og drift er det dog nevnt at driften i stor grad vil bli samkjørt med Statoils drift av Norne. Sandnessjøen er i den sammenheng nevnt som base for Marulk.

Goliat i gang

Bjørgve var langt mer ivrig på å snakke om Goliat-feltet. Eni Norge stiller for første gang som operatør, men er slett ingen nykommer.

– Vi har i dag 51 lisenser, hvor vi er operatør på 13. Men som produksjonsoperatør er Goliat vår første.

Og at Goliat påvirker aktiviteten i selskapet er det ingen tvil om.

NORD: Logistikk- og industrikoordinator Bjørn Bjørgve fra Eni Norge deltok også på Petropuls-møtet i Sentrum næringshage i Sandnessjøen sist onsdag. Han fortalte om status for Goliat, og om videre aktiviteter i nord.

◀ I fjor hadde vi 190 ansatte. I år er vi 250.

Bjørn Bjørgve, Eni Norge

– I fjor hadde vi 190 ansatte. I år er vi 250.

Store kontrakter

På Goliat, som ligger i Hammerfestbassenget, skal det bores 22 brønner i løpet av de nærmeste fire årene.

– Per juni 2010 er vi godt inne i byggefasen. De fleste store kontraktene er delt ut,

og kontraktene er i gang med å bemanne organisasjonene sine og er godt i gang med planleggingen. I november 2013 skal vi etter planen være i produksjon, forteller Bjørgve.

Selv jobber Bjørgve mye med ringvirkninger og opp mot leverandørindustrien. Han håper nordnorsk

næringsliv i større grad kan komme på banen i de fasene som gjenstår.

– Nå har vi fått i land en del veldig store kontrakter som av naturlige årsaker har få tilbydere. Slik som flyteren som vi får bygget i Korea. Men i forbindelse med for eksempel elektrifisering av anlegget, så snakker vi om en god del anleggsvirksomhet som lokalt og regionalt næringsliv gjør hver dag – og som de er dyktige på.

Større sjanse

Her mener han næringsaktører i Nord-Norge har gode

muligheter til å nå opp.

– De leveransene er ikke så omfattende som for eksempel flyteren og undervannsanlegget, men det er snakk om store summer i lokal og nordnorsk sammenheng. Sjansen for å nå fram i en slik konkurranse er betydelig større.

Bjørgve understreker at Eni Norge, i samarbeid med Petro Arctic, ønsker å få flest mulig nordnorske leverandører.

– Dette er en hjertesak for meg, og jeg ber en kveldsbønn om at nordnorsk næringsliv vil kunne nå fram i konkurransen, sier en engasjert Bjørgve med et smil.

FAKTA

Goliat

- Goliat er den første utbyggingen av et oljefelt i den norske delen av Barentshavet. Feltet ligger 85 kilometer nordvest for Hammerfest og om lag 50 kilometer sørøst for Snøhvit.
- Første funnet ble gjort i 2000, og reservene i feltet er anslått til 174 millioner fat olje. Feltet er delt i to atskilte hovedreservoarer, som begge inneholder olje med en overliggende gasskappe.
- Rettighetshavere er Eni Norge AS (operatør, 65 prosent) og Statoil Petroleum AS (35 prosent).
- For ett år siden la regjeringen fram plan for utbygging og drift av feltet, og investeringene er estimert til 26 milliarder kroner.
- Feltet vil bli betjent av en flytende produksjons-, lagrings- og lasteenhet (FPSO), og feltet ventes å være i produksjon i minst 15 år.

FAKTA

Marulk

- Gassfelt lokalisert i Norskehavet, cirka 30 kilometer sørvest for Norne. Påvist i 1992.
- Består av formasjonene Lysing og Lange som begge inneholder gass og kondensat.
- Feltet er planlagt utbygget med en tilknytning til Norne. De totale investeringene er anslått til fire milliarder kroner.
- Utvinnbare reserver er anslått til 9,42 mrd. sm3 gass og 0,7 mrd. sm3 kondensat.
- Eni Norge er operatør (20 prosent), mens Statoil og Dong E&P Norge har eierandeler på henholdsvis 50 og 30 prosent.
- Plan for utbygging og drift ble overlevert olje- og energidepartementet 19. april i år. Svar ventes i løpet av juni.

Tror på vekst

FORTSATT VEKST: Bjørn Bjørgve tror Sandnessjøen som baseby vil fortsette å vokse. – Da jeg kom til Sandnessjøen, var det fullt på hotellet i Sandnessjøen – og jeg fikk det siste rommet på hotellet i Leirfjord. Det er fullt på flyene, og på turen med flybussen så jeg at det var byggeaktivitet overalt. Dette er ikke noe som stopper opp i neste øke, dette vil være. Folk og næringsliv har fått en langsiktighet som regionen vil dra størst nytte av.

- Gir ikke rom for nye tiltak

Leif Steinholt

lste@blad.no 75070383

FOLKETALLET: De økte statlige overføringene som kommer som en følge av at innbyggertallet i Alstahaug har steget gir ikke rom for nye tiltak som koster penger.

Det fastslår administrasjonssjef Børge Toft overfor Helgelands Blad.

- Det gir ikke rom for ut-

vikning noen steder, sier Børge Toft, og viser til Alstahaug kommunes stramme økonomi.

Samtidig er administrasjonssjefen svært fornøyd med at antallet innbyggere har økt den siste tida. Før helga skrev Helgelands Blad at tallet økte med 53 i andre kvartal. Første halvår i år har kommunens innbyggertall økt med 60.

- Det er ingenting som slår

så mye ut i forhold til økonomien som flere folk. Dette er fantastisk gledelig, sier han.

1. juli hadde Alstahaug 7.256 innbyggere. Kommunens økonomiplan for 2010 til 2013 tar utgangspunkt i at innbyggertallet ligger på 7.208.

Børge Toft anslår at de 53 nye innbyggerne gir kommunen rundt 1,5 millioner mer i kassa gjennom økte statlige

overføringer - kanskje to millioner hvis mange av dem er unge. Dersom veksten fortsetter til høsten kan det altså bli flere millioner mer i kommunekassa enn hva økonomiplanen budsjetterer med.

Uten at administrasjonssjefen vil åpne opp for nye ting som koster.

- Så de som mener at det nå kan finnes penger til nye, gode tiltak må tenke seg om på nytt?

PENGER: Administrasjonssjef Børge Toft vil ikke åpne opp for nye tiltak, sjøl om flere innbyggere betyr mer penger i Alstahaugs kommunekassa.

FOTO: HENRY KLÆBOE

- De må nok tenke på nytt eller vente, svarer Børge Toft.

GAUPEN • Vare, båt, best, skap, bil, maskin, anl og tilbehør.
• 52 modeller m/totalvekt fra 750 - 3500 kg

www.gaupen.no

Sandnessjøen, Hansens Bilverksted 75 06 37 10
Sandnessjøen, Felleskjøpet 03 520

BEST KJØPT

North Energy kjøper i Nordsjøen

ENERGI: Oljeselskapet North Energy har kjøpt 11 prosent av en lisens i Nordsjøen.

Morten Hofstad

mh@blad.no 75070321

North Energy ble børsnotert tidligere i år, og cis litt i underkant av ti prosent av aktører i Sandnessjøen.

Kjøp

Kjøpet av andelen i lisensen med navnet «Stirby» fra oljeselskapet Talisman kan gi en rask avklaring om North Energy får enda et funn i portefoljen. Operatøren Det norske oljeselskap startet nylig boringen av en letebrønn på «Stirby», som ligger mellom Gudrun og Sleipner i Nordsjøen.

- Dette er brønn nummer to North Energy borer, som en del av et boreprogram på 8 brønner som skal bores i peri-

PÅ HUGGET: Erik Karlstrøm er sjef i North Energy. FOTO: ALTAPOST-EN

oden 2010-2012, skriver selskapet i en børsmelding.

Funn

Samtidig sier North Energy at «Fogelberg», som ble funnet i vår, ser ut til å forsvare en lønnsom utbygging mot plattformen på Åsgard B i Norskehavet. Funnet er foreløpig beregnet til 19-95 millioner

fat oljeekvivalenter.

- Evalueringer i andre kvartal viser at de tidligere ressursestimatenes stemte, og slik North Energy ser det er det god prosjektøkonomi i Fogelberg, også med konservative volumestimater, skriver North Energy kvartalsrapporten.

BELEGNINGSSTEIN
HELLEP
KANTSTEIN
STØTTEMUR
BLOKKPRODUKTER
UTELYSDRENERING
www.asak.no

Asak

Byggmakker Sørra Tlf. 75 07 60 00
Coop Byggmix Sandnessjøen Tlf. 75 07 97 10
Brødr. J.T.B. Olsen AS Tlf. 75 09 61 79
Byggmakker Arnulf Hansen & Co AS Tlf. 75 09 89 00

MOLTEPERSPEKTIV: Fra de rike moltemyrene på Hugla har denne karen forstoklassses utsikt over Lakta og Dønna.

FOTO: HALVOR FILMERSEN

Gro-gassen ble en skuffelse

Gro-feltet i Norskehavet er bare halvparten så verdifullt som antatt. Både oljebransjen og myndighetene er skuffet.

Av Tor Martin Leines Nordaas

tor.martin.nordaas@helgeland.arbeiderblad.no

AVVENTENDE: – Vi hadde håpet å finne en bedre kvalitet, men sånn er denne bransjen, sier kommunikasjonssjef Terje Jonassen i AS Norske Shell.

(Foto: Tor Martin Leines Nordaas)

FAKTA

Gro-feltet ligger i Norskehavet, om lag 350 kilometer vest for Sandnessjøen.

Gassfunnet ble påvist i 2009, og anslaget var på mellom 10 og 100 standard kubikkmeter utvinbar gass.

Nå viser en avgrensingsbrønn at mengden utvinbar gass er i nedre del av anslaget.

AS Norske Shell er operatør på Gro-feltet.

– Vi hadde håpet å finne en bedre kvalitet, men sånn er denne bransjen, sier kommunikasjonssjef Terje Jonassen i AS Norske Shell til Helgeland Arbeiderblad.

Fredag kom beskjeden om at gassfunnet på Gro-feltet i Norskehavet vest av Sandnessjøen er mindre enn forventet. Anslaget lå på mellom 10 og 100 milliarder standard kubikkmeter gass, men nå bekrefter både Shell og Oljedirektoratet at den reelle forekomsten ligger i nedre del av anslaget.

– Det er mindre enn 50, sier Terje Jonassen.

– Tett reservoar

Han vil ikke svare konkret på om han er skuffet over tallene.

– Det er mye gass i området, men reservoaret er av en slik komplisert beskaffenhet at det ikke er mulig å produsere denne gassen. Det er et veldig tett reservoar, sier Jonassen.

– Resultatet er innenfor de usikkerhetsmarginene vi kunne forvente. Det er nødvendig å bore en eks-trabørn, sier Terje Jonassen. Funnet på Gro ble gjort i juni i fjor. Siden da har Shell samlet inn tredimensjonal seismikk fra et stort område, og dessuten boret brønnen som nå stenges og forlages.

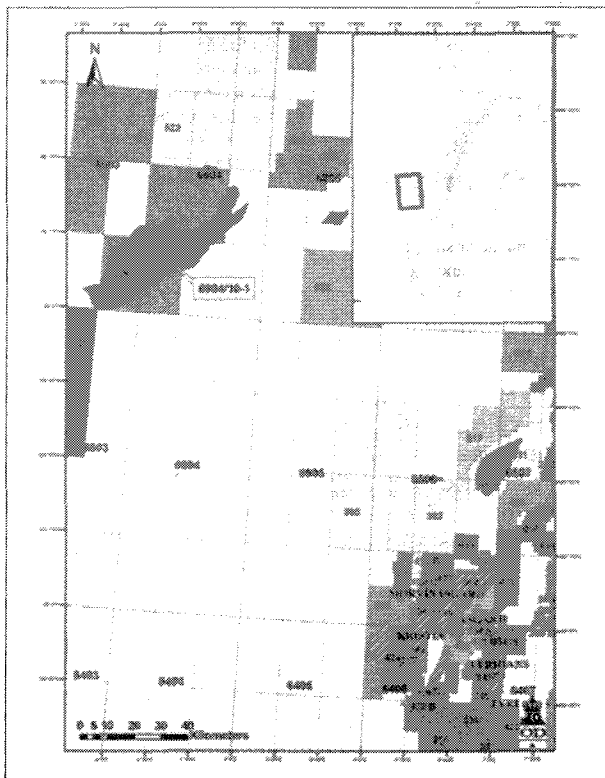
– Dette understreker Shell sin vilje til å utforske og kartlegge ressurser i utfordrende og fjernliggende dypvannsområder på norsk sokkel, skriver Terje Jonassen i ei pressemelding som innledes med å stadfeste at Shell er glad for at bo-reoperasjonen har gått etter planen med gode HMS-resultater.

– Skuffelse

Oljedirektoratet bekrefter at resultatet av Gro-boringen ble en nedtur.

– Vi er nok litt skuffet, ja, sier

BLE EN SKUFFELSE: Gro-feltet i Norskehavet inneholder mindre enn halvparten av antatt mengde utvinbar gass. Fredag var det skuffelse hos både Shell, Oljedirektoratet og Gassco.

pressekontakt Eldbjørg Vaage Melberg til Helgeland Arbeiderblad.

– Vi hadde håpet på at funnet var i øvre del av anslaget 10-100 milliarder standard kubikkmeter gass, men nå ser vi at realitetene ligger i den nedre delen. Da snakker vi om helt andre ressursmengder, sier Melberg. Også i det statlige selska-

pet Gassco, som har ansvaret for transport av gass fra den norske kontinentalsokkelen til Europa, var det nedstemthet fredag.

– Vi skal egentlig ikke mene så mye om konkrete felt, men ut fra anslaget er jo dette en skuffelse, sier kommunikasjonssjef Kjell Varlo Larsen. Han er likevel ikke pessimistisk med tanke på

mengden gass til norske prosessanlegg i nærmeste framtid.

– Alle prosessanlegg har på sikt behov for mer «mat» i form av gass, men vi får ikke problemer før tidligst i 2020. Innen da vet vi mer om andre felt i Norskehavet, sier Kjell Varlo Larsen.

Arktisk meny på oljemessa

Arktisk Meny har tatt med seg nordnorske kokker, råvarer og retter til oljemessa i Stavanger for å by på den ekte smaken av Nord-Norge.

Oljemessa Offshore Northern Seas 2010 (ONS) er en messe som gjennom sin mer enn 30-årige historie har blitt en viktig møteplass for hele oljeverdenen. I år samlet den over 1000 utstillere fra hele verden, og ca 230 deltakere fra Nord-Norge samlet på standen Xplore North. Dit har Arktisk Meny tatt med seg nordnorske kokker, råvarer og retter.

Gjennom den fire dager lange messen kan man få smake både bacalao, hvalskinke, eimerøkt laks og Mack øl.

– Vi har hatt veldig stor pågang, og det er selvfølgelig meget positivt. Spesielt artig er det når

tilbakemeldingene har vært så gode som de vi har fått her. I tillegg ser vi at det absolutt er muligheter for reiselivet å benytte seg bedre av den begivenheten som oljemessa er. Det er et meget kjøpestert publikum som besøker messa, og interessen for Nord-Norge er stor, sier avdelingsdirektør NHO Reiseliv Nord-Norge, Geir Solheim.

Arktisk Meny er et nettverk som består av 40 entusiastiske spisesteder i Nord-Norge og på Svalbard. Formålet med nettverket er å fremme bruken av lokal mat på spisestedene. Gjennom ti år har nettverket arrangert en rekke markeds for egne og andre spisesteder i regionen, og jobbet for å gjøre Nord-Norge til en matdestinasjon gjennom kompetansehevelse tiltak. Arktisk Meny eies og drives av NHO Reiseliv Nord-Norge.

HAR SERVERT OLJEBRANSJEN: Avdelingsdirektør NHO Reiseliv Nord-Norge, Geir Solheim, kjøkkensjef Meyergården Hotell, Mo i Rana, Svein Jæger Hansen, kokk Meyergården Hotell, Mo i Rana, Katrine Larsen, kokk Løvdal Kafeteria, Bodø, Bjørn Wiggo Robertsen, prosjektleder Arktisk Meny, Bjørn Wiesener OG kjøkkensjef Løvdal Kafeteria, Bodø, Raymond Andreassen. (Foto: Arktisk Meny)

V1 Avis	V2 Dato	V3 Størrelse	V4 Tittel	V5 Antall kilder	V6 1.kilde	V7 2.kilde	V8 Tema	V9 Vinkling	V10 Kritikk	V11 Kritiske spør:	V12 Oppslag
HA	05.01.2010	Undersak	Urent spill om Lo	4	7	7	7	15	2 Nei	Nei	Nei
HA	06.01.2010	Sidetopp	Gjør Skarv klar til	2	2	2	14	10	1 Nei	Nei	Nei
HA	08.01.2010	Sidetopp	Kaia klar til storbi	2	8	8	5	4	1 Nei	Nei	Nei
HA	12.01.2010	Sidetopp	Satser på London	4	12	11	11	4	1 Nei	Nei	Nei
HA	13.01.2010	Sidetopp	Snorklipp på 900	3	8	8	8	5	1 Nei	Nei	Nei
HA	14.01.2010	Sidetopp	Industrien på frie	9	10	10	1	7	1 Nei	Nei	Nei
HA	16.01.2010	Sidetopp	Krever fullgod olj	3	5	5	8	14	2 Nei	Ja	Nei
HA	18.01.2010	Undersak	Ett skritt mot ver	0	0	0	0	15	2 Nei	Nei	Nei
HA	18.01.2010	Undersak	Fjerdeplass på oil	2	12	12	12	5	2 Nei	Nei	Nei
HA	19.01.2010	Sidetopp	Tusenvis vil jobbe	2	1	1	14	1	1 Nei	Nei	Ja
HA	19.01.2010	Undersak	Presenterte bere-	1	5	5	0	5	2 Nei	Nei	Nei
HA	22.01.2010	Sidetopp	Tøffe krav når sta	3	5	5	8	4	2 Nei	Nei	Nei
HA	22.01.2010	Undersak	Vasker klærne fra	2	3	3	2	1	1 Nei	Nei	Nei
HA	23.01.2010	Undersak	Krever en plass i :	3	5	5	6	13	2 Nei	Nei	Nei
HA	26.01.2010	Sidetopp	Fristes av olje og	11	11	11	11	7	1 Nei	Nei	Nei
HA	28.01.2010	Sidetopp	Mulighetenes ma	20	11	11	11	7	1 Nei	Nei	Nei
HA	29.01.2010	Sidetopp	Kjempegave til ny	4	8	8	1	16	1 Nei	Nei	Nei
HA	04.02.2010	Undersak	Stresset på cella i	3	6	6	6	8	2 Ja	Nei	Nei
HA	05.02.2010	Sidetopp	Statsråd sugen på	7	7	7	11	4	2 Nei	Nei	Nei
HA	09.02.2010	Sidetopp	Amputert oljebes	6	7	7	11	5	2 Nei	Nei	Ja
HA	13.02.2010	Undersak	Tjener på børsvin	1	13	13	0	12	1 Nei	Nei	Nei
HA	19.02.2010	Undersak	Statoil klar til å b	2	1	1	7	10	2 Nei	Nei	Nei
HA	01.03.2010	Sidetopp	Aqua Rock stjal v.	6	11	11	8	9	3 Ja	Nei	Nei
HA	02.03.2010	Sidetopp	Vi stjeler ikke var	3	3	3	8	9	2 Nei	Ja	Nei
HA	06.03.2010	Undersak	En viktig jobb for	1	10	10	0	11	1 Nei	Nei	Nei
HA	09.03.2010	Sidetopp	Losser 15 km mer	4	2	2	3	1	1 Nei	Nei	Nei
HA	13.03.2010	Sidetopp	Gassen sendes tr	2	1	1	5	2	2 Nei	Nei	Nei
HA	16.03.2010	Sidetopp	Stiller krav til ring	2	7	7	3	13	2 Ja	Nei	Nei
HA	20.03.2010	Sidetopp	Krever gass-ringv	2	6	6	3	13	2 Nei	Nei	Nei
HA	23.03.2010	Undersak	Oljeslaget står i r	2	7	7	7	15	2 Nei	Nei	Nei
HA	24.03.2010	Sidetopp	Verdens lengste s	6	3	3	10	11	1 Nei	Nei	Nei
HA	24.03.2010	Undersak	Oljemygga klar for	2	1	1	13	3	1 Nei	Nei	Nei
HA	27.03.2010	Sidetopp	Minnes Kielland-t	2	4	4	15	8	2 Nei	Nei	Ja
HA	27.03.2010	Sidetopp	Gasskraftverk en	2	9	9	9	2	2 Ja	Nei	Nei
HA	27.03.2010	Undersak	Døpte PSV til 325	1	3	3	0	1	2 Nei	Nei	Nei
HA	06.04.2010	Sidetopp	Med på oljeevent	1	10	10	0	11	1 Nei	Nei	Nei
HA	07.04.2010	Undersak	Rigget for et oljee	2	3	3	3	1	1 Nei	Nei	Nei
HA	08.04.2010	Sidetopp	Oljefunn forlenge	2	1	1	14	3	1 Nei	Nei	Nei
HA	08.04.2010	Sidetopp	Til oljefondets ler	1	11	11	0	7	2 Nei	Nei	Nei
HA	13.04.2010	Sidetopp	Gir gass for ilandf	4	8	8	5	2	1 Nei	Nei	Nei
HA	15.04.2010	Sidetopp	Skarv-eventyrets	1	3	3	0	1	1 Nei	Nei	Nei

VEDLEGG 5: Innholdsanalysen - Helgeland Arbeiderblad

HA	16.04.2010	Undersak	Fyrer opp til oljef	4	6	7	15	1 Nei	Nei	Nei
HA	16.04.2010	Undersak	Forskerne støtter	1	7	0	15	3 Nei	Nei	Nei
HA	17.04.2010	Sidetopp	Kom seg endelig i	5	10	10	8	2 Nei	Nei	Nei
HA	20.04.2010	Sidetopp	Satser på nytt gas	1	7	0	10	1 Nei	Nei	Ja
HA	24.04.2010	Sidetopp	Treff på første fo	2	1	1	3	1 Nei	Nei	Nei
HA	28.04.2010	Sidetopp	Ba om økt tempo	2	8	5	2	2 Nei	Nei	Nei
HA	05.05.2010	Undersak	Forhandler med r	2	3	3	16	2 Nei	Nei	Nei
HA	05.05.2010	Sidetopp	Markerer gassfelt	4	1	12	16	1 Nei	Nei	Nei
HA	08.05.2010	Sidetopp	Søkkvåt dress og	6	11	11	5	2 Nei	Nei	Nei
HA	11.05.2010	Undersak	Viktig for oljebrai	3	1	1	6	1 Nei	Nei	Nei
HA	11.05.2010	Undersak	Lakk 70 kubikk bc	2	2	14	8	2 Nei	Nei	Nei
HA	18.05.2010	Undersak	Vil utrede lokal il	1	9	0	2	2 Nei	Nei	Nei
HA	18.05.2010	Sidetopp	I gang med sitt eg	3	11	11	7	1 Nei	Nei	Nei
HA	19.05.2010	Undersak	Dårlig på risikoan	1	13	0	14	3 Ja	Nei	Nei
HA	25.05.2010	Sidetopp	Ønsker Shell velk	2	5	2	1	1 Nei	Nei	Nei
HA	25.05.2010	Undersak	Fokuserer på mul	0	0	0	4	1 Nei	Nei	Nei
HA	26.05.2010	Sidetopp	Håper på storfun	3	3	10	1	1 Nei	Nei	Nei
HA	28.05.2010	Undersak	Nye steinknusere	2	3	3	1	2 Nei	Nei	Nei
HA	02.06.2010	Sidetopp	Drypp av olje gir i	7	4	4	9	2 Nei	Nei	Nei
HA	09.06.2010	Sidetopp	Oljesølet får følge	5	7	7	14	3 Nei	Nei	Nei
HA	11.06.2010	Sidetopp	Rammes ikke av r	1	2	0	14	2 Nei	Nei	Ja
HA	11.06.2010	Undersak	Landetabling og	3	6	7	5	2 Nei	Nei	Nei
HA	11.06.2010	Sidetopp	Aqua Rock selges	3	3	14	12	2 Nei	Nei	Nei
HA	12.06.2010	Sidetopp	Uenighet om sam	8	3	7	13	2 Nei	Nei	Nei
HA	12.06.2010	Undersak	Stokka til Storting	1	7	0	6	2 Nei	Nei	Nei
HA	12.06.2010	Sidetopp	Stein for stein på	7	3	10	1	1 Nei	Nei	Nei
HA	24.06.2010	Sidetopp	Samlet styrke for	2	3	3	1	1 Nei	Nei	Nei
HA	25.06.2010	Sidetopp	Misliker stadig st	3	6	2	13	3 Ja	Ja	Nei
HA	30.06.2010	Undersak	Stopper etter 20	2	3	3	16	2 Nei	Nei	Nei
HA	13.07.2010	Sidetopp	Satser på olje	2	4	6	7	1 Nei	Nei	Nei
HA	15.07.2010	Undersak	Advarer Jens fra l	1	7	0	15	3 Nei	Nei	Nei
HA	16.07.2010	Sidetopp	Byr opp til fest	3	8	3	4	1 Nei	Nei	Nei
HA	20.07.2010	Undersak	Reaksjoner på olj	7	7	7	15	2 Nei	Nei	Nei
HA	21.07.2010	Undersak	Nordland tapte fr	1	3	0	2	2 Nei	Nei	Nei
HA	22.07.2010	Sidetopp	Ingen gass men fr	5	3	3	2	1 Nei	Nei	Nei
HA	23.07.2010	Sidetopp	Fortsatt håp for il	2	3	15	2	1 Nei	Nei	Nei
HA	28.07.2010	Sidetopp	Mexicoulykken er	1	1	0	14	1 Nei	Nei	Nei
HA	28.07.2010	Undersak	Over 100 til næri	1	8	0	4	1 Nei	Nei	Nei
HA	29.07.2010	Sidetopp	Smøremiddel til s	1	3	0	1	2 Nei	Nei	Nei
HA	31.07.2010	Sidetopp	Borekaks uten en	2	3	3	1	1 Nei	Nei	Nei
HA	05.08.2010	Undersak	Monument og 7C	2	8	8	4	1 Nei	Nei	Nei
HA	12.08.2010	Sidetopp	Rigger til for festl	3	8	9	4	1 Nei	Nei	Nei

HA	13.08.2010	Sidetopp	Skarv-kontrakter	5	3	1	1	1 Nei	Nei	Ja
HA	13.08.2010	Sidetopp	Godt mottatt i Sa	1	3	0	1	1 Nei	Nei	Nei
HA	13.08.2010	Sidetopp	Kunstsalg i ekspre	6	2	1	1	2 Nei	Nei	Nei
HA	14.08.2010	Sidetopp	Krever Luva til Nc	1	6	0	2	2 Ja	Nei	Ja
HA	14.08.2010	Sidetopp	Festdag for Skarv	5	7	2	5	1 Nei	Nei	Nei
HA	14.08.2010	Sidetopp	Rett fram Frans	1	3	0	16	1 Nei	Nei	Nei
HA	16.08.2010	Sidetopp	Et uvær av en fes	5	8	8	5	1 Nei	Nei	Ja
HA	16.08.2010	Sidetopp	Søkkvått hurra fo	7	11	11	5	1 Nei	Nei	Nei
HA	17.08.2010	Sidetopp	Eldre ektepar bø	3	11	11	9	2 Nei	Nei	Nei
HA	20.08.2010	Sidetopp	Får kjeft når hote	4	2	4	9	2 Nei	Nei	Nei
HA	21.08.2010	Sidetopp	Oljeoptimister til	2	3	8	4	1 Nei	Nei	Nei
HA	25.08.2010	Sidetopp	Viste Kongen nor	7	6	6	5	1 Nei	Nei	Nei
HA	26.08.2010	Sidetopp	Litt fra Luva kan l	3	8	5	2	2 Nei	Nei	Nei
HA	26.08.2010	Sidetopp	Costner advarer r	1	11	0	14	3 Ja	Nei	Nei
HA	28.08.2010	Sidetopp	Gro-gassen ble er	3	2	8	3	3 Nei	Nei	Nei
HA	01.09.2010	Sidetopp	Ikke stor terrorfa	3	4	4	14	2 Nei	Nei	Nei
HA	02.09.2010	Sidetopp	llandføring av gas	2	8	15	2	1 Nei	Nei	Nei
HA	02.09.2010	Sidetopp	Sugen på Skarv p.	2	3	2	1	1 Nei	Nei	Nei
HA	03.09.2010	Sidetopp	Håper på støtte f	8	5	5	2	1 Nei	Nei	Nei
HA	04.09.2010	Sidetopp	Redd for å drukn	2	5	6	2	2 Nei	Nei	Nei
HA	06.09.2010	Sidetopp	Merkelig at folk v	2	5	5	13	3 Nei	Nei	Nei
HA	06.09.2010	Sidetopp	Vil slippe å se dis	1	15	0	15	3 Nei	Nei	Nei
HA	06.09.2010	Undersak	Olje og ærfugl	2	12	9	14	3 Nei	Nei	Nei
HA	07.09.2010	Undersak	Vil gi gass for Nes	1	5	0	2	1 Nei	Nei	Nei
HA	09.09.2010	Undersak	Lokal kollisjon on	2	3	3	4	2 Nei	Nei	Nei
HA	10.09.2010	Sidetopp	Skal dele på gass	4	5	5	2	1 Nei	Nei	Nei
HA	11.09.2010	Sidetopp	Ofrer gjerne molt	12	11	3	2	1 Nei	Nei	Nei
HA	17.09.2010	Undersak	Kurser frivillige i c	1	9	0	4	2 Nei	Nei	Nei
HA	20.09.2010	Undersak	Vil markerer seg :	1	8	0	4	1 Nei	Nei	Nei
HA	21.09.2010	Sidetopp	Lærte å renske o	4	11	8	14	1 Nei	Nei	Nei
HA	24.09.2010	Sidetopp	Melder avbud til	2	3	13	4	2 Nei	Nei	Nei
HA	28.09.2010	Sidetopp	Viser muskler i Sk	6	3	3	1	1 Nei	Nei	Nei
HA	29.09.2010	Undersak	Glad over oljesan	1	5	0	5	1 Nei	Nei	Nei
HA	30.09.2010	Sidetopp	Helgeland må stil	1	7	0	13	2 Nei	Nei	Nei
HA	30.09.2010	Sidetopp	Kortreiste varer	1	1	0	1	1 Nei	Nei	Nei
HA	05.10.2010	Sidetopp	Slakter hele gassr	1	5	0	2	2 Nei	Nei	Nei
HA	06.10.2010	Undersak	Valgte selv hva di	2	8	13	2	2 Nei	Nei	Nei
HA	06.10.2010	Undersak	En uhu-ggelig gje	1	10	0	8	2 Nei	Nei	Nei
HA	07.10.2010	Sidetopp	Neppe nye bolige	4	8	5	9	2 Nei	Nei	Nei
HA	07.10.2010	Sidetopp	Krever ringvirknir	2	6	6	2	2 Nei	Nei	Nei
HA	13.10.2010	Undersak	Massiv kritikk av	5	9	1	15	3 Ja	Nei	Nei
HA	15.10.2010	Sidetopp	Statoil går fra ch	4	1	8	1	1 Nei	Nei	Nei

HA	16.10.2010	Sidetopp	Vaktbikkje for go	5	7	1	13	1 Nei	Nei	Ja
HA	19.10.2010	Sidetopp	Ny kontrakt og øl	1	3	0	1	1 Nei	Nei	Nei
HA	20.10.2010	Sidetopp	Samlet Helgelanc	1	5	0	2	2 Nei	Nei	Nei
HA	20.10.2010	Undersak	Stortingsfolk vil le	2	7	5	4	2 Nei	Nei	Nei
HA	23.10.2010	Sidetopp	Kan få pris for ve	2	3	14	1	1 Nei	Nei	Nei
HA	26.10.2010	Sidetopp	Løfter industrien	1	7	0	13	2 Nei	Nei	Nei
HA	28.10.2010	Sidetopp	BP ønsker storfly	1	2	0	6	2 Nei	Nei	Nei
HA	03.11.2010	Sidetopp	Står fram som pe	1	12	0	16	2 Nei	Nei	Nei
HA	04.11.2010	Sidetopp	Drømmejobb på	2	10	14	11	1 Nei	Nei	Nei
HA	04.11.2010	Undersak	Vil gi 200 millione	1	7	0	13	1 Nei	Nei	Nei
HA	13.11.2010	Sidetopp	Skal pynte opp Sk	5	1	8	1	1 Nei	Nei	Nei
HA	18.11.2010	Sidetopp	Skarv får lokale k	2	3	8	1	1 Nei	Nei	Nei
HA	19.11.2010	Sidetopp	Tar tempen på la	1	4	0	16	1 Nei	Nei	Nei
HA	19.11.2010	Sidetopp	Elevene har jobb	5	11	11	16	2 Nei	Nei	Nei
HA	26.11.2010	Undersak	Skarvskipet er ikk	2	2	13	8	2 Nei	Nei	Nei
HA	29.11.2010	Sidetopp	Mønstrer av til ju	1	10	0	11	2 Nei	Nei	Ja
HA	30.11.2010	Undersak	Oljeutblåsning i n	2	15	7	15	3 Nei	Nei	Nei
HA	01.12.2010	Undersak	Skuffet over tørr	2	8	8	3	2 Nei	Nei	Nei
HA	06.12.2010	Sidetopp	På vei ut til Skarv	2	10	10	11	1 Nei	Nei	Ja
HA	08.12.2010	Sidetopp	Ber om utdanning	1	4	0	7	2 Nei	Nei	Nei
HA	14.12.2010	Undersak	Krever konsekver	2	9	7	15	2 Nei	Nei	Nei
HA	16.12.2010	Undersak	Starter bygginger	3	5	5	1	2 Nei	Nei	Nei
HA	23.12.2010	Sidetopp	Marulk tas på Ho	3	3	14	1	2 Nei	Nei	Nei
HA	27.12.2010	Undersak	Spennende tid fo	1	3	0	16	1 Nei	Nei	Nei

V1 Avis	V2 Dato	V3 Størrelse	V4 Tittel	V5 Antall kilder	V6 1.kilde	V7 2.kilde	V8 Tema	V9 Vinkling	V10 Kritikk	V11 Kritiske spør:	V12 Oppslag
HB	06.01.2010	Sidetopp	I gang på Skarv	1		3	0	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	08.01.2010	Undersak	StatoilHydro avvi	2		3	2	3	2 Nei	Nei	Nei
HB	13.01.2010	Sidetopp	Klippet snora på l	3		8	8	5	1 Nei	Nei	Ja
HB	22.01.2010	Sidetopp	I gang med storst	1		3	0	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	22.01.2010	Undersak	God anledning til	1		5	0	4	2 Nei	Nei	Nei
HB	25.01.2010	Undersak	Vil selge oljeaksje	1		1	0	12	1 Nei	Nei	Nei
HB	25.01.2010	Sidetopp	Fikk respons fra c	2		3	8	14	1 Nei	Nei	Nei
HB	29.01.2010	Sidetopp	Viktig for framtid	4		8	8	16	1 Nei	Nei	Nei
HB	01.02.2010	Sidetopp	Vi er i et vakuum	1		5	0	13	2 Nei	Nei	Nei
HB	03.02.2010	Sidetopp	Inviterer til samrø	2		7	8	4	2 Nei	Nei	Nei
HB	03.02.2010	Undersak	På glattcelle etter	1		9	0	8	2 Ja	Nei	Nei
HB	05.02.2010	Sidetopp	Fortsatt vilje til p	1		7	0	13	1 Nei	Nei	Nei
HB	10.02.2010	Sidetopp	Stor bredde i utfø	5		7	12	5	2 Nei	Nei	Nei
HB	12.02.2010	Sidetopp	Bygger kai 3 først	1		8	0	1	2 Nei	Nei	Nei
HB	12.02.2010	Sidetopp	Menneskekjær le	1		1	0	16	1 Nei	Nei	Nei
HB	19.02.2010	Sidetopp	Slutt for oljevern	2		5	9	14	3 Ja	Ja	Nei
HB	22.02.2010	Sidetopp	Oljevernbasen bli	2		9	9	14	2 Nei	Ja	Nei
HB	22.02.2010	Sidetopp	Sinus frastjølet ka	1		3	0	8	2 Nei	Nei	Nei
HB	24.02.2010	Sidetopp	Oljenæringen stå	4		7	5	14	2 Ja	Ja	Nei
HB	08.03.2010	Sidetopp	Oljehavna Sandn	0		0	0	1	2 Nei	Nei	Nei
HB	12.03.2010	Sidetopp	Tunge tak for Ska	2		3	3	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	15.03.2010	Sidetopp	Fikk 3000 i bot et	0		0	0	8	2 Nei	Nei	Nei
HB	22.03.2010	Sidetopp	Trenger mer plas	4		3	3	1	2 Nei	Nei	Nei
HB	29.03.2010	Sidetopp	Svivelen på plass	1		14	0	10	1 Nei	Nei	Nei
HB	29.03.2010	Undersak	Statoil varsler en	2		3	13	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	06.04.2010	Undersak	BP støtter idretts	2		2	13	16	1 Nei	Nei	Nei
HB	07.04.2010	Sidetopp	Nytt funn kan gi l	1		1	0	3	1 Nei	Nei	Nei
HB	09.04.2010	Sidetopp	Miljøsender er i r	3		3	2	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	14.04.2010	Sidetopp	Det er bedriftene	2		8	12	7	2 Nei	Nei	Nei
HB	21.04.2010	Sidetopp	Håper å utvinne g	2		2	7	10	1 Nei	Nei	Nei
HB	28.04.2010	Undersak	Vil ha gass til Nor	2		5	3	2	2 Nei	Nei	Nei
HB	07.05.2010	Sidetopp	Har ingen tro på i	1		3	0	2	3 Nei	Ja	Nei

VEDEGG 5 : Inneholdsanalyse -
Itelgelands Blad

HB	14.05.2010	Sidetopp	Bedrifter på stud	2	3	3	16	2 Nei	Nei	Nei
HB	21.05.2010	Sidetopp	Inviterer til baseå	2	1	8	4	1 Nei	Nei	Nei
HB	25.05.2010	Sidetopp	Bruker Helgeland	3	3	14	1	2 Nei	Nei	Nei
HB	26.05.2010	Sidetopp	Lager skrytefilm	1	8	0	16	2 Nei	Nei	Nei
HB	28.05.2010	Sidetopp	Jobber for å imøt	2	5	8	2	1 Nei	Nei	Nei
HB	28.05.2010	Undersak	Vinner på nærhei	2	3	3	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	04.06.2010	Sidetopp	Valgte Sandnessj	1	3	0	1	1 Nei	Nei	Ja
HB	09.06.2010	Sidetopp	Hvem velger de?	5	5	8	2	2 Nei	Nei	Nei
HB	09.06.2010	Sidetopp	Bygg tunnel mellk	2	6	9	6	1 Nei	Nei	Nei
HB	09.06.2010	Sidetopp	Mye større enn je	1	10	0	11	1 Nei	Nei	Nei
HB	09.06.2010	Sidetopp	Flyttet hjem igjer	3	10	11	9	1 Nei	Nei	Ja
HB	09.06.2010	Sidetopp	Full aktivitet om t	1	3	0	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	09.06.2010	Sidetopp	Felles stand fra n	1	8	0	4	1 Nei	Nei	Nei
HB	09.06.2010	Sidetopp	Sandnessjøen er	4	3	12	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	09.06.2010	Sidetopp	Muligheter i Goli	1	1	0	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	09.06.2010	Sidetopp	Må vente på kai	1	3	0	1	2 Nei	Nei	Nei
HB	11.06.2010	Sidetopp	Overtar Aqua Roc	1	3	0	12	2 Nei	Nei	Nei
HB	11.06.2010	Sidetopp	Støtte til Stokka	4	7	6	6	2 Nei	Nei	Ja
HB	11.06.2010	Undersak	Skarv i rute	1	1	0	10	1 Nei	Nei	Nei
HB	14.06.2010	Sidetopp	En kostbar løsnin	1	3	0	2	2 Nei	Nei	Nei
HB	16.06.2010	Sidetopp	Kom på besøk	2	2	6	13	1 Nei	Nei	Nei
HB	16.06.2010	Undersak	Legg riksveien i tt	2	2	6	6	2 Nei	Nei	Nei
HB	16.06.2010	Sidetopp	Må vike for utvikl	2	11	8	9	3 Nei	Nei	Nei
HB	30.06.2010	Sidetopp	Kranfirma legger	2	3	3	16	2 Nei	Nei	Nei
HB	02.07.2010	Sidetopp	Sikkerhetsavvik p	2	8	1	14	3 Ja	Nei	Nei
HB	02.07.2010	Undersak	Løpet var kjørt fo	2	3	14	1	2 Nei	Nei	Nei
HB	14.07.2010	Sidetopp	Mange vil jobbe f	1	2	0	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	16.07.2010	Sidetopp	Variert program f	1	15	0	4	1 Nei	Nei	Nei
HB	21.07.2010	Sidetopp	Nekter å gi opp g	3	6	5	2	2 Ja	Nei	Ja
HB	21.07.2010	Sidetopp	Nye utvidelser på	1	8	0	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	30.07.2010	Undersak	Åpning trekker m	1	8	0	4	1 Nei	Nei	Nei
HB	04.08.2010	Sidetopp	Kø for basefest	1	8	0	4	1 Nei	Nei	Nei
HB	06.08.2010	Undersak	Skryter av basene	2	2	14	3	1 Nei	Nei	Nei

HB	06.08.2010	Sidetopp	Kan fort bli dyrer	2	1	3	10	2 Nei	Nei	Nei
HB	09.08.2010	Sidetopp	BP-kontrakter ko	4	1	3	1	1 Nei	Nei	Ja
HB	09.08.2010	Undersak	Fylkesråden møte	2	6	5	2	2 Nei	Nei	Nei
HB	11.08.2010	Sidetopp	Klart for folkefest	2	8	9	4	1 Nei	Nei	Nei
HB	11.08.2010	Sidetopp	Vi skal til Sandne	1	3	0	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	11.08.2010	Sidetopp	Oljeletere kjører	2	8	3	3	2 Nei	Nei	Nei
HB	11.08.2010	Sidetopp	Horvnes anno 20	2	3	8	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	11.08.2010	Sidetopp	Kommet for å bli	2	3	3	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	11.08.2010	Undersak	Nye fjes på Stren	2	3	3	16	2 Nei	Nei	Nei
HB	13.08.2010	Sidetopp	Basen på Horvne	4	6	1	5	1 Nei	Nei	Ja
HB	13.08.2010	Sidetopp	Åpner ny butikk	4	1	3	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	13.08.2010	Sidetopp	Luva til Nordland	1	6	0	2	2 Nei	Nei	Nei
HB	13.08.2010	Sidetopp	Vil bunkre i Sand	2	2	3	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	13.08.2010	Sidetopp	Fire rigger i drift	2	8	14	1	2 Nei	Nei	Nei
HB	13.08.2010	Undersak	Enda et spesials	0	0	0	11	1 Nei	Nei	Nei
HB	13.08.2010	Sidetopp	2500 billetter sol	1	8	0	4	1 Nei	Nei	Nei
HB	16.08.2010	Sidetopp	Teknologigigant v	4	3	14	1	1 Nei	Nei	Ja
HB	16.08.2010	Sidetopp	Kan flytte fjell	3	1	9	5	2 Nei	Nei	Nei
HB	16.08.2010	Sidetopp	Musikalsk sukses	14	8	11	5	1 Nei	Nei	Nei
HB	20.08.2010	Sidetopp	Økt tilflytting kan	6	10	11	9	1 Nei	Nei	Ja
HB	23.08.2010	Sidetopp	North Energy kjø	2	14	14	12	2 Nei	Nei	Nei
HB	25.08.2010	Sidetopp	Kan leve til 2030	3	1	2	10	1 Nei	Nei	Nei
HB	25.08.2010	Undersak	Profilerer seg på	2	6	6	5	1 Nei	Nei	Nei
HB	27.08.2010	Sidetopp	Kjempefunn på G	1	2	0	3	2 Nei	Nei	Nei
HB	27.08.2010	Sidetopp	Intet løfte fra Ga	5	3	6	2	2 Nei	Nei	Nei
HB	27.08.2010	Sidetopp	Kun lokal Skarv-k	2	1	11	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	27.08.2010	Undersak	På plass blant de	1	10	0	5	1 Nei	Nei	Nei
HB	03.09.2010	Sidetopp	I gang med kai 3	3	8	10	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	06.09.2010	Sidetopp	Full gass på Luva-	3	1	2	10	1 Nei	Nei	Ja
HB	13.09.2010	Sidetopp	Basene vokser	2	14	3	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	15.09.2010	Undersak	Vil bli flere	1	1	0	1	2 Nei	Nei	Nei
HB	20.09.2010	Undersak	Spiller gjerne mo	1	11	0	15	3 Ja	Nei	Nei
HB	27.09.2010	Sidetopp	Miras til kysten	4	3	3	1	2 Nei	Nei	Nei

HB	27.09.2010	Sidetopp	Ny dieseltank på	1	3	0	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	27.09.2010	Sidetopp	Blir kanskje tunne	1	8	0	6	2 Nei	Nei	Nei
HB	29.09.2010	Sidetopp	Fra Golfen til Ska	2	3	14	10	1 Nei	Nei	Nei
HB	04.10.2010	Sidetopp	Kritisk til stedsval	2	5	8	2	2 Nei	Nei	Nei
HB	06.10.2010	Undersak	60 søkte tre BP-je	1	2	0	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	11.10.2010	Undersak	Feil å peke på Utg	2	5	8	2	2 Nei	Nei	Nei
HB	18.10.2010	Sidetopp	Får håndtere spe	1	3	0	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	18.10.2010	Sidetopp	Trenger utvidelse	4	7	8	6	1 Nei	Nei	Nei
HB	20.10.2010	Sidetopp	Løfter tungt for S	2	3	3	10	1 Nei	Nei	Nei
HB	20.10.2010	Undersak	Penger til kai	0	0	0	1	2 Nei	Nei	Nei
HB	20.10.2010	Undersak	Spesialskip i havn	1	8	0	11	1 Nei	Nei	Nei
HB	22.10.2010	Undersak	Leverer til Skarv	1	3	0	1	2 Nei	Nei	Nei
HB	29.10.2010	Sidetopp	BP støtter Stokka	2	2	13	6	2 Nei	Nei	Nei
HB	01.11.2010	Sidetopp	En spissing av næ	5	3	3	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	05.11.2010	Undersak	Støtter Stokka	1	1	0	6	2 Nei	Nei	Nei
HB	05.11.2010	Undersak	Tror på en Norne	1	14	0	3	1 Nei	Nei	Nei
HB	10.11.2010	Sidetopp	Skarvskipet døpt	3	1	7	10	1 Nei	Nei	Nei
HB	15.11.2010	Sidetopp	Oljeby på timeplø	3	8	11	16	2 Nei	Nei	Nei
HB	15.11.2010	Sidetopp	Tror olje vil vokse	1	4	0	16	1 Nei	Nei	Nei
HB	01.12.2010	Sidetopp	Ingen drahjelp fra	1	2	0	3	3 Nei	Nei	Nei
HB	03.12.2010	Sidetopp	I kø for kaiplass	4	10	10	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	08.12.2010	Sidetopp	Gjør klart for Mai	2	1	1	1	1 Nei	Nei	Ja
HB	08.12.2010	Undersak	Fløy oljecharter	2	4	4	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	10.12.2010	Sidetopp	Vil øke oljetempc	4	9	1	15	1 Nei	Nei	Nei
HB	13.12.2010	Undersak	Næringsshagen jal	2	3	14	12	2 Nei	Nei	Nei
HB	13.12.2010	Sidetopp	Statoil skal bygge	2	2	13	3	2 Nei	Nei	Nei
HB	13.12.2010	Sidetopp	Satser på riggserv	2	3	13	12	1 Nei	Nei	Nei
HB	13.12.2010	Sidetopp	Klart for tredje ka	1	8	0	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	15.12.2010	Sidetopp	Asco venter trave	2	3	10	1	1 Nei	Nei	Nei
HB	22.12.2010	Sidetopp	Fra skolebenken	2	12	3	7	1 Nei	Nei	Nei
HB	22.12.2010	Undersak	Vil dele eiendom:	3	5	9	2	2 Nei	Nei	Nei
HB	22.12.2010	Sidetopp	Helgelandsbase f	2	3	2	1	2 Nei	Nei	Nei
HB	27.12.2010	Undersak	Bygger og driver	1	14	0	16	2 Nei	Nei	Nei